

การนำเสนอ **syllabus** เพื่อการศึกษาคัมภีร์ระดับชั้นต้นของไทย :
กรณีศึกษาจากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านคัมภีร์

นางสาวฤดีมาส รอดสุข

568 01483 22

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาต่างประเทศ ภาควิชาภาษาตะวันออก

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

小論文名 : タイにおける初級段階の漢字教育のためのシラバスの提案—漢字力診断テストの結果を事例に—
(A proposed course syllabus for Basic Kanji Courses in Thailand : A case study of the result of Kanji Proficiency Test)

筆者名 : ルディーマード・ロードスク

指導教官 : ウォラウト・チラソンバット 助教授

ページ数 : 100 ページ

要旨

本研究は、漢字の持つ「形態」「読み」「意味」「用法」の4つの情報処理技能に関して初級タイ人学習者の到達状況を漢字力診断テストを基に分析し、その結果を用いて初級漢字教育のためのシラバスを作成することを目的にする。分析に使用したデータは高校生48名の漢字力診断テストと高校タイ人日本語教師2名のインフォーマル・インタビューである。

分析の結果、学習者は漢字字形の識別能力を見る問題と、単漢字における字形とタイ語の意味との連合を見る問題はよくできるが、以下の3つの問題に関しては弱い項目が見られた。それらは1) 漢字の構成要素の識別問題、2) 単漢字と熟語漢字における音の識別問題、及び3) 形 - 音 - 義 - 用法の統合的な処理問題の3つである。用法情報処理の技能のうち、形容詞の送り仮名の用法でも、漢字語の品詞識別でも、文脈による漢字語の用法でも、学習者は不足していると考えられる。また、インタビューの結果からは、教師は大量に繰り返し書くことによる漢字練習を重視していることが分かった。このような練習により、学習者は漢字の筆順に関する技能は身につけているが、漢字の構成要素の識別上の練習には慣れていないので、漢字の構成要素の認識上の技能については不足している状況である。また、高校における漢字教育の問題となっているのは漢字を教える時間が足りないということである。

以上の結果から、学習者は漢字を勉強している時、漢字の構成要素を見る練習の重要性に気づかず、漢字を部分に分けることによる練習もあまりしておらず、漢字の部分を見る技能が不足してしまうことが分かった。また、学習者は単漢字や熟語漢字における音の処理上の問題があり、字形・語形と読みとの関連性を見る練習については未だ足りない。さらに、漢字や漢字語の用法処理上の問題もある。特に、文レベルでの漢字語の用法における技能である。学習者は文における文法情報や単語情報を理解できておらず、文法的共起性を持つ漢字語に関する知識も不足していると思われる。本論文では、漢字力診断テストの結果から学習者の問題点を捉え、その問題点を基に漢字学習項目を検討し、漢字学習項目の一覧表として初級漢字教育のためのシラバスを提案する。

文学部東洋言語学科

院生の署名 : .....

外国語としての日本語修士課程

指導教官の署名 : .....

2015年度

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน โดยมีพระคุณท่านแรกคือผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรวิมล จิราสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ที่กรุณาให้คำชี้แนะ แนวทางการวิจัย และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆอย่างละเอียด รวมทั้งให้ข้อคิด และให้กำลังใจผู้วิจัยมาโดยตลอด จนผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์สารนิพนธ์นี้ได้เสร็จสิ้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความเมตตาและความเอาใจใส่ของอาจารย์ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ชาวไทย และชาวญี่ปุ่น ประจำหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาต่างประเทศ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท จนสามารถนำความรู้ต่าง ๆ มาบูรณาการในการเขียนสารนิพนธ์ฉบับนี้ได้ และขอกราบขอบพระคุณหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาต่างประเทศ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้ไปศึกษาแลกเปลี่ยนที่มหาวิทยาลัยวาเซดะ ณ ประเทศญี่ปุ่น เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นมุมมองใหม่ๆด้านการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น และยังได้รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยกลับมาด้วย

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ จงธนากร อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน และอาจารย์กวิตา พงสสถาพร อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์กลุ่มเป้าหมายการวิจัย และให้ความกรุณาจัดหาสถานที่และเวลาให้ผู้วิจัยได้เข้าไปทำสำรวจ และทำการสัมภาษณ์ที่โรงเรียน และขอขอบคุณนักเรียนจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน และนักเรียนจากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สละเวลาให้ความร่วมมือในการทำแบบทดสอบเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกคน รวมถึงรุ่นพี่และรุ่นน้อง สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาต่างประเทศ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่คอยเป็นกำลังใจมาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและเรียบเรียงสารนิพนธ์

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณแม่ ป้า และครอบครัว รวมถึงเพื่อนๆทั้งหลาย ซึ่งไม่อาจกล่าวได้หมดใน ณ ที่นี้ ที่คอยถามไถ่ ให้กำลังใจ และเป็นที่ยกย่องให้คำแนะนำกับข้าพเจ้ามาโดยตลอด จนรู้สึกมีกำลังใจและเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยทำการศึกษาให้สำเร็จ และส่งผลให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ ลุล่วงด้วยดีที่สุดในที่สุด

ฤดีมาส รอดสุข

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา syllabus เพื่อการศึกษาค้นคว้า.....	4
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบวัดความสามารถด้านค้นคว้า.....	8
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
3.1 วัตถุประสงค์.....	11
3.2 สมมติฐาน.....	11
3.3 กลุ่มตัวอย่าง.....	12
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	13
3.4.1 แบบสอบถาม.....	13
3.4.2 การสัมภาษณ์.....	19
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	20

3.6	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	21
4.	ผลการวิจัย.....	22
4.1	ทักษะการจัดการข้อมูลคั่นจิตด้านรูป ความหมาย เสียง และการใช้.....	22
4.1.1	ทักษะการจัดการข้อมูลคั่นจิตของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5.....	22
4.1.2	ทักษะการจัดการข้อมูลคั่นจิตของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	42
4.2	สภาพการเรียนรู้การสอนคั่นจิตของระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 โรงเรียนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร.....	61
4.3	หัวข้อการเรียนรู้คั่นจิตและsyllabus เพื่อการเรียนรู้การสอนคั่นจิตขั้นต้นชาวไทย.....	65
5.	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	75
5.1	สรุปผลการวิจัย.....	76
5.1.1	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการฝึกฝนคั่นจิตของผู้เรียน.....	76
5.1.2	ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถคั่นจิตของผู้เรียน.....	76
5.1.3	ข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้คั่นจิตและการนำเสนอsyllabusเพื่อการศึกษาคั่นจิต ขั้นต้น	78
5.1.4	ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้การสอนคั่นจิตของระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ไทยกรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 โรงเรียน	80
5.2	การอภิปรายผล.....	82
5.3	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	89
	บรรณานุกรม.....	90

ภาคผนวก.....	92
ภาคผนวก ก แบบสอบถามด้านการเรียนคํานิจของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย.....	93
ภาคผนวก ข แบบทดสอบวัดความสามารถคํานิจของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย.....	94

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย.....	13
4.1.1 ก ทักษะการจัดการข้อมูลด้านรูปของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5.....	23
4.1.1 ข ทักษะการจัดการข้อมูลด้านความหมายของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5.....	26
4.1.1 ค ทักษะการจัดการข้อมูลด้านเสียงของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5.....	28
4.1.1 ง ทักษะการจัดการข้อมูลด้านการใช้ของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5.....	32
4.1.2 ก ทักษะการจัดการข้อมูลด้านรูปของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	42
4.1.2 ข ทักษะการจัดการข้อมูลด้านความหมายของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	45
4.1.2 ค ทักษะการจัดการข้อมูลด้านเสียงของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	47
4.1.2 ง ทักษะการจัดการข้อมูลด้านการใช้ของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	53
4.2.1 การวางแผนการเรียนการสอนคําค้นใจในชั่วโมงเรียน.....	61
4.3.1 ตารางsyllabus ที่แสดงหัวข้อการเรียนรู้คําค้นใจเพื่อการศึกษาคําค้นใจขั้นต้น.....	65

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้การศึกษาภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยนั้น คำนึง ถือเป็นวิชาค่อนข้างยากสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น เนื่องจากในตัวคันจิ จะมีข้อมูลมากมายจากทั้งด้านรูป เสียง ความหมาย และการใช้ และผู้เรียนต้องจำข้อมูลเหล่านี้ อีกทั้ง ผู้เรียนยังต้องเข้าใจความหมายของคันจิแต่ละตัว และการนำไปใช้ที่ถูกต้องด้วย คะโน (加納 2001) กล่าวว่า สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติที่เป็นกลุ่มไม่ใช้คันจินั้น คงเป็นเรื่องยากที่จะพิจารณารูปคันจิรับรู้โครงสร้างของคันจิ การเข้าใจเสียงและความหมายของคันจิ รวมถึงการนำคันจิไปใช้และยังต้องใช้เวลาในการฝึกฝนคันจิเป็นเวลานานด้วย

สำหรับการศึกษาคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นนั้น โดยพื้นฐานแล้วจะดำเนินการสอนโดยเรียงลำดับเริ่มจากอักษรฮิรางานะ คาตะคาเนะ และคันจิตามลำดับ แต่พบว่ามีปัญหาอยู่ในลำดับการสอนแบบนี้ ไคเซอร์ (カイザ—2000) ได้สรุปไว้ว่า อักษรฮิรางานะมีรูปแบบที่ซับซ้อนมากกว่าคันจิตัวง่าย ๆ บางตัว และลำดับเส้นของคันจิตัวง่าย ๆ นั้น ก็สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในลำดับเส้นของอักษรคาตะคาเนะได้ด้วย ดังนั้น จึงควรดำเนินการสอนโดยเริ่มจากคำศัพท์ที่ใช้คันจิตัวง่าย ๆ เช่น “日本人・人口・日月火水木土よ う 日” เป็นต้น และอักษรคาตะคาเนะที่มีโครงสร้างเชื่อมโยงกับคันจิตัวง่าย ๆ เช่น “口・ハ・ニ・夕” เป็นต้น หากจัดการเรียนการสอนเช่นนี้ ผู้เรียนจะค่อยๆ เริ่มรับรู้เส้นและรูปของคันจิอย่างคันจิตัวง่าย ๆ ได้ก่อน และในเวลาต่อมา ก็อาจจะสามารถพิจารณาโครงสร้างรูปของคันจิตัวซับซ้อนซึ่งมีส่วนประกอบของคันจิตัวง่ายประกอบอยู่ได้ด้วย ซึ่งการที่จะเติมเต็มความรู้เหล่านี้ให้กับผู้เรียนนั้น หากไม่สอนตั้งแต่ระดับต้น ก็อาจเป็นเรื่องยากที่ผู้เรียนจะสามารถรับรู้โครงสร้างของคันจิที่มีข้อมูลมากมายนั้นได้

ในอีกด้านหนึ่ง งานวิจัยของชอลัดดา (チョーラ ッダ—2011) ก็ได้พูดถึงเรื่องการใช้กลยุทธ์การเรียนคันจิของนักเรียนมัธยมปลายในไทย ชอลัดดา (チョーラ ッダ—2011) ได้ทำสำรวจกับผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายว่าผู้เรียนใช้กลยุทธ์ใดต่อการเรียนคันจิ และพบว่า ผู้เรียนเลือกใช้กลยุทธ์ด้านการอ่านและการเขียน และจำคันจิผ่านรูป เสียง และความหมายไปพร้อมๆ กัน จึงคาดคะเนได้ว่า ในการศึกษาภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของไทยนั้น ตั้งแต่ระดับต้น ครูจะให้ผู้เรียนฝึกฝนคันจิโดยปูพื้นฐานการอ่านเขียนคันจิที่

ถูกต้อง จึงทำให้ ผู้เรียนมีทักษะด้านการอ่านเขียนคันจิ และชอบใช้กลยุทธ์ด้านการอ่านและการเขียนนี้เพื่อศึกษาคันจิด้วย

นอกจากการศึกษาคันจิที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเขียนคันจิแล้วนั้น เนื้อหาในแบบทดสอบคันจิ ที่ใช้ประเมินความสามารถของผู้เรียนนั้น ก็คิดได้ว่าจะจัดขึ้นเพื่อวัดความสามารถด้านการอ่านเขียนคันจิด้วยเช่นกัน แต่ ในแบบทดสอบคันจิที่มุ่งเน้นไปที่การวัดความสามารถด้านการอ่านเขียน จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาที่อยู่ในประโยคที่ใช้คันจินั้นได้หรือไม่นี้ ยังนับว่าคลุมเครือและสรุปไม่ได้ ดังนั้น เครื่องมือที่จะช่วยวัดความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนคนไทยทั้ง 4 ด้าน คือ รูป เสียง ความหมาย และการใช้นั้น ก็คือแบบทดสอบความสามารถด้านการจัดการคันจิ (漢字処理能力測定テスト) ของคะโนและชะคะอิ(加納・酒井 2003) สำหรับแบบทดสอบคันจินี้ จะเป็นเครื่องมือที่วัดความสามารถที่ไม่ใช่แค่การอ่านเขียนคันจิเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทวัดความสามารถด้านการจัดการคันจิ โดยรวมเอาทั้งทักษะด้านรูป เสียง ความหมาย และการใช้ไปพร้อมๆกันด้วย ซึ่งเครื่องมือนี้ จะช่วยให้รู้ถึงสภาพปัญหาของการเรียนคันจิของแต่ละคนว่ามีความสามารถด้านไหนที่ยังไม่เพียงพอบ้าง และถ้าครูเข้าใจและรับรู้ถึงจุดปัญหาของผู้เรียนได้ ก็อาจจะสามารถพัฒนาวิธีการสอนคันจิที่รับมือกับจุดปัญหานั้นได้

ในแวดวงการศึกษาคันจิของไทย บุขบาและคนะ (ブッサブー他 2010) ได้ทำการสำรวจความสามารถด้านการจัดการคันจิของผู้เรียนระดับต้นชาวไทยโดยใช้แบบทดสอบคันจิของคะโนและชะคะอิ(加納・酒井 2003) และได้แนะนำวิธีการสอนในฐานะครูไว้ด้วย แต่ยังไม่มีการพิจารณาหัวข้อการเรียนคันจิที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาคันจิระดับต้นโดยอ้างอิงผลจากแบบทดสอบคันจิ

ดังนั้น ผู้วิจัยจะศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อการเรียนคันจิ ที่เหมาะสำหรับการศึกษาคันจิระดับต้นของไทย จึงจำเป็นต้องประเมินความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนโดยการให้ทำแบบทดสอบคันจิ ซึ่งผู้วิจัยจะใช้แบบทดสอบคันจิที่ บุขบาและคนะ (ブッサブー他 2010) ได้ทำไว้เป็นภาษาไทย และจะทำการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาคำถามบางส่วน หลังจากนั้น จะนำผลลัพธ์ที่ได้มาพิจารณาหัวข้อการเรียนคันจิที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาคันจิระดับต้น และนำเสนอออกมาในรูปแบบของ syllabus เป็นตาราง 1 ตาราง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาทักษะในการจัดการข้อมูลคั่นจี้ทั้งด้านรูป เสียง ความหมาย และการใช้ของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย ว่ามีทักษะด้านใดที่ยังบกพร่องสำหรับผู้เรียน
- 2) เพื่อศึกษาหัวข้อการเรียนคั่นจี้ที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนคั่นจี้ระดับชั้นต้น และนำเสนอหัวข้อการเรียนการสอนคั่นจี้นี้ออกมาในรูปแบบ Syllabus

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้ จะศึกษาเฉพาะความรู้ความสามารถด้านคั่นจี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดูทักษะด้านรูป เสียง ความหมาย และการใช้คั่นจี้ และศึกษาเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่กำลังศึกษาภาษาญี่ปุ่นอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 5 และปีที่ 6

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทำให้เข้าใจความสามารถด้านการเข้าใจความหมายคั่นจี้และการนำไปใช้ของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย เนื่องจากการเรียนการสอนคั่นจี้ในปัจจุบัน มุ่งเน้นไปที่การอ่านเขียนคั่นจี้ที่ถูกต้อง จึงทำให้ผู้วิจัยอยากทราบว่าผู้เรียนจะมีทักษะในการจัดการข้อมูลคั่นจี้ด้านความหมายและการนำไปใช้ได้เหมาะสมหรือไม่
- 2) ทำให้เข้าใจสภาพปัญหาของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทยเกี่ยวกับทักษะด้านการจัดการคั่นจี้ ทั้ง 4 ด้าน คือ รูป เสียง ความหมาย และการใช้
- 3) ทำให้เข้าใจหัวข้อการเรียนคั่นจี้ที่เหมาะสมกับการศึกษาคั่นจี้ระดับชั้นต้นของไทย และสามารถจัดทำเป็นรูปแบบของsyllabusได้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนคั่นจี้ระดับชั้นต้นของไทยต่อไป

บทที่ 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆที่ผ่านมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเรื่อง “การนำเสนอ Syllabus เพื่อการศึกษา ค้นคว้าระดับขั้นต้นของไทย : กรณีศึกษาจากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านคันจิ” โดยในบทนี้จะทบทองงานวิจัยเหล่านี้ โดยแบ่งเนื้อหาของงานวิจัยออกเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา Syllabus เพื่อการศึกษาคันจิ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบวัดความสามารถด้านคันจิ

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา Syllabus เพื่อการศึกษาคันจิ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา Syllabus เพื่อการศึกษาคันจินั้น ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับ Syllabus เพื่อการศึกษาคันจิระดับต้น และงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับ Syllabus เพื่อการศึกษาคันจิระดับกลาง

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับ Syllabus เพื่อการศึกษาคันจิระดับต้น เช่น ซะคะอิ (酒井 1990) คะโน (加納 1994) และ ไคเซอร์ (カイザ—2000) เป็นต้น

ซะคะอิ (酒井 1990) ได้ศึกษา Syllabus เพื่อการเรียนการสอนคันจิระดับต้นโดยนำอักษรคันจิจำนวน 600 ตัวจากในตำรา “初級日本語” มาใช้ในการสำรวจ ซึ่งใน Syllabus นี้ได้ระบุวันที่และจำนวนวันที่ทั้งหมดที่เรียนคันจิของแต่ละสัปดาห์ บทที่เรียน จำนวนเอกสารที่ใช้ประกอบการสอน และขอบเขตเนื้อหาการสอน ซึ่งในขอบเขตเนื้อหานี้ ก็ได้รวมแบบทดสอบคันจิเพื่อทบทองตัวคันจิที่เรียนไปของอาทิตย์ก่อนหน้านั้นด้วย ในงานวิจัยนี้ ยังได้ศึกษาเกี่ยวกับลำดับเส้น โดยให้ผู้เรียนชาวต่างชาติได้ทำแบบทดสอบคันจิ เพื่อดูทักษะด้านการเขียน และดูการเขียนผิดของผู้เรียน นอกจากนี้ ซะคะอิ (酒井 1990) ยังได้ชี้แนะเกี่ยวกับลำดับการสอนคันจิระดับต้น โดยเริ่มจากเขียนเสียงอ่านของคุงบนกระดาน สอนลำดับเส้นของคันจิแต่ละตัว แล้วดูการเขียนของผู้เรียน หลังจากสอนตัวคันจิไป 13 ตัว ก็จะทำให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบเรื่องเสียง โดยให้ผู้เรียนอ่านเสียงของคันจิตัวนั้น จากนั้น ก็แจกเอกสารคันจิเป็นการบ้าน และให้ผู้เรียนเขียนเสียงอ่านเป็นอักษรฮิรางานะ และจัดทำแบบทดสอบการเขียนคันจิในวันถัดไป

คะโน (加納 1994) ได้ศึกษา Syllabus เพื่อการเรียนการสอนคันจิระดับต้น โดยนำตัวอักษรคันจิจำนวน 500 ตัว จากในตำรา “基本漢字 500” มาใช้ในการสำรวจ และนำตัวคันจิเหล่านั้นมาพิจารณาหัวข้อการเรียนที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนคันจิระดับต้น เช่น ตัวอักษรในบทที่ 1 - บทที่ 3 ดังต่อไปนี้

บทที่ 1 “日月木山田人口車門”

บทที่ 2 “火水金土子女学生先私”

บทที่ 3 “一 二 三 四 五 六 七 八 九 十 百 千 万 円 年”

จากลักษณะของคันจิในบทที่ 1 - บทที่ 3 จะเห็นได้ว่าเหมาะสมกับหัวข้อการเรียนที่เกี่ยวกับอักษรประเภท 象形 อักษรประเภท 指事 และอักษรประเภท 会意 โดยใน Syllabus นี้ ได้ระบุเกี่ยวกับบทที่เรียนตัวคันจิ และหัวข้อการเรียน คันจิที่ถูกรับให้เหมาะสมกับลักษณะของตัวอักษรคันจิในแต่ละบท จึงสรุปได้ว่า หัวข้อการเรียนที่อยู่ใน Syllabus นี้ ได้จัดทำขึ้นโดยพิจารณาจากลักษณะของตัวอักษรคันจิที่อยู่ในตำราเรียน แต่ยังไม่มีความอธิบายว่าจะสอนอย่างไรให้บรรลุหัวข้อการเรียนนั้นๆ และหัวข้อการเรียนที่นำเสนอมานั้นจะสามารถแก้ไขจุดปัญหาด้านการเรียนคันจิของผู้เรียนได้หรือไม่ นั่นก็ยังไม่สรุปได้ ซึ่งหากมีข้อมูลที่แสดงถึงจุดปัญหาหรือการขาดความรู้เกี่ยวกับคันจิของผู้เรียนไปด้วย ก็อาจทำให้สามารถพิจารณาหัวข้อการเรียนหรือแบบฝึกฝนที่ปรับจุดปัญหาด้านการเรียนคันจิของผู้เรียนได้

ไคเซอร์ (カイザ—2000) ได้พิจารณา Syllabus สำหรับการเรียนการสอนคันจิระดับต้น โดยเน้นการเรียนคันจิและคำศัพท์คันจิแบบ Bottom up การเรียนคันจิแบบ Bottom up นี้ หมายถึง วิธีการเรียนที่ไม่ได้เรียนอักษรภาษาญี่ปุ่นโดยเริ่มจากอักษรฮิรางานะ อักษรคาตากานะ และอักษรคันจิตามลำดับ แต่เป็นการเรียนที่สามารถยกเอาตัวอักษรคันจิบางตัวขึ้นมาเรียนได้ก่อน หรือเรียนไปพร้อมๆ กับอักษรฮิรางานะ หรืออักษรคาตากานะได้ หากมีเงื่อนไขว่าคันจิตัวนั้นสามารถสร้างเป็นคำศัพท์คันจิที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนคันจิในระดับต้น ก็สามารถนำมาสอนได้ และในงานวิจัยของไคเซอร์ (カイザ—2000) ยังระบุไว้ว่า ตามความจริงแล้ว อักษรฮิรางานะบางตัว ก็มีรูปที่ซับซ้อนมากกว่าคันจิตัวง่าย (単 純 漢 字) และลำดับเส้นของคันจิตัวง่ายบางตัวนั้นก็สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในลำดับเส้นของการเรียนอักษรคาตากานะได้ด้วย ดังนั้น จึงควรดำเนินการสอนโดยเริ่มจากคำศัพท์ที่ใช้คันจิตัวง่าย เช่น “日本人・人口・日月火水木土よゝ日” เป็นต้น และอักษรคันจิตัวง่ายที่มีโครงสร้างเชื่อมโยงกับอักษรคาตากานะ เช่น “口・八・二・夕・千” เป็นต้น ก็สามารถนำมาสอนควบคู่ไปด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ ไคเซอร์ (カイザ—2000) ยังสังเกตเห็นถึงความจำเป็นในการให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน

การพิจารณารูปคันจิ ตั้งแต่ระดับต้น ไม่ว่าจะเป็คันจิตัวง่ายก็ดี หรือคันจิตัวซับซ้อน (複雑漢字) ก็ดี โดยแนวความคิดนี้ โทลินี่ (トリーニ 1992) ก็ได้ยืนยันเช่นเดียวกันเกี่ยวกับการฝึกดูคันจิ (漢字の見方) เพื่อที่ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มไม่ใช่คันจิ (非漢字圏学習者) จะได้คุ้นเคยกับรูปคันจิ และช่วยพัฒนาความสามารถด้านการพิจารณารูปคันจิตั้งแต่ระดับต้น จึงสรุปได้ว่า Syllabus ที่เน้นการเรียนคันจิแบบ Bottom up นั้น ได้ถูกพิจารณาขึ้นด้วยเป้าหมายที่ไม่ใช่แค่เพื่อฝึกฝนคันจิในระดับคำศัพท์เท่านั้น แต่ยังช่วยเสริมทักษะด้านการพิจารณารูปของคันจิตั้งแต่ระดับต้นด้วย แต่ถึงแม้ว่าใน Syllabus นี้ จะให้ความสำคัญด้านการพิจารณารูปคันจิ แต่ก็ยังไม่พบการอธิบายหรือการจัดการความรู้เกี่ยวกับคันจิที่ดูความสัมพันธ์ระหว่างรูป กับ เสียง ความหมาย และการใช้อย่างเป็นระบบ

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับ Syllabus เพื่อการเรียนการสอนคันจิระดับกลาง เช่น ซะคะอิ(酒井 1993) และ คะโน(加納 1994) เป็นต้น

ซะคะอิ(酒井 1993) ได้ศึกษา Syllabus เพื่อการเรียนการสอนคันจิระดับกลาง โดยนำตัวอักษรคันจิจำนวน 627 ตัว จากในตำรา “中級日本語” มาใช้ในการสำรวจ ซึ่งใน Syllabus นี้ ได้ระบุวันที่และจำนวนวันที่ทั้งหมดที่เรียนคันจิของแต่ละสัปดาห์ บทที่เรียน จำนวนเอกสารที่ใช้ประกอบการสอน และขอบเขตเนื้อหาการสอน ซึ่งก็ได้รวมแบบทดสอบคันจิไว้ด้วย และในงานวิจัยนี้ ก็ยังดูเกี่ยวกับลำดับเส้นและการเขียนผิดของผู้เรียนคันจิระดับกลางเช่นเดียวกับงานวิจัยของ ซะคะอิ(酒井 1990) ที่ดูการเขียนผิดของผู้เรียนคันจิระดับต้น ซึ่งหากดูโครงสร้างโดยรวมของ Syllabus นี้ ก็พบว่า มีโครงสร้างของ Syllabus ในรูปแบบเดียวกับงานวิจัยของซะคะอิ(酒井 1990) แต่ต่างกันตรงงานวิจัยของซะคะอิ(酒井 1993) มีลำดับการสอนคันจิระดับกลางที่มุ่งเน้นไปที่โครงสร้างของคันจิมากขึ้น เช่น ส่วนประกอบของคันจิ (部首) ประเภทอักษร 形声 เสียงอองคุง (音訓の漢字) และยังให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนคำศัพท์คันจิมากขึ้น จึงสรุปได้ว่า ทั้ง 2 งานวิจัยนี้ แม้จะนำเสนอ Syllabus เพื่อการเรียนการสอนคันจิในระดับที่ต่างกัน แต่จุดที่เหมือนกัน คือ งานวิจัยของ ซะคะอิ(酒井 1990) กับ ซะคะอิ(酒井 1993) ได้พิจารณา Syllabus โดยอ้างอิงตัวอักษรคันจิจากในตำราเรียนของแต่ละระดับ อีกทั้ง ยังไม่พบหัวข้อการเรียนที่จำเป็นต่อการศึกษาคันจิอย่างเป็นระบบใน Syllabus ของทั้ง 2 งานวิจัยนี้ด้วย

คะโน (加納 1994) ได้ศึกษา Syllabus เพื่อการเรียนการสอนคันจิระดับกลาง โดยนำผลจากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านคันจิของอะคุทซึและคะนะ(阿久津ほか 1992) มาใช้ในการสำรวจ ซึ่งอะคุทซึและคะนะ(阿久津ほか 1992) ได้ใช้แบบทดสอบนี้เพื่อสำรวจความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มใช้คันจิ (漢字圏学習者) กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มไม่ใช่คันจิ โดยแบบทดสอบคันจินี้จะเป็นตัวประเมินความสามารถด้าน

คันทึกรูป เสียง การเข้าใจความหมาย และการนำไปใช้ของผู้เรียนว่ามีความสามารถด้านใดที่ยังเป็นปัญหาอยู่ จึงสรุปได้ว่าใน Syllabus เพื่อการเรียนการสอนคันทึกระดับกลางนั้น ได้อ้างอิงถึงจุดปัญหาของผู้เรียนที่พบจากแบบทดสอบคันทึ จึงทำให้ทราบปัญหาด้านการรับรู้ คันทึได้อย่างเพียงพอ นอกจากนี้ ยังได้ระบุเกี่ยวกับหัวข้อการเรียน และคำชี้แนะด้านการสอนที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับแก้ไขจุดปัญหาของผู้เรียนด้วย เช่น 1 ในหัวข้อการเรียนที่นำเสนอใน Syllabus นี้คือ “同音の漢字と漢字語” และได้ชี้แนะด้านการสอนว่าให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนคำศัพท์ที่มีเสียงเดียวกันแต่ความหมายต่างกัน (同音異義語) หรือให้ผู้เรียนได้ฝึกการลงเสียงสูงต่ำในคำศัพท์คันทึที่รูปเหมือนกันไปด้วย ในขณะที่ Syllabus เพื่อการเรียนการสอนคันทึระดับต้นที่คะโน (加納 1994) ได้นำเสนอไว้ในงานวิจัยเดียวกันนั้น ก็ได้ระบุหัวข้อการเรียนด้วยเช่นกัน แต่ยังไม่มีการอธิบายว่าจะสอนอย่างไรให้บรรลุหัวข้อการเรียนนั้นๆ เนื่องจากได้พิจารณาหัวข้อการเรียนจากลักษณะของคันทึที่อยู่ในตำราเท่านั้น ทำให้ไม่สามารถที่จะชี้แนะวิธีการสอนคันทึตามความสามารถของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากไม่ทราบปัญหาของผู้เรียน

จากที่ได้ศึกษางานวิจัยต่างๆเกี่ยวกับการพิจารณา Syllabus เพื่อการเรียนการสอนคันทึ พบว่า การพิจารณา Syllabus ของ ซะคะอิ (酒井 1990) ซะคะอิ (酒井 1993) และไคเซอร์ (カイザ—2000) นั้น ไม่ได้ระบุเกี่ยวกับหัวข้อการเรียนสำหรับการสอนคันทึที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียง ความหมาย และการใช้อย่างเป็นระบบ ในขณะที่การพิจารณา Syllabus เพื่อการเรียนการสอนคันทึทั้งระดับต้นและระดับกลางของคะโน (加納 1994) นั้น ได้ศึกษาหัวข้อการเรียนคันทึที่จำเป็นต่อการสอนคันทึให้กับผู้เรียน โดย Syllabus สำหรับการเรียนการสอนคันทึระดับกลางนั้น ได้พิจารณาหัวข้อการเรียนที่ถูกต้องเหมาะสมและน่าจะสามารรถรับมือกับจุดปัญหาด้านการรับรู้คันทึของผู้เรียนได้ เนื่องจากใช้ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านคันทึ จึงทำให้สามารถทราบข้อบกพร่องด้านคันทึของผู้เรียนก่อนที่จะนำมาพิจารณาหัวข้อการเรียน แต่ใน Syllabus สำหรับการเรียนการสอนคันทึระดับต้นนั้น แม้ว่าจะแสดงหัวข้อการเรียนเช่นเดียวกัน แต่ก็ไม่ได้อ้างอิงจากข้อบกพร่องด้านคันทึของผู้เรียน จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าหัวข้อเรียนดังกล่าว จะสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนด้านการศึกษาคันทึทั้งรูป เสียง ความหมาย และการใช้ได้เพียงพอหรือไม่ เนื่องจากข้อมูลที่นำมาพิจารณาหัวข้อนั้น ได้ดูจากลักษณะของคันทึที่อยู่ในตำราเท่านั้น รวมถึงไม่ได้ระบุคำชี้แนะด้านการสอนคันทึระดับต้นใน Syllabus ด้วย และหลังจากนั้น ก็ยังไม่พบบางงานวิจัยเกี่ยวกับการนำเสนอ Syllabus เพื่อการเรียนการสอนคันทึระดับต้นโดยใช้ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านคันทึ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงอยากศึกษา Syllabus เพื่อการเรียนการสอนคันทึระดับต้น โดยใช้ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านคันทึ เนื่องจากจะให้เห็นถึงภาพรวมของความสามารถด้านคันทึของผู้เรียนทั้งรูป เสียง

ความหมาย และการใช้ อีกทั้ง ข้อมูลนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีข้อบกพร่องหรือจุดปัญหาด้านการรับรู้คั่นจิจำไรบ้าง ก่อนที่จะนำมาพิจารณาหัวข้อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและนำเสนอออกมาในรูปแบบ Syllabus เพื่อการเรียนการสอนคั่นจิจระดับต้น

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบวัดความสามารถด้านคั่นจิจ

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านคั่นจิจ เพื่อประเมินความสามารถด้านการรับรู้คั่นจิจของผู้เรียน เช่น คะโนและชิมิสึ (加納・清水 1992) คะโน (加納 2001) คะโนและชะคะอิ (加納・酒井 2003) บุษบาและคณะ (ブッサーほか 2010) เป็นต้น

กะโนและชิมิสึ (加納・清水 1992) ได้เสนอแบบทดสอบวัดความสามารถด้านคั่นจิจ (漢字力診断テスト) เพื่อดูสภาพความแตกต่างของความสามารถด้านคั่นจิจระหว่างผู้เรียนที่เป็นกลุ่มใช้คั่นจิจ กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มไม่ใช้คั่นจิจผลลัพธ์ คือ ปัญหาของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มใช้คั่นจิจ คือ ปัญหาด้านการรับรู้คั่นจิจที่มีเสียงเดียวกัน (同音字・同音語の識別) ในขณะที่ปัญหาของผู้เรียนกลุ่มไม่ใช้คั่นจิจ คือ ปัญหาทุกด้านตั้งแต่การพิจารณารูปการเข้าใจเสียงและความหมาย และการนำไปใช้ แต่เนื่องจากหัวข้อแบบทดสอบนี้ยังไม่เพียงพอในการเสริมทักษะด้านการจัดการข้อมูลคั่นจิจในแต่ละด้าน เช่น ในหัวข้อแบบทดสอบด้านเสียงที่ดูแค่ความสามารถด้านเสียงของคั่นจิจที่มีเสียงเหมือนกัน (同音の漢字) และการเลือกเสียงอ่านของคำศัพท์คั่นจิจจากในประโยคเท่านั้น (文中の漢字語の読み) แต่ยังคงขาดทักษะด้านการรับรู้เสียงอ่านที่มาจากส่วนประกอบของคั่นจิจ และยังไม่พบหัวข้อแบบทดสอบที่ดูการพิจารณาคั่นจิจและคำศัพท์คั่นจิจที่มีเสียงคล้ายกัน นอกจากนี้ ในหัวข้อแบบทดสอบด้านความหมาย ก็ยังดูแค่ความสัมพันธ์ระหว่างรูปและความหมาย (意味による関係づけ) และโครงสร้างของคำประสมคั่นจิจ (漢字熟語の語構成) แต่ยังไม่พบหัวข้อแบบทดสอบที่เสริมทักษะด้านการรับรู้ความหมายด้านอื่น เช่น คั่นจิจที่มีความหมายตรงข้าม หรือ คั่นจิจที่มีความหมายประเภทเดียวกัน เป็นต้น

กะโน (加納 2001) ได้ศึกษาหัวข้อแบบทดสอบคั่นจิจเพิ่มเติมจากงานวิจัยของกะโนและชิมิสึ (加納・清水 1992) โดยเสริมทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้โครงสร้างของรูปคั่นจิจมากขึ้น และดูความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบของคั่นจิจกับเสียง และความหมาย รวมถึงดูการนำไปใช้ที่ได้รวมเอาทักษะด้านรูป เสียง ความหมาย และการใช้ไปพร้อมๆ กันด้วย ซึ่งงานวิจัยนี้ได้ศึกษาเฉพาะหัวข้อแบบทดสอบคั่นจิจโดยเน้นไปที่ดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียง ความหมาย และการใช้ข้ออย่างเป็นระบบ และเนื่องจากแบบทดสอบนี้มีวัตถุประสงค์

เพื่อวัดความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนชาวต่างชาติ จึงทำให้มีบางหัวข้อที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มใช้คันจิ และมีบางหัวข้อที่เหมาะสมสำหรับระดับกลางขึ้นไป

คะโนและชะคะอิ (加納・酒井 2003) ได้ศึกษาหัวข้อแบบทดสอบคันจิสำหรับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มไม่ใช่คันจิ และศึกษาอยู่ในระดับต้น โดยงานวิจัยนี้ได้ทำขึ้นเพื่อประเมินความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนระดับต้น ผลลัพธ์ คือ ผู้เรียนมีปัญหาด้านความสามารถในการจัดการข้อมูลด้านเสียงของคันจิ และความสามารถด้านการใช้คำศัพท์คันจิในระดับประโยค สำหรับหัวข้อแบบทดสอบที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คะโนและชะคะอิ (加納・酒井 2003) ได้ปรับปรุงบางหัวข้อของคะโน (加納 2001) เนื่องจากในหัวข้อแบบทดสอบของคะโน (加納 2001) ได้รวมเอาหัวข้อที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มใช้คันจิและระดับกลางขึ้นไปดังที่กล่าวไปข้างต้น จึงทำให้มีบางหัวข้อที่อาจจะยากเกินไปสำหรับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มไม่ใช่คันจิและศึกษาอยู่ในระดับต้น เช่น หัวข้อที่เกี่ยวกับการพิจารณาคันจิและคำศัพท์คันจิที่มีเสียงประเภทเดียวกัน (類音字・類音語の識別) และหัวข้อที่เกี่ยวกับการรับรู้โครงสร้างของคำประสมคันจิ (熟語の語構成の認識) เป็นต้น นอกจากนี้ ในงานวิจัยของคะโนและชะคะอิ (加納・酒井 2003) ยังได้เพิ่มหัวข้อแบบทดสอบที่ดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปและเสียงอ่าน (音声) เข้าไปด้วย จึงสรุปได้ว่า ในหัวข้อแบบทดสอบคันจินี้ ได้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ไม่ใช่แค่วัดความสามารถในการจัดการข้อมูลด้านรูป เสียง ความหมาย และการใช้เท่านั้น แต่ยังดูทักษะด้านการจัดการข้อมูลด้านเสียงอ่านด้วย

ในแวดวงการศึกษาคันจิของไทยนั้น บุชบาและคณะ (ブツ サバーほか 2010) ก็ได้สำรวจความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนระดับต้นชาวไทย โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านคันจิของคะโนและชะคะอิ (加納・酒井 2003) แต่เนื่องจากบุชบาและคณะ (ブツ サバーほか 2010) ได้ทำสำรวจเพื่อดูความสามารถด้านการจัดการข้อมูลคันจิด้านรูป เสียง ความหมาย และการใช้เป็นหลัก จึงเอาหัวข้อแบบทดสอบที่ดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปและเสียงอ่านออก ผลลัพธ์ คือ ผู้เรียนชาวไทยมีทักษะด้านการจัดการคันจิโดยรวมทั้งรูป เสียง ความหมาย และการใช้ยังไม่เพียงพอ เช่น การใช้โคคุริงะนะคันจิ (漢字の送り仮名の用法) การพิจารณาชนิดของคำ (漢字語の品詞識別) และการใช้คันจิให้เหมาะสมตามบริบท (文脈による漢字語の選択) เป็นต้น

จากที่ได้ศึกษางานวิจัยต่างๆเกี่ยวกับแบบทดสอบวัดความสามารถด้านคันจิ พบว่า เป็นแบบทดสอบที่จัดทำขึ้นเพื่อวัดความสามารถด้านคันจิของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นไปที่ทักษะในการจัดการข้อมูลด้านรูป เสียง ความหมาย และการใช้ ซึ่งในงานวิจัยของคะโนและชิมิสึ (加納・清水 1992) คะโน (加納 2001) คะโนและชะคะอิ (加納・酒井 2003) นั้น ก็ได้พัฒนาหัวข้อแบบทดสอบคันจิอย่างต่อเนื่อง โดยปรับหัวข้อแบบทดสอบให้มี

ประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อจะได้วิเคราะห์การใช้คัมภีร์ของผู้เรียนได้อย่างตรงจุด นอกจากนี้ บุชบาและคณะ (ブッサーバ 2010) ยังได้ปรับหัวข้อแบบทดสอบให้เหมาะสำหรับการสำรวจความสามารถด้านคัมภีร์ของผู้เรียนระดับต้นชาวไทยด้วยเช่นกัน แต่จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา นอกจากงานวิจัยของคะโน (加納 1994) ที่ได้นำเสนอ Syllabus เพื่อการเรียนการสอนคัมภีร์ระดับกลาง โดยใช้ผลจากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านคัมภีร์แล้ว ก็ยังไม่พบบางงานวิจัยที่นำผลที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านคัมภีร์ มาพิจารณาหัวข้อการเรียนคัมภีร์ที่จำเป็น และนำเสนอออกมาในรูปแบบ Syllabus

ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ จึงมุ่งศึกษาเกี่ยวกับความสามารถด้านคัมภีร์ของผู้เรียนระดับต้นชาวไทย โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านคัมภีร์ และจะนำผลที่ได้มาศึกษาหัวข้อการเรียนคัมภีร์ที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนคัมภีร์ระดับต้น จากนั้นจะนำเสนอหัวข้อการเรียนดังกล่าวออกมาในรูปแบบ Syllabus โดยในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะทำสำรวจโดยเอานักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาเป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย เหตุผลที่เลือกนักเรียนกลุ่มนี้ เนื่องจากเวลาที่ผู้เรียนฝึกฝนคัมภีร์นั้น ช่อลัดดา (チョーラッタ 2011) ระบุว่าผู้เรียนจะเลือกใช้กลยุทธ์ด้านการอ่านและการเขียน และจะจำคัมภีร์ผ่านรูป เสียงและความหมายไปพร้อมๆกัน จึงคาดคะเนได้ว่า การศึกษาคัมภีร์ของนักเรียนมัธยมปลายนั้น ไม่ว่าจะเป็นการฝึกฝน หรือการทดสอบคัมภีร์ในชั้นเรียน ครูจะให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนคัมภีร์โดยเน้นไปที่การอ่านเขียนคัมภีร์ที่ถูกต้อง จึงทำให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการอ่านและการเขียนคัมภีร์ในระดับหนึ่ง แต่จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะด้านพิจรรณารูปคัมภีร์ที่ซับซ้อน การเข้าใจความหมาย และการนำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสมได้หรือไม่ ก็ยังสรุปไม่ได้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเห็นด้วยกับแนวคิดของโทลี (トリー 1992) และไคเซอร์ (カイザー 2000) ที่ได้ระบุถึงความสำคัญต่อการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการดูคัมภีร์ตั้งแต่ระดับต้น โดยจะมุ่งเน้นไปที่การพิจรรณารูปคัมภีร์ ทักษะในการรับรู้ส่วนประกอบของคัมภีร์ที่แสดงความหมายและเสียง เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของแนวคิดนี้ และอยากนำมาปรับใช้กับผู้เรียนชาวไทยด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้และความสามารถด้านคณิศรของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถคณิศร จากนั้น จะนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้เพื่อที่จะนำเสนอออกมาในรูปแบบ Syllabus ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์งานวิจัย สมมติฐาน กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 วัตถุประสงค์งานวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาทักษะในการจัดการข้อมูลคณิศรทั้งด้านรูป เสียง ความหมาย และการใช้ของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทยว่ามีทักษะด้านใดที่ยังบกพร่องสำหรับผู้เรียน
- 2) เพื่อศึกษาหัวข้อการเรียนรู้คณิศรที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนคณิศรระดับชั้นต้น และนำเสนอหัวข้อการเรียนรู้คณิศร ออกมาในรูปแบบ Syllabus

3.2 สมมติฐาน

- 1) ผู้เรียนส่วนใหญ่มีทักษะที่ยังไม่เพียงพอต่อการจัดการข้อมูลคณิศร โดยเฉพาะด้านความหมาย และการนำไปใช้
- 2) ผู้เรียนค่อนข้างมีทักษะการจำตัวคณิศรในระดับคำศัพท์มากกว่าคณิศรเดี่ยวๆ จึงทำให้พบปัญหาด้านการจัดการความรู้ที่เกี่ยวกับการพิจารณาส่วนประกอบคณิศร
- 3) ผู้เรียนส่วนใหญ่มีทักษะที่ยังไม่เพียงพอต่อการจัดการข้อมูลด้านเสียงของตัวคณิศรที่เป็นเสียงอง จึงส่งผลให้เมื่อพบกับคำศัพท์คณิศรที่ประกอบด้วยเสียงอง ผู้เรียนจึงไม่สามารถจัดการกับข้อมูลด้านเสียงของคำศัพท์คณิศรนั้นได้อย่างถูกต้อง
- 4) ผู้วิจัยสามารถพิจารณาหัวข้อการเรียนรู้คณิศรที่น่าจะรับมือกับปัญหาของผู้เรียนได้ และสามารถชี้แนะเกี่ยวกับวิธีการสอนในแต่ละหัวข้อการเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

3.3 กลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ ทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนชาวไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 โรงเรียน โดยผู้วิจัยจะมุ่งเน้นไปที่ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 เนื่องจากต้องการดูการใช้คัมภีร์และ คำศัพท์คัมภีร์ของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น และต้องการศึกษาว่าผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่มมีทักษะด้านใดที่ยังบกพร่องต่อการ เรียนคัมภีร์ แม้ว่าปริมาณตัวคัมภีร์ที่ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ศึกษาในชั้นเรียนนั้น จะไม่เท่ากับกับผู้เรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่ผู้วิจัยก็ต้องการรู้เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการเรียนคัมภีร์ของผู้เรียนทั้ง 2 ระดับชั้นว่าจะสามารถ นำความรู้และความสามารถเกี่ยวกับคัมภีร์ที่เรียนมาออกมามีได้มากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะได้นำมาวิเคราะห์ว่าใน ระดับที่ต่างกันนั้น ผู้เรียนมีทักษะและจุดปัญหาด้านการเรียนคัมภีร์ที่เหมือนหรือต่างกันอย่างไร

สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกใช้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาของงานวิจัยนี้ เนื่องจากผู้เรียนกลุ่มนี้ เรียนคัมภีร์โดยใช้ตำราอากิโกะโตะโทโมดาจิ (ต่อจากนี้จะเรียกว่า “ตำราอากิโกะ”) ซึ่งเป็น ตำราที่ทางสถาบันมากกว่า 80 เปอร์เซนต์ ได้นำมาใช้เพื่อการสอน (国際交流基金 ค.ศ.2011) อีกทั้ง โคยะมะ (香山 2012) ยังระบุอีกว่าหากผู้เรียนสามารถจำคัมภีร์เพียงแค่ 100 ตัวจากตำราเล่มนี้ ก็จะสามารถทำข้อสอบวิชา ภาษาญี่ปุ่น PAT 7.3 ในส่วนของคัมภีร์ได้ถึง 81 เปอร์เซนต์ สำหรับข้อสอบ PAT 7.3 นั้น เป็นข้อสอบวิชาภาษาญี่ปุ่น ที่ใช้เพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัยของไทย ดังนั้น กลุ่มผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงเป็นกลุ่มที่ จะต้องเรียนคัมภีร์อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นมัธยมปีที่ 4 และต้องผ่านการฝึกฝนคัมภีร์ทั้งด้านการอ่านและการเขียน รวมถึง การทดสอบคัมภีร์ระหว่างเรียนด้วย

สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมปลายที่ใช้ในการสำรวจนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 แม้ว่าปริมาณตัวคัมภีร์ที่ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้ศึกษามานั้น จะน้อยกว่าผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่ผู้วิจัย เล็งเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องรู้เกี่ยวกับความสามารถด้านคัมภีร์ของผู้เรียนในแต่ละระดับด้วยว่า ผู้เรียนจะสามารถ นำความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์ที่เรียนมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านรูป เสียง ความหมาย และการใช้ได้หรือไม่ อีกทั้ง ตัวคัมภีร์ที่อยู่ในแต่ละบทของตำราอากิโกะ ก็มีจำนวนทั้งหมด 305 ตัว โดยปริมาณคัมภีร์ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นั้น มีทั้งหมด 288 ตัว จึงกล่าวได้ว่าผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้เรียนตัวคัมภีร์มากกว่าครึ่งของปริมาณคัมภีร์ทั้งหมด ที่อยู่ในตำรานี้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดคะเนได้ว่าผู้เรียนกลุ่มนี้จะมีความรู้เกี่ยวกับตัวคัมภีร์มากกว่า 50 เปอร์เซนต์จากใน ตำราอากิโกะ

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงทำสำรวจนี้ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 โดยผู้วิจัยได้สรุปเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามไว้ในตารางที่ 3.3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย

กลุ่มตัวอย่าง	โรงเรียน A		โรงเรียน B	
	ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5	เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6	ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5	ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6
จำนวนผู้เรียน	15 คน	9 คน	15 คน	9 คน
ตำราที่เรียน (จำนวนคัมภีร์ทั้งหมด)	ตำราอากิโกะ (จำนวนคัมภีร์ 305 ตัว)			
จำนวนคัมภีร์ที่เรียน	228 ตัว	305 ตัว	228 ตัว	305 ตัว
จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดของแต่ละโรงเรียน	24 คน		24 คน	

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ รวบรวมข้อมูลจาก 1) การตอบแบบสอบถาม 2) การสัมภาษณ์

3.4.1 แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยนี้ มีทั้งหมด 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนแบบทดสอบวัดความสามารถด้านคัมภีร์ ซึ่งผู้วิจัยได้เดินทางไปโรงเรียน ทั้ง 2 โรงเรียน และเข้าไปติดต่อกับอาจารย์ที่รับผิดชอบในชั่วโมงเรียนภาษาญี่ปุ่น เพื่อขอความช่วยเหลือจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 มาทำแบบสอบถามนี้ จากนั้น ผู้วิจัยก็ได้เข้าไปทำสำรวจกับนักเรียนของโรงเรียน A เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2559 และโรงเรียน B เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2559 โดยให้ผู้เรียนทำแบบสอบถามในชั่วโมงเรียนเป็นเวลา 30 นาที

สำหรับส่วนที่ 1 ที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามนั้น มีรายละเอียดดังนี้

1) ส่วนข้อมูลทั่วไป

1. เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง
2. ระดับความสามารถภาษาญี่ปุ่น (JLPT) ที่สูงที่สุดที่ท่านสอบได้ในปัจจุบัน (กรุณาเลือกเพียงระดับเดียว)		
[ ] ผ่าน	ระดับ [ ] N1	[ ] N2 [ ] N3 [ ] N4 [ ] N5
[ ] เคยสอบแต่ไม่ผ่าน	ระดับ [ ] N1	[ ] N2 [ ] N3 [ ] N4 [ ] N5
[ ] ไม่เคยสอบ		
3. นอกจากศึกษาค้นคว้าในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว ท่านได้ศึกษาค้นคว้าที่อื่นหรือไม่ ถ้าเคย ท่านศึกษาจากที่ไหน	☐ เคย	☐ ไม่เคย
*กรณีคำตอบ “เคย” ท่านได้ศึกษาค้นคว้าอย่างไร และใช้ทักษะด้านใดในการฝึกฝนค้นคว้า (จงอธิบาย)		
.....		

ในส่วนข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยต้องการรู้เกี่ยวกับระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น (JLPT) ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายว่ามีความสามารถด้านภาษาญี่ปุ่นทั้งด้านคำศัพท์ คำนึง ไวยากรณ์ การอ่านและการฟังในระดับใด อีกทั้ง ยังได้สอบถามเกี่ยวกับการศึกษาและการฝึกฝนค้นคว้าจากแหล่งอื่นที่นอกเหนือจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายด้วย เพื่อจะได้เข้าใจด้านทักษะที่ผู้เรียนใช้เวลาฝึกฝนค้นคว้าโดยปกติ ผู้เรียนได้ใช้ทักษะด้านใดในการฝึกฝนเพิ่มเติมจากนอกห้องเรียน

2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านค้นคว้า

ในส่วนของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านค้นคว้า ผู้วิจัยได้ออกแบบทดสอบโดยใช้หัวข้อแบบทดสอบแบบเดียวกันกับงานวิจัยของบุษบาและคณะ (บุษบาและคณะ 2010) ซึ่งแบบทดสอบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความสามารถด้านค้นคว้าและคำศัพท์ที่ค้นคว้าของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นไปที่ทักษะในการจัดการข้อมูลค้นคว้าทั้ง 4 ด้าน

ได้แก่ ด้านรูป ด้านความหมาย ด้านเสียง และด้านการใช้ อีกทั้ง ยังใช้เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับทักษะในการจัดการ
คັນจิว่าผู้เรียนมีทักษะด้านใดที่ยังไม่เพียงพอต่อการเรียนคันจิบ้าง

ในแบบทดสอบนี้ ประกอบไปด้วยการดูทักษะทั้งด้านรูป ความหมาย เสียง และการใช้เป็นหลัก ในแต่ละ
ด้าน จะมีหัวข้อแบบทดสอบที่สอดคล้องกับทักษะในการจัดการข้อมูลคันจิตั้งกล่าว เกี่ยวกับหัวข้อแบบทดสอบนี้ จะ
มีจำนวนทั้งหมด 12 หัวข้อ และในแต่ละหัวข้อ จะมีคำถามจำนวน 5 ข้อ รวมทั้งหมด 60 ข้อ ลำดับต่อไป ผู้วิจัยจะขอ
ยกตัวอย่างหัวข้อแบบทดสอบและตัวอย่างคำถามบางส่วนที่สอดคล้องกับทักษะการจัดการด้านรูป ความหมาย
เสียง และการใช้ตามลำดับ ดังนี้

2.1) ตัวอย่างหัวข้อแบบทดสอบและตัวอย่างคำถามในการจัดการข้อมูลคันจิต้านรูป

I. คำถามเกี่ยวกับการพิจารณาารูปคันจิ (漢字の字形識別問題)

กรุณาเลือกคันจิที่มีรูปร่าง / มีลักษณะเหมือนกับคันจิที่ให้ไว้ดังตัวอย่าง

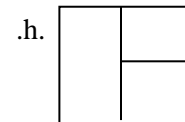
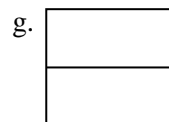
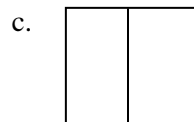
特 : a.持参 b.特別 c.時間 d.着物

1. 題 :	a.頭痛	b.願書	c.問題	d.項目
2. 菜 :	a.彩色	b.採点	c.采配	d.野菜

II. คำถามเกี่ยวกับการพิจารณาโครงสร้างของรูปคันจิ (字形構造パターンの識別 問題)

กรุณาเลือกโครงสร้างของคันจิในแต่ละข้อว่าตรงกับโครงสร้างของคันจิชนิดใด

妹 : c   3. 語 : _____   4. 安 : _____

จากตัวอย่างหัวข้อแบบทดสอบในการจัดข้อมูลคันจิต้านรูป ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าผู้เรียนจะสามารถ
พิจารณารูปและโครงสร้างของคันจิได้หรือไม่ โดยในสวนนี้ จะมุ่งเน้นไปที่การใช้ทักษะด้านวิธีดูโครงสร้างของคันจิ
และฝึกการแบ่งส่วนคันจิเป็นหลัก ซึ่งจากการที่ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถในการแยกแยะส่วนประกอบของคันจิ

ออกเป็นส่วนๆนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจเกี่ยวกับส่วนประกอบของคันจิมากขึ้น และช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักการสังเกตว่าส่วนใดเป็นส่วนรากของคันจิอีกด้วย ดังนั้น หัวข้อแบบทดสอบที่อยู่ในส่วนนี้ ก็จะช่วยเสริมทักษะในการจัดการข้อมูลคันจิด้านรูป และโครงสร้างของคันจิได้อย่างเป็นระบบ

2.2) ตัวอย่างหัวข้อแบบทดสอบและตัวอย่างคำถามในการจัดการข้อมูลคันจิด้านความหมาย

IV. คำถามเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างรูปคันจิกับความหมายภาษาไทย

(字形・語形とタイ語による意味の連合問題)

กรุณาเลือกคันจิที่มีความหมายดังที่กำหนดไว้ตามตัวอย่าง

ทะเล : a.母 b.母 c.每 d.海.

16. ฟัง : a.開 b.開 c.間 d.閉

17. รอ : a.時 b.特 c.持 d.待

V. คำถามเกี่ยวกับการพิจารณาความหมายตรงกันข้าม (対義字・対義語の識別問題)

กรุณาเลือกคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามดังตัวอย่าง

止 ⇔ : a.重 b.動 c.働 d.仕

21. 白 : a.青 b.赤 c.黒 d.着

22. 借 : a.使 b.貸 c.作 d.仕

จากตัวอย่างหัวข้อแบบทดสอบในการจัดการข้อมูลคันจิด้านความหมาย ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าผู้เรียนจะสามารถบอกความสัมพันธ์ระหว่างรูปและความหมายของคันจิได้อย่างถูกต้องหรือไม่ โดยในส่วนนี้ จะไม่มีการดูความหมายของคันจิในระดับคำศัพท์ แต่จะมุ่งเน้นดูที่ความสัมพันธ์ระหว่างรูปคันจิ 1 ตัว กับความหมายเท่านั้น อีกทั้ง ผู้วิจัยยังต้องการดูทักษะของผู้เรียนด้วยว่าจะสามารถจัดการกับรูปคันจิที่มีความหมายตรงข้ามได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ ดังนั้น หัวข้อแบบทดสอบที่อยู่ในส่วนนี้ จะไม่เพียงแต่ช่วยวัดทักษะในการจัดการข้อมูลระหว่างรูปและความหมายของคันจิเท่านั้น แต่ยังช่วยให้ผู้เรียนได้พิจารณารูปคันจิที่มีความหมายตรงข้ามด้วย

2.3) ตัวอย่างหัวข้อแบบทดสอบและตัวอย่างคำถามในการจัดการข้อมูลคั่นจิต้านเสียง

VII. คำถามเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างเสียงอ่านกับรูปคั่นจิต

(読みと字形・語形の連合問題)

กรุณาเลือกคั่นจิตที่เหมาะสมตามเสียงอ่านที่กำหนดใน [ ]

らいげつ [きこく] します。

a. 来国 (b) 帰国 c. 来黒 d. 帰黒

31. きょうかしよをみないで、せんせいの [しつもん] にこたえてください。

a. 質問 b. 資門 c. 質門 d. 資問

32. わたしはしょうらい [すいえい] のせんしゅになりたいとおもっています。

a. 氷永 b. 水泳 c. 氷泳 d. 泳氷

せんしゅ = นักกีฬา

VIII. คำถามเกี่ยวกับการพิจารณาคั่นจิตที่มีเสียงเหมือนกัน (同音字の識別問題)

กรุณาเลือกคั่นจิตที่มีเสียงอ่านเดียวกันกับคั่นจิตดังตัวอย่าง

西 : a. 説 b. 千 c. 先 d. 生

36. 強 : a. 界 b. 教 c. 習 d. 験

37. 研 : a. 県 b. 頭 c. 京 d. 軽

จากตัวอย่างหัวข้อแบบทดสอบในการจัดการข้อมูลคั่นจิต้านเสียงที่เป็นเสียงของ ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่า ผู้เรียนจะสามารถเลือกรูปคั่นจิตที่ตรงกับเสียงอ่านที่ให้อ่านได้หรือไม่ โดยในหัวข้อแบบทดสอบ VII จะดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียงของ ในระดับคำศัพท์คั่นจิต ซึ่งในตัวเลือก a-d ผู้วิจัยจะใช้คำศัพท์คั่นจิตที่มีรูปคล้ายกับคำตอบให้ได้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในการเลือกคำตอบที่ถูกต้อง แต่หากผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับ คำศัพท์คั่นจิตและมีทักษะด้านเสียงของคั่นจิต้านเสียงมาในระดับหนึ่ง ผู้เรียนก็จะสามารถจัดการกับข้อมูลคั่นจิต้านเสียงได้

นอกจากนี้ ยังดูความสามารถในการเลือกคันจิที่มีเสียงองเหมือนกันด้วย เพื่อที่ผู้เรียนจะได้รู้จักการสังเกต ตัวคันจิที่มีรูปต่างกัน แต่มีเสียงเหมือนกันของคันจิแต่ละตัว เพราะหากผู้เรียนมีความรู้ด้านเสียงองไม่เพียงพอ ก็ เป็นไปได้ว่าเมื่อผู้เรียนเจอกับคำศัพท์คันจิที่ประกอบไปด้วยตัวคันจิ 2 ตัวขึ้นไป ผู้เรียนก็จะไม่สามารถจัดการกับ ข้อมูลด้านเสียงที่เป็นเสียงองได้

2.4) ตัวอย่างหัวข้อแบบทดสอบและตัวอย่างคำถามในการจัดการข้อมูลคันจิด้านการใช้

IX. คำถามเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์คันจิ (漢字の送り仮名の用法問題)

กรุณาเลือกคันจิที่เหมาะสมดังต่อไปนี้

[新] しい : a.古 b.重 c.短 d.新

[新] しくない

41. [ ] ない : a.近 b.少 c.正 d.遠

[ ] なくない

X. คำถามเกี่ยวกับการพิจารณาชนิดของคำในคำศัพท์คันจิ (漢字語の品詞の 識別問題)

กรุณาเลือกคำที่เหมาะสมดังตัวอย่าง *หากไม่จำเป็นต้องใส่คำใด ให้เลือกข้อ d. none*

ここは 有名[ ] ばしょです。

a.な b.の c.する d. none

47. 病気[ ] とき、くすりをのんで たくさんやすまなければなり ません。

a.な b.の c.する d. none

XI. คำถามเกี่ยวกับการเลือกคันจิโดยดูจากบริบท (文脈 (文法的共起性) による漢字の選択問題)

กรุณาเลือกคันจิที่เหมาะสมดังตัวอย่าง

じゅぎょうに[ ]ました。

㊤間に合い   b.着き   c.説明し   d.研究し

51. いま、きょうしつに [ ]ください。

a.出て   b.着いて   c.入って   d.帰って

จากการที่ได้ศึกษาหัวข้อแบบทดสอบที่ดูความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนทั้งด้านรูป ความหมาย และเสียงแล้ว อีกทักษะหนึ่งที่ขาดไม่ได้เลยในการเรียนคันจิ ก็คือ ทักษะในด้านการใช้ ซึ่งในหัวข้อแบบทดสอบด้านการใช้นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อดูความสามารถในการจัดการคันจิโดยรวมตั้งแต่รูปคันจิ การเข้าใจความหมายและเสียง และการใช้ไปพร้อมๆกัน เช่น การดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปคันจิกับการใช้ไวยากรณ์ การใช้ความรู้เกี่ยวกับชนิดของคำ และการใช้คำศัพท์คันจิที่เหมาะสมกับบริบท เป็นต้น โดยในตอนนี้ หัวข้อแบบทดสอบที่เกี่ยวกับการใช้คำศัพท์คันจิในบริบทนั้น ได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อแบบทดสอบ ได้แก่ หัวข้อเกี่ยวกับการเลือกคำศัพท์คันจิ โดยใช้ความรู้ด้านไวยากรณ์ (文脈 (文法的共起性) による漢字の選択問題) ซึ่งหัวข้อนี้ ผู้วิจัยก็ได้แสดงตัวอย่างไว้ข้างต้น และหัวข้อเกี่ยวกับการเลือกคำศัพท์คันจิ โดยคำนึงถึงความหมายที่เหมาะสมกับบริบท (文脈 (意味的連語知識) による漢字の選択問題) ดังนั้น หัวข้อแบบทดสอบที่อยู่ในส่วนนี้ จะไม่ใช่แค่พิจารณารูปคันจิและคำศัพท์คันจิเท่านั้น แต่ผู้เรียนจะต้องใช้ความรู้ด้านอื่นๆมาประกอบ เช่น การใช้ไวยากรณ์ ชนิดของคำในคำศัพท์คันจิ ความรู้ด้านคำช่วยและไวยากรณ์ เป็นต้น อีกทั้ง จากการทำหัวข้อแบบทดสอบนี้ ผู้เรียนก็จะได้ใช้ทักษะทั้ง 4 ด้าน เนื่องจากต้องเลือกคำศัพท์คันจิไปพร้อมๆกับศึกษาข้อมูลในบริบทด้วย

3.4.2 การสัมภาษณ์

ในงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ Syllabus ที่แสดงหัวข้อการเรียนคันจิที่จำเป็นต่อผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย ดังนั้น นอกจากการศึกษาเกี่ยวกับความรู้และความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนจากการทำแบบสอบถามและแบบทดสอบวัดความสามารถด้านคันจิแล้ว ผู้วิจัยยังต้องการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนคันจิในปัจจุบันว่าโรงเรียนมัธยมปลายที่มีหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นนั้น ได้จัดวางแผนการเรียนการสอนคันจิในชั่วโมงเรียนอย่างไรบ้าง นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังต้องการทราบถึงปัญหาที่พบส่วนใหญ่ในชั่วโมงเรียนด้วย เพราะฉะนั้น เพื่อที่จะได้ข้อมูล

เกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนคันจิในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้อย่างชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยจึงตัดสินใจได้ทำการ สัมภาษณ์อาจารย์ที่รับผิดชอบการสอนคันจิโดยตรง จำนวน 2 ท่าน โดยอาจารย์ 2 ท่านนี้ เป็นผู้สอนวิชาภาษาญี่ปุ่น และคันจิอยู่ที่โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้วิจัยไปทำสำรวจแบบสอบถามกับนักเรียน

ในการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้เตรียมคำถามเพื่อสัมภาษณ์อาจารย์ที่รับผิดชอบการสอนคันจิ ไว้ทั้งหมด 5 ข้อ ดังนี้

1. ปัจจุบันนี้ทางโรงเรียนได้มีการวางแผนการเรียนการสอนคันจิในช่วงเรียนอย่างไรบ้าง
2. นอกจากตำราอากิโกะแล้ว อาจารย์ได้ใช้ตำราอื่นเพื่อเสริมการเรียนคันจิให้กับผู้เรียนหรือไม่
3. อาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไรต่อการฝึกฝนคันจิผ่านการอ่านและการเขียนซ้ำๆ
4. อาจารย์คิดว่าในการเรียนการสอนคันจิในขณะนี้ มีปัญหาหรือไม่ เช่น ปัญหาระหว่างที่สอน ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้เรียน หรือปัญหาจากสื่อการสอน ถ้ามี อาจารย์มีแนวทางในการรับมือหรือแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร
5. ปัจจุบันนี้ ทางโรงเรียนได้มี Syllabus หรือหลักสูตรเกี่ยวกับการเรียนการสอนคันจิระดับต้นหรือไม่

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ตามหัวข้อคำถามที่เตรียมมาข้างต้น โดยระหว่างสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะทำการ อัดเสียงของผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย จากนั้น ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์ทั้ง 2 ท่าน เพื่อมาสรุป เกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนคันจิในปัจจุบันของระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ผู้วิจัยขอนำผลคำตอบบางส่วนของแบบทดสอบความสามารถด้านคันจิของผู้เรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน A เฉพาะส่วนของหัวข้อแบบทดสอบ XI (文脈 (文法的共起性) による漢字の選択問題) ที่วัดความสามารถในการเลือกคำศัพท์คันจิให้เหมาะสมกับบริบทโดยใช้ความรู้ด้านไวยากรณ์ เข้ามาด้วย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ พบว่า ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ยังไม่สามารถใช้คำศัพท์คันจิให้ถูกต้องตามไวยากรณ์และเหมาะสมกับบริบทได้เท่าที่ควร ทั้งๆที่ในส่วนนี้ มีคำศัพท์และไวยากรณ์ที่ผู้เรียนได้เคยศึกษา มาแล้ว และถึงแม้ว่าจะมีตัวเลือกคำศัพท์คันจิของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มาปะปนด้วย แต่นั่นก็ไม่ใช่อำนาจที่ถูกต้อง เช่น คำถามข้อที่ 52 (เป็นเลขข้อที่อยู่ในแบบทดสอบ) มีดังนี้

52. エアコンはまどを [   ] から、つけてください。

a.使って   b.閉めて   c.出して   d.開けて

สำหรับคำถามข้อนี้ คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อb 閉めて แปลว่า “ปิด (ประตู หน้าต่าง)” ส่วนตัวเลือก คำศัพท์คันจิของชั้นมัธยมปีที่6 คือ ข้อd 開けて แปลว่า “เปิด (ประตู หน้าต่าง)” ซึ่งหากผู้เรียนเข้าใจคำศัพท์ และไวยากรณ์ที่อยู่ในประโยคนี้ ข้อd ก็จะไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้อง แต่ผู้วิจัยเห็นว่ามึรูปที่คล้ายกับคำตอบ จึงเอามาใส่เป็นตัวเลือกด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ได้ว่า หากผู้เรียนไม่มีความรู้ทางด้านคำศัพท์คันจิที่มีเงื่อนไขทางด้านไวยากรณ์ อย่างเพียงพอ ก็จะไม่สามารถเลือกคำศัพท์คันจิที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ที่อยู่ในบริบทนั้นๆได้

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ คือ อัตราส่วนร้อยละ (percentage) โดยใช้สูตรการคำนวณ คือ ค่าร้อยละ = $\frac{s \times 100}{N}$

S คือ จำนวนของคะแนนที่ผู้ทำแบบทดสอบคันจิตอบถูก เช่น คะแนนที่ตอบถูกของหัวข้อแบบทดสอบ II หรือหัวข้อ การพิจารณาโครงสร้างของรูปคันจิ คือ 41 คะแนน ดังนั้น S จะเท่ากับ 41

N คือ จำนวนของคำถามทุกข้อของหัวข้อแบบทดสอบ เช่น คำถามทุกข้อของหัวข้อแบบทดสอบ II หรือหัวข้อการ พิจารณาโครงสร้างของรูปคันจิที่อยู่ในผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 โรงเรียน A มีทั้งหมด 45 ข้อ ดังนั้น N จะ เท่ากับ 45

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในบทนี้ จะนำเสนอผลการวิจัยข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยศึกษาทักษะในการจัดการข้อมูลคณิศรทั้งด้านรูป ความหมาย เสียง และการใช้ของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย จากนั้น จะนำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้คณิศรที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนคณิศรระดับชั้นต้น และนำเสนอออกมาในรูปแบบ Syllabus โดยการนำเสนอผลการวิจัยนี้จะแบ่งออกเป็น 4.1 ทักษะการจัดการข้อมูลคณิศรด้านรูป ความหมาย เสียง และการใช้ของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 4.2 สภาพการเรียนรู้การสอนคณิศรของระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย และ 4.3 หัวข้อการเรียนรู้คณิศรและ Syllabus เพื่อการเรียนรู้การสอนคณิศรระดับชั้นต้นของผู้เรียนชาวไทย

4.1 ทักษะการจัดการข้อมูลคณิศรด้านรูป ความหมาย เสียง และการใช้

ผู้วิจัยได้ทำสำรวจเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการข้อมูลคณิศรกับผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 จำนวน 2 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามวัดความสามารถคณิศรที่บุษบาและคณะ (บุ๊ ซาบะ 他 2010) ได้ทำไว้ เป็นภาษาไทย เพื่อศึกษาเกี่ยวกับทักษะในการจัดการข้อมูลคณิศรทั้งด้านรูป ความหมาย เสียง และการใช้ของผู้เรียนเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ได้นั้น ผู้วิจัยจะแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ 4.1.1 ทักษะการจัดการข้อมูลคณิศรของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 4.1.2 ทักษะการจัดการข้อมูลคณิศรของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

4.1.1 ทักษะการจัดการข้อมูลคณิศรของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5

ในตัวแบบทดสอบคณิศรนี้ ได้รวมเอาคณิศรตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง ปีที่ 6 ที่อยู่ในตำราอากิโกะมาใช้ ในแบบทดสอบ ดังนั้น ก็อาจมีคณิศรบางตัวที่ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ยังไม่ได้เรียนปรากฏอยู่ด้วย แต่เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนตัวคณิศรมาแล้วจากในตำราอากิโกะถึง 228 ตัวจากทั้งหมด 305 ตัว จึงสันนิษฐานได้ว่า ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับคณิศรและคำศัพท์คณิศรในระดับหนึ่ง และผลลัพธ์ที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถคณิศรนั้นจะแบ่งออกเป็น ตาราง 4.1.1 ก ทักษะการจัดการข้อมูลด้านรูป ตาราง 4.1.1 ข ทักษะการจัดการข้อมูลด้านความหมาย ตาราง 4.1.1 ค ทักษะการจัดการข้อมูลด้านเสียง และตาราง 4.1.1 ง ทักษะการจัดการข้อมูลด้านการใช้

ตาราง 4.1.1 ก ทักษะการจัดการข้อมูลด้านรูปของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5

ทักษะการจัดการข้อมูลด้านรูป (形態情報処理の技能)	การตอบถูกของนักเรียน คิดเป็นอัตราร้อยละ (正答率)
1) คำถามเกี่ยวกับการพิจารณารูปคันจิ (漢字の字形識別問題)	93.33%
2) คำถามเกี่ยวกับการพิจารณาโครงสร้างของ คันจิ (字形構造パターンの識別問題)	84%
3) คำถามเกี่ยวกับการพิจารณาส่วนประกอบ คันจิ (構成要素の識別問題)	52.66%

ผลการสำรวจเกี่ยวกับทักษะในการจัดการข้อมูลคันจิด้านรูปของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากในตาราง 4.1.1 ก พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถเลือกรูปคันจิที่เหมือนกับตัวอย่างได้อย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 93.33 แม้ว่าในส่วนนี้จะมีรูปคันจิของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เช่น คันจิตัว 題 และ 菜 ปะปนอยู่ด้วย แต่เนื่องจากให้ผู้เรียนดูเฉพาะรูปที่เหมือนกันเท่านั้น จึงไม่จำเป็นต้องใช้ทักษะด้านความหมาย ด้านเสียง หรือด้านการใช้ แต่อาจทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนจากตัวเลือกที่มีรูปคล้ายกัน จึงทำให้มีผู้เรียนบางคนไม่สามารถพิจารณารูปได้อย่างถูกต้อง

ส่วนคำถามที่เกี่ยวกับการพิจารณาโครงสร้างของรูปคันจินั้น ผู้เรียนสามารถเลือกรูปแบบโครงสร้างของคันจิได้อย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 84 ในส่วนนี้ จะไม่มีคันจิของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่ก็สามารถพิจารณารูปคันจิและนำมาแยกส่วนเพื่อดูโครงสร้างของคันจิได้ และจากการที่ดูการใช้ผิดของผู้เรียน พบว่าคันจิที่ผู้เรียนมักเลือกโครงสร้างผิดนั้น คือ คันจิตัว 語 ตัว 安 และตัว 送 เป็นต้น เนื่องจากผู้เรียนไม่คุ้นเคยกับการฝึกแยกส่วนของคันจิ จึงทำให้ขาดทักษะในการดูโครงสร้างของคันจิ อย่างคันจิตัว 語 ถ้าวางแยกส่วนออกมา ก็จะได้เป็นตัว 言 + 五 + 口 ซึ่งข้อดีของการแยกส่วนคันจินั้น ไม่ใช่แค่ทำให้รู้ส่วนประกอบรากของคันจิ แต่จากบางส่วนของคันจิ ก็สามารถทำให้รู้เกี่ยวกับเสียง และความหมายของคันจิตัวนั้นๆ ได้ด้วย

ในขณะที่ คำถามที่เกี่ยวกับการพิจารณาส่วนประกอบของคันจินั้น ผู้เรียนส่วนใหญ่ ไม่สามารถจัดการกับส่วนประกอบของคันจิได้เท่าที่ควร โดยคิดเป็นร้อยละ 52.66 ในส่วนนี้จะมุ่งเน้นไปที่การดูส่วนประกอบคันจิของส่วน

หลัง เพื่อนำมาประกอบกับส่วนประกอบรากด้านซ้ายที่เตรียมไว้ให้ สำหรับคำตอบนั้น ให้เลือกโดยดูจากเสียงอ่านของคำศัพท์ที่แสดงไว้ในแต่ละข้อ และในส่วนนี้ ก็มีคั่นของระดับมัธยมศึกษาปีที่6 ปะปนอยู่ด้วย เช่น ในคำถามข้อ 11 และข้อ12 ดังนี้

11. [木] + [   ] = むら
 a.斤   b.寸   c.交   d.木
12. [イ] + [   ] = はたら (<)
 a.昔   b.動   c.本   d.主

จากในข้อ11 พบว่า ในบรรดาตัวเลือกa-d มีเพียงตัวเลือกเดียวที่เมื่อนำมาประกอบกับส่วนประกอบรากด้านซ้ายตัว 木 แล้ว ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจเสียงอ่านได้ นั่นก็คือ ข้อc.交 ซึ่งพอนำมาประกอบกับตัว 木 ก็จะได้คั่นจิตัว 校 อ่านว่า こう เป็นเสียงส่วนหลังของคำว่า 学校 แปลว่า “โรงเรียน” ซึ่งผู้เรียนได้เคยศึกษามาแล้วในระดับมัธยมศึกษาปีที่4 แต่ก็ยังพบผู้เรียนที่ตอบด้วยตัวเลือกข้อนี้ ดังนั้น จากคำถามข้อนี้ที่ต้องการส่วนประกอบของคำว่า むら คำตอบข้อc จึงไม่ถูกต้อง แต่คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อb.寸 ที่พอนำมาประกอบกับตัว 木 ก็จะได้คั่นจิตัว 村 อ่านว่า むら แปลว่า “หมู่บ้าน” ซึ่งเป็นคั่นจิตัวของระดับมัธยมศึกษาปีที่6 ส่วนข้อ12 ก็มีคั่นจิตัวของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปะปนอยู่ด้วย เมื่อนำมาประกอบกับตัว イ เช่น คั่นจิตัว 働 และคั่นจิตัว 体 สำหรับคำตอบที่ถูกต้องของข้อนี้ คือ ข้อ b.動 แต่ผู้เรียนส่วนใหญ่ เลือกข้อa.昔 ทั้งๆที่เมื่อนำมาประกอบกับตัว イ แล้ว จะได้คั่นจิตัว 借 อ่านว่า かり (る) ซึ่งผู้เรียนได้เคยศึกษามาแล้วในระดับมัธยมศึกษาปีที่5 จึงสันนิษฐานได้ว่า แม้ผู้เรียนจะเลือกคำตอบผิดเพราะไม่รู้คำศัพท์คำว่า はたら (<) แต่จากการที่ผู้เรียนส่วนใหญ่เลือกคำตอบข้อa.昔 นั้น ก็ทำให้คิดว่าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์คั่นจิตัวไม่เพียงพอ เช่น ไม่รู้เสียงอ่านของคั่นจิตัว 借 ทั้งที่ได้เคยเรียนมาแล้ว

นอกจากนี้ คำถามข้อ13 ก็ได้ถามเกี่ยวกับคำศัพท์คั่นจิตัวของระดับมัธยมศึกษาปีที่4 ส่วนคำถามข้อ14 และข้อ15ก็ได้ถามเกี่ยวกับคำศัพท์ของระดับมัธยมศึกษาปีที่5 ดังนี้

13. [女] + [   ] = いもうと
 a.台   b.市   c.未   d.子
14. [言] + [   ] = よ (む)
 a.売   b.舌   c.吾   d.式

15. [糸] + [   ] = お (わる)

a.氏   b.泉   c.冬   d.売

จากในข้อ13 ที่ถามเกี่ยวกับคำศัพท์คำว่า いも う と คำตอบที่ถูกต้องของข้อนี้ คือ ข้อ c.未 แต่ผู้เรียนส่วนใหญ่มักตอบผิดโดยเลือกข้อ b.市 และข้อ d.子 มาประกอบกับส่วนประกอบด้านซ้ายตัว 女 จึงคิดได้ว่าผู้เรียนจำรูปของคำศัพท์คันจิที่เรียนมาไม่ได้ และอีกสาเหตุหนึ่ง que ผู้เรียนตอบผิดพลาดนั้น ก็สันนิษฐานได้ว่าผู้เรียนขาดทักษะในการพิจารณาส่วนประกอบคันจิ ดังนั้น เมื่อผู้เรียนเจอส่วนประกอบคันจิที่ถูกแบ่งออกมา ผู้เรียนจึงเกิดความสับสน และไม่เข้าใจว่าต้องเลือกคันจิตัวไหนที่ถูกต้องกับส่วนประกอบด้านซ้ายและตรงกับเสียงอ่านที่ให้มา ในข้อที่ข้อ14 และข้อ15 ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถตอบได้อย่างถูกต้อง สำหรับคำตอบของข้อ14 คือ ข้อa.売 ซึ่งพอนำมาประกอบกับตัว 言 จะได้คันจิตัว 読 เสียงคุง คือ よ (ユ) และคำตอบของข้อ15 คือ ข้อc.冬 ซึ่งพอนำมาประกอบกับตัว 糸 จะได้คันจิตัว 終 เสียงคุงคือ お (ヲ) ทั้ง 2 ข้อนี้ ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถเข้าใจได้ว่าส่วนประกอบของคันจิตัวไหนที่สามารถเชื่อมโยงกับเสียงอ่านของคำศัพท์ที่ให้ไว้ในโจทย์ได้ จึงคิดได้ว่าผู้เรียนสามารถจำรูปของคำศัพท์คันจิตัว 読ユ และ 終ヲ ได้ และจากที่ได้สำรวจเนื้อหาในตำราอากิโกะ ก็พบว่า มีคำศัพท์คันจิ 2 คำนี้ปรากฏอยู่ในบริบทของการฝึกฝนและบทสนทนาในชีวิตประจำวันของนักเรียนมัธยมปลายเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับรูปของคำศัพท์คันจิ 2 คำนี้ และสามารถเชื่อมโยงกับรูปคันจิได้อย่างถูกต้อง

จากผลการสำรวจในส่วนของทักษะที่เกี่ยวกับการพิจารณาส่วนประกอบของคันจิ จึงทำให้คิดได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังมีทักษะด้านการจำคำศัพท์คันจิและการแยกส่วนประกอบของคันจิไม่เพียงพอ แม้ว่าในส่วนนี้จะมีโจทย์ที่ถามเกี่ยวกับตัวคันจิของระดับมัธยมศึกษาปีที่6 แต่จากการที่ผู้เรียนเลือกคำตอบผิดพลาดโดยไปเลือกส่วนของคันจิที่พอนำไปประกอบกับส่วนที่โจทย์ให้มา ผู้เรียนก็เชื่อมโยงว่าเป็นคันจิที่เคยเรียนมา ทั้งที่ส่วนของคันจิตั้งกล่าวไม่ตรงกับเสียงของคำศัพท์ เช่น คันจิตัว 借 และคันจิตัว 住 จึงแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีปัญหาในการจำคำศัพท์คันจิไปพร้อมๆกันด้วย เมื่อมาเจอโจทย์ที่ต้องการให้นำส่วนของคันจิมาประกอบให้เหมาะสมกับเสียงของคำศัพท์ที่ให้ไว้ ผู้เรียนจึงไม่สามารถจัดการกับส่วนประกอบของคันจิได้เท่าที่ควร นอกจากนี้ ในโจทย์ที่ถามเกี่ยวกับตัวคันจิของระดับมัธยมศึกษาปีที่4 อย่างคำว่า いも う と ในคำถามข้อ13 ที่ได้ให้ส่วน 女 มา ผู้เรียนก็ไปเลือกส่วนของคันจิที่ไม่ตรงกับเสียงของคำศัพท์ที่ให้ไว้ เช่น ข้อb.市 และข้อd.子 ที่ได้กล่าวไปข้างต้น ทั้งที่ผู้เรียนได้ศึกษามาแล้วจากในตำราอากิโกะว่าคันจิตัว 姉、妹 และคันจิตัว 好 มีเสียงอ่านอย่างไร จึงสรุปได้ว่านอกจากปัญหาด้านการพิจารณาส่วนประกอบของคันจิแล้ว ผู้เรียนยังมีปัญหาด้านการจำคำศัพท์คันจิที่ได้ศึกษาไปแล้วด้วย

ตาราง 4.1.1 ข ทักษะการจัดการข้อมูลด้านความหมายของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5

ทักษะการจัดการข้อมูลด้านความหมาย (形態－意味情報処理の技能)	การตอบถูกของนักเรียน คิดเป็นอัตราร้อยละ (正答率)
1) คำถามเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างรูปกับ ความหมายภาษาไทย (字形・語形とタイ 語による意味の連合問題)	63.33%
2) คำถามเกี่ยวกับการพิจารณาคันจิจที่มี ความหมายตรงข้าม (対義字・対義語の識 別問題)	46.66%

ผลการสำรวจเกี่ยวกับทักษะในการจัดการข้อมูลคําค้นจิจด้านความหมายของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่5 จากใน ตาราง4.1.1 ข พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถใช้ทักษะในการเชื่อมโยงระหว่างรูปและความหมายได้ในระดับหนึ่ง โดยคิดเป็นร้อยละ 63.33 แต่ยังไม่เพียงพอต่อการจัดการข้อมูลด้านความหมายของตัวคําค้นจิจเดี่ยวๆ ในส่วนนี้ ผู้วิจัย ขอยกตัวอย่างคำถามที่ถามเกี่ยวกับความหมายของคําค้นจิจที่ผู้เรียนได้ศึกษามาแล้ว อย่างในคำถามข้อ16 ข้อ17 และ ข้อ20 ดังนี้

16. ฟัง : a.開 b.聞 c.間 d.閉

17. รอ : a.時 b.特 c.持 d.待

20. ใช้ : a.使 b.作 c.休 d.低

จากในข้อ16 ที่ให้ความหมายภาษาไทยว่า “ฟัง” คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อb.聞 นั้น ผู้เรียนส่วนใหญ่ก็ เข้าใจและสามารถเชื่อมโยงระหว่างรูปและความหมายของรูปนั้นๆได้ จึงไม่พบปัญหาในข้อนี้มาก ในขณะที่ข้อ17 กับ ข้อ20 นั้น มีผู้เรียนที่ตอบผิดเป็นส่วนมาก โดยในข้อ17 ที่ให้ความหมายภาษาไทยว่า “รอ” คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ d.待 แต่ผู้เรียนสับสนกับตัวเลือกที่มีรูปคําค้นจิจที่คล้ายกัน จึงไปตอบข้อb.特 และข้อc.持 เนื่องจาก 2 ข้อนี้มี ส่วนประกอบข้างหลังเหมือนกันคือตัว 寺 ส่วนข้อ20 ที่ให้ความหมายภาษาไทยว่า “ใช้” คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ a.使 แต่พบว่ามีผู้เรียนส่วนใหญ่ที่ตอบผิดโดยเลือกตอบข้อb.作 หมายถึง “ทำ สร้าง” จึงคิดว่าผู้เรียนที่อยู่ใน ระดับต้นอาจเคยชินกับการจำคําค้นจิจในรูปแบบของคำศัพท์มากกว่า เช่น คําค้นจิจ 待 ก็จำเป็นคําคว่า 待ちます อ่าน

ว่า まちます แปลว่า “รอ” และคันจิตัว 使 ก็จำเป็นคำว่า 使います อ่านว่า つかわいます แปลว่า “ใช้” เป็นต้น จึงทำให้เมื่อผู้เรียนเจอคันจิตัวเดียวกัน แล้วถูกถามเกี่ยวกับความหมายของคันจิที่ให้มานั้น ผู้เรียนก็อาจไม่เข้าใจ และไม่สามารถเชื่อมโยงกับความหมายได้ในทันที

ส่วนคำถามที่เกี่ยวกับการพิจารณาคันจิที่มีความหมายตรงกันข้าม จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่5 สามารถพิจารณาตัวคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามได้ถูกต้อง โดยคิดเป็นร้อยละเพียง 46.66 จึงคิดว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใช้ทักษะในการจัดการคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากในส่วนนี้มีคำถามที่ถามเกี่ยวกับคันจิของระดับมัธยมศึกษาปีที่6 ถึง 3 ข้อ ผู้วิจัยจึงขอมุ่งไปที่การวิเคราะห์คำถามที่ถามเกี่ยวกับคันจิที่ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่5 ได้เคยศึกษามาแล้ว นั่นก็คือ คำถามข้อ21 และข้อ22 ดังนี้

21. 白 : a.青 b.赤 c.黒 d.着

22. 借 : a.使 b.貸 c.作 d.仕

จากในข้อ21 ที่ถามเกี่ยวกับความหมายตรงกันข้ามของคันจิตัว 白 หมายถึง “สีขาว” คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อc.黒 หมายถึง “สีดำ” สำหรับข้อนี้ ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถตอบได้อย่างถูกต้อง แต่มีบางคนที่เลือกตอบข้อb.赤 หมายถึง “สีแดง” และข้อd.青 หมายถึง “สีฟ้า” จึงสันนิษฐานได้ว่าความหมายตรงกันข้ามในความคิดของคนบาง คน อาจคิดเป็นสีอื่นที่ไม่ใช่สีดำก็เป็นได้

สำหรับโจทย์ข้อนี้ที่ถามเกี่ยวกับคันจิที่มีความหมายตรงข้ามกับคันจิตัว 白 ที่แปลว่า “สีขาว” คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ c.黒 แปลว่า “สีดำ” เนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้ความคิดของภาษาไทยเป็นหลัก เพราะในความคิดเรื่องสีของคนไทยนั้น สีที่ตรงข้ามกับสีขาว ก็คือ สีดำ ซึ่งจากในเอกสารคำสอนของวิชาภาษาศาสตร์ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาต่างประเทศ กนกวรรณ (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์) ได้ระบุไว้ว่า สิ่งที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความหมายนั้น คือ หลักความคิดเรื่อง prototype (プロトタイプ) แปลเป็นภาษาไทย คือ หลักความคิดที่แสดงความหมายศูนย์กลางหรือความหมายแก่น เช่น หากลูกบอกแม่ว่า “แม่จ๋า อยากเลี้ยงนก” คุณแม่คนนั้น คงนึกถึงนกตัวเล็กๆที่สามารถหาซื้อได้ตามร้านขายสัตว์เลี้ยงทั่วไป ดังนั้น prototype ของคำว่า “นก” ก็คือ นกตัวเล็กๆ เพราะคุณแม่คนนั้น คงไม่ได้นึกถึงนกกระเจอกเทศแน่นอน จึงคิดว่า สิ่งที่จะสามารถแสดง ความหมายศูนย์กลางหรือความหมายแก่นได้นั้น จะต้องเป็นสิ่งที่สามารถเชื่อมโยงได้ง่ายและเร็วของการรับรู้ของมนุษย์ ดังนั้น หลักความคิดของ prototype เกี่ยวกับความหมายตรงกันข้ามของเรื่องสีนั้น หากกล่าวถึง สีขาว

ความหมายตรงกันข้ามที่ทุกคนสามารถนึกถึงได้ง่ายและเร็ว ก็คือ สีดำ ผู้วิจัยจึงใช้แนวความคิดนี้เป็นหลัก และให้คำตอบของโจทย์ข้อนี้ คือ ข้อc.黒 แต่ก็ยังมีผู้เรียนบางคน que เลือกตอบข้อ b.赤 แปลว่า “สีแดง” ด้วย สำหรับข้อนี้ หากใช้ความคิดของคนญี่ปุ่นเป็นหลัก คนญี่ปุ่นอาจมองว่าสีแดงเป็นสีตรงข้ามกับสีขาว เนื่องจาก ในด้านวัฒนธรรมญี่ปุ่น สีแดงกับสีขาว ถือเป็นสีมงคล (紅白) ของประเทศญี่ปุ่น ดังนั้น จึงเป็นไปได้ที่ผู้เรียนอาจเคยพบสัญลักษณ์ที่มีสีแดงและสีขาวอยู่ด้วยกัน ทำให้เมื่อเจอโจทย์ที่ถามเกี่ยวกับสีตรงข้ามกับสีขาว ผู้เรียนจึงไปเชื่อมโยงกับสีแดง จึงส่งผลให้ผลลัพธ์ที่ได้นั้น เกิดความคลาดเคลื่อนได้

ส่วนข้อ22 ที่ถามเกี่ยวกับความหมายตรงกันข้ามของคันจิตัว 借 หมายถึง “ขอยืม” คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อb.貸 หมายถึง “ให้ยืม” แต่พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ที่ตอบได้ถูกต้องเพียง 7 คน ส่วนที่เหลือนั้น ได้เลือกตอบข้อ a.使 และข้อd.仕 จึงคิดได้ว่าผู้เรียนยังขาดทักษะในการพิจารณาตัวคันจิที่มีความหมายตรงกันข้าม เกี่ยวกับสาเหตุนี้ ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าเนื่องจากผู้เรียนไม่ได้รับการฝึกฝนให้จำคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามมาตั้งแต่แรกที่เริ่มเรียนตัวคันจิที่มีความหมายตรงกันข้าม จึงทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจว่าคันจิตัวใดที่มีความหมายตรงกันข้ามกับตัวคันจิที่โจทย์ให้มา อีกทั้ง จากการที่ผู้เรียนเห็นแค่ตัวคันจิเดี่ยวๆทั้งในส่วนคำถามที่เกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างรูปและความหมาย และในส่วนคำถามที่เกี่ยวกับการพิจารณารูปคันจิที่มีความหมายตรงกันข้าม ผู้เรียนก็อาจไม่สามารถทำความเข้าใจกับความหมายของรูปคันจิตัวนั้นๆได้ในทันที เพราะผู้เรียนเคยฝึกฝนแบบให้จำเป็นคำศัพท์ที่ต้องมีไวยากรณ์มาประกอบ หรืออาจเคยฝึกฝนตัวคันจิที่เน้นให้เขียนรูปของคันจิซ้ำๆในปริมาณมาก ด้วยเหตุนี้ เมื่อเจอโจทย์ที่ถามเกี่ยวกับความหมายของตัวคันจิเดี่ยวๆ ผู้เรียน จึงไม่สามารถจัดการกับข้อมูลด้านความหมายนั้นๆได้อย่างเพียงพอ

ตาราง 4.1.1 ค ทักษะการจัดการข้อมูลด้านเสียงของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5

ทักษะการจัดการข้อมูลด้านเสียง (形態－読み情報処理の技能)	การตอบถูกของนักเรียน คิดเป็นอัตราร้อยละ (正答率)
1) คำถามเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างรูปกับเสียง (字形・語形と読みの連合問題)	57.33%
2) คำถามเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างเสียงกับรูป (読みと字形・語形の連合問題)	67.33%
3) คำถามเกี่ยวกับการพิจารณาตัวคันจิที่มีเสียงเหมือนกัน (同音字の識別問題)	34%

ผลการสำรวจเกี่ยวกับทักษะในการเชื่อมโยงระหว่างรูปกับเสียงจากในตาราง 4.1.1 ค พบว่า ผู้เรียนยังไม่สามารถจัดการกับข้อมูลที่ดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียงได้เท่าที่ควร โดยคิดเป็นร้อยละ 57.33 ในส่วนของคำถามเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างรูปกับเสียงนั้น แม้ว่าในส่วนนี้จะมีบริบทที่มีโครงสร้างไวยากรณ์ของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ด้วย อย่างในคำถามข้อ 26 และข้อ 27 แต่คำศัพท์คันจิที่อยู่ในคำถามทั้ง 5 ข้อนี้ ก็ล้วนเป็นคำศัพท์คันจิในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และเนื่องจากคำถามในส่วนนี้ไม่ได้เน้นให้ผู้เรียนต้องเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในประโยค แต่เน้นการเชื่อมโยงกับเสียงของคำศัพท์คันจิ ดังนั้น ผู้เรียนสามารถดูแค่ว่ารูปของคำศัพท์คันจิ และเลือกเสียงที่ตรงกับรูปคันจินั้นๆ เช่นในข้อ 26 ที่ถามเกี่ยวกับเสียงอ่านของคำศัพท์คำว่า 上手 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ b. じょうず ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่ตอบผิดโดยเลือกตอบคำศัพท์ที่มีเสียงคล้ายกันภายในข้อ a. じょうつ และข้อ c. ちょうず ถัดมาข้อ 27 ที่ถามเกี่ยวกับเสียงอ่านของคำศัพท์คำว่า 見物 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ c. けんぶつ แต่มีผู้เรียนที่ตอบผิด เนื่องจากผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ที่เป็นเสียงองไม่เพียงพอ ทำให้สับสนกับเสียงของคันจิตัว 見 และตัว 物 โดยผู้เรียนตอบเป็นเสียงคุงทั้ง 2 ตัว คือ み ของคำว่า 見ます ที่แปลว่า “ดู” และ もの ของคำว่า 物 ที่แปลว่า “สิ่งของ” จึงทำให้ผู้เรียนเลือกตอบข้อ d. みもの ซึ่งเป็นคำตอบที่ผิด ส่วนคำถามข้อ 28 ที่ถามเกี่ยวกับเสียงของคำศัพท์คำว่า 特別 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ a. とくべつ แต่พบว่า มีผู้เรียนที่เลือกตอบข้อ b. とくべつ และข้อ d. どくべつ นั้นหมายความว่า ผู้เรียนมีปัญหาในการจำเสียงองของคันจิ เมื่อผู้เรียนเจอโจทย์ที่ถามเกี่ยวกับเสียงอง ผู้เรียนจึงไม่สามารถจัดการกับข้อมูลของคำศัพท์คันจิที่ประกอบด้วยเสียงองได้

ส่วนในข้อ 29 ที่ถามเกี่ยวกับคำศัพท์คันจิคำว่า 世界中 จากการสำรวจคำตอบของผู้เรียน พบว่า มีผู้เรียนมากกว่า 20 คนที่ทำข้อนี้ผิด คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ d. せかいじゅう แต่ผู้เรียนส่วนใหญ่เลือกตอบข้อ c. せかいちゅう เนื่องจากผู้เรียนไม่เข้าใจว่าคันจิตัว 中 นั้น นอกจากออกเสียงว่า ちゅう และ ちゅう แล้ว ยังออกเสียงว่า じゅう ได้ด้วย ซึ่งคำศัพท์ที่ต่อท้ายด้วย じゅう จะหมายถึง “ทั่ว...ตลอด...” เช่นคำว่า 世界中 ออกเสียงว่า せかいじゅう แปลว่า “ทั่วโลก” และคำว่า 一年中 ออกเสียงว่า いちねんじゅう แปลว่า “ตลอดทั้งปี” เป็นต้น และสุดท้ายคำถามข้อ 30 ที่ถามเกี่ยวกับคำศัพท์คำว่า 会場 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ c. かいじょう จากการสำรวจข้อนี้ พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถเลือกคำตอบได้ถูกต้อง แต่ก็มีผู้เรียนบางคนที่ตอบผิดโดยเลือกข้อ b. かいちょう จึงสรุปได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจัดการกับข้อมูลคันจิที่ดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียงได้ดีเท่าที่ควร และยังมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการคำศัพท์คันจิที่ประกอบด้วยเสียงองด้วย

ส่วนคำถามที่เกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างเสียงกับรูปนั้น พบว่า ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถเลือกรูปของคำศัพท์คันจิได้อย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 67.33 สำหรับส่วนนี้ ก็มีบริบทที่มีโครงสร้างไวยากรณ์ของระดับ

มัธยมศึกษาปีที่ 6 ประปนอยู่ด้วย นั่นก็คือ คำถามข้อ31 และข้อ32 แต่คำศัพท์ที่อยู่ในคำถามทั้ง 5 ข้อนี้ ก็ล้วนเป็น คำศัพท์คันจิในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 เช่นเดียวกับคำถามของส่วนแรกทีกล่าวมาข้างต้น ดังนั้น ในส่วนนี้ ผู้เรียน จะต้องดูเสียงอ่านของคำศัพท์คันจิในประโยคและพิจารณารูปคันจิที่ตรงกับเสียงอ่านนั้น จากผลการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนยังมีปัญหาเกี่ยวกับการดูความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับรูป แม้ว่าจากอัตราร้อยละที่ตอบถูกนั้น จะมีมากกว่า 60 แต่ก็พบว่า มีข้อที่ผู้เรียนตอบผิด ทั้งๆที่เคยเรียนคำศัพท์คันจิเหล่านั้นมาแล้ว จึงทำให้คิดว่าผู้เรียนยังขาด ทักษะด้านการจำคำศัพท์คันจิที่ประกอบด้วยตัวคันจิ 2 ตัวขึ้นไปและเป็นเสียงองด้วย อย่างคำถามในข้อ31 ที่ถาม เกี่ยวกับรูปคันจิของเสียงอ่านว่า しつもん คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ a.質問 แต่พบว่า มีผู้เรียนส่วนใหญ่ตอบผิด โดยเลือกข้อ c.質問 เนื่องจากผู้เรียนเห็นว่าคันจิตัว 門 ก็ออกเสียงว่า もん เหมือนกัน ทำให้เข้าใจผิดว่าคันจิตัว 門 คือเสียง もん ของคำว่า しつもん ส่วนคำถามข้อ32 ที่ถามเกี่ยวกับรูปคันจิของเสียงอ่านว่า すいごい คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ b.水泳 แต่มีผู้เรียนตอบผิดโดยเลือกข้อc.氷泳 และข้อd.泳氷 ส่วนคำถามข้อ 33 ที่ถาม เกี่ยวกับรูปคันจิของเสียงอ่านว่า りょうしん คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ c.両親 แต่มีผู้เรียนส่วนใหญ่ที่ตอบผิดโดย เลือกข้อ a.両新 ซึ่งคล้ายกับข้อ31 ที่ผู้เรียนเห็นว่าเป็นคันจิที่มีเสียงเหมือนกัน อย่างคันจิตัว 新 นั้น ก็ออกเสียงว่า しん เหมือนกัน ทำให้เข้าใจผิดว่าคันจิตัว 新 คือ เสียง しん ของคำว่า りょうしん

สำหรับคำถามข้อ 34 และข้อ 35 นั้น เป็นคำถามเกี่ยวกับคำศัพท์คันจิที่ประกอบด้วยตัวคันจิ 3 ตัว ซึ่งมี ผู้เรียนมากกว่า15 คนที่ทำ 2 ข้อนี้ผิด อย่างเสียงอ่านของคำศัพท์ในข้อ34 คือ ぶんかさい รูปคันจิที่ถูกต้องคือ คำตอบข้อc.文化祭 แต่พบว่าผู้เรียนไปเชื่อมโยงกับรูปที่คล้ายกันและเสียงที่เหมือนกัน เช่น คำตอบในข้อ a.分化祭 ข้อ b.文化際 และข้อd.文花祭 ส่วนเสียงอ่านของคำศัพท์ในข้อ35 คือ たいしかん รูปคันจิที่ถูกต้อง คือ คำตอบข้อa.大使館 แต่ก็พบว่า มีผู้เรียนตอบผิดโดยเลือกข้อ b.大史館 และข้อ c.体使官 ซึ่งทั้ง 2 ตัวเลือกนี้ ต่างมีคันจิที่ยังไม่ปรากฏในตำราอาากิโกะ คือคันจิตัว 史 กับคันจิตัว 官 แต่ผู้เรียนเลือกที่จะตอบ 2 ข้อนี้ จึงคิดว่า ผู้เรียนยังขาดทักษะในการเชื่อมโยงระหว่างเสียงและการพิจารณารูปคันจิที่ตรงกับเสียงนั้น

จึงสรุปได้ว่าคำถามเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างรูปกับเสียง และคำถามเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างเสียง กับรูปนั้น ทั้ง 2 ส่วนนี้ แม้ผู้เรียนจะสามารถตอบได้ถูก โดยคิดเป็นร้อยละมากกว่า 50 แต่ก็ยังพบข้อบกพร่อง เกี่ยวกับการจำเสียงและการพิจารณารูปคันจิบางตัวที่ตรงกับเสียงของคำศัพท์ที่ให้ไว้ ทำให้สันนิษฐานได้ว่าผู้เรียน ยังขาดทักษะในการจำคำศัพท์คันจิที่ดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียง และความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับรูป ดังนั้น ในด้านการฝึกฝน ก็ควรให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะในการจำคำศัพท์คันจิที่ต้องพิจารณารูปที่คล้ายกันและเสียงที่เป็นเสียง อกไปพร้อมๆกันด้วย โดยอาจจะเริ่มตั้งแต่ที่ผู้เรียนเรียนคำศัพท์คันจิที่ประกอบด้วยตัวคันจิ 2 ตัวขึ้นไปและ

ประกอบด้วยเสียงอง แล้วให้ผู้เรียนรู้จักสังเกตรูปคันจิที่มีโครงสร้างคล้ายๆกัน เพราะรูปคันจิส่วนใหญ่ที่ผู้เรียนมักสับสน คือ รูปคันจิที่มีเสียงเหมือนกัน และมีโครงสร้างที่คล้ายกัน แต่ความหมายแตกต่างกัน ทำให้ผู้เรียนอาจเข้าใจผิดได้ง่ายเมื่อเจอโจทย์ที่ถามเกี่ยวกับรูปคันจิตั้งกล่าว

สำหรับคำถามเกี่ยวกับการพิจารณาตัวคันจิที่มีเสียงองเหมือนกันนั้น จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนไม่สามารถจัดการกับข้อมูลด้านเสียงที่เป็นเสียงองได้เท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละเพียง34 แต่เนื่องจากมี 3 ข้อที่ถามเกี่ยวกับตัวคันจิของระดับมัธยมศึกษาปีที่6 นั่นก็คือ คำถามข้อ37 ข้อ38 และข้อ40 สำหรับคำถาม 3 ข้อนี้ ก็มีกลุ่มนักเรียนที่สามารถตอบได้ถูกต้อง ซึ่งอาจเป็นได้หลายสาเหตุ เพราะจากข้อมูลทั่วไปของผู้เรียนที่ได้กรอกในแบบสอบถาม พบว่า ผู้เรียนที่สนใจคันจิ ก็จะไปศึกษาคันจิเพิ่มเติมจากสื่อต่างๆนอกชั้นเรียน เช่น การ์ตูน เนื้อร้องเพลงญี่ปุ่น หรือพบเห็นตัวคันจิจากในเกมสื่อบันเทิงที่ตัวเองเล่น เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงขอมุ่งไปที่คำถามข้อ36 และข้อ39 เนื่องจากเป็นคำถามที่ถามเกี่ยวกับตัวคันจิของระดับมัธยมศึกษาปีที่5

36. 強 : a.界 b.教 c.習 d.験
39. 利 : a.着 b.理 c.黒 d.都

จากในข้อ 36 ที่ถามเกี่ยวกับเสียงที่เป็นเสียงองเหมือนกันกับคันจิตัว 強 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อb.教 ออกเสียงว่า きょう จากผลการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนสามารถตอบถูกเพียง 11 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่ยังไม่ถึงครึ่งของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนข้อ39 ที่ถามเกี่ยวกับเสียงของคันจิตัว 利 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อb.理 ออกเสียงว่า り จากผลการสำรวจ พบว่า มีผู้เรียนถึง 17 คนที่สามารถตอบได้ถูกต้อง แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ก็ยังมีผู้เรียนที่ตอบผิดมากกว่า 10 คน จึงคิดได้ว่า ผู้เรียนยังมีปัญหาในการจำเสียงที่เป็นเสียงองของคันจิ ยิ่งให้พิจารณารูปคันจิที่มีเสียงองเหมือนกันด้วยแล้ว ผู้เรียนเลยยังไม่เข้าใจ และไม่สามารถเลือกรูปคันจิที่มีเสียงองเหมือนกันกับโจทย์ที่ให้มาได้อย่างถูกต้อง

จึงสรุปได้ว่า ในส่วนของทักษะเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลด้านเสียงนั้น ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่5 ยังมีปัญหาในการพิจารณารูปคันจิและคำศัพท์คันจิที่ประกอบด้วยเสียงอง จากการสำรวจนี้ แม้ว่าจะมีตัวคันจิที่ผู้เรียนได้เรียนมาแล้วจากในชั้นเรียน แต่ผู้เรียนก็ยังไม่สามารถนำความรู้เกี่ยวกับตัวคันจินั้นๆมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่สามารถจัดการกับเสียงของคำศัพท์คันจิที่ประกอบด้วยคันจิ 2 ตัวขึ้นไปด้วย เนื่องจากผู้เรียนยังมีทักษะในการจัดการข้อมูลด้านเสียงของคันจิไม่เพียงพอ โดยเฉพาะ ตัวคันจิและคำศัพท์คันจิที่ประกอบด้วยเสียงอง

นอกจากนี้ การให้ผู้เรียนได้ฝึกพิจารณารูปคันจิเดี่ยวๆ โดยการจับกลุ่มตัวคันจิที่มีเสียงเหมือนกัน ก็เป็นเรื่องที่จำเป็นเช่นกัน เพราะเมื่อผู้เรียนจำเสียงของคันจิตัวหนึ่งได้แล้ว พอนำไปประกอบกับคันจิตัวอื่นๆ ผู้เรียนก็จะสามารถจำเสียงของคำศัพท์ได้เร็วยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเสียงของคันจิที่ได้ฝึกฝนไปก่อนหน้านี้แล้ว จึงอาจช่วยลดภาระการจำข้อมูลด้านเสียงไปได้ระดับหนึ่ง ดังนั้น การฝึกฝนด้านการพิจารณารูปคันจิที่มีเสียงเหมือนกัน ก็เป็นเรื่องที่ขาดไม่ได้เลยสำหรับ 1 ในทักษะของการจัดการข้อมูลด้านเสียง

ตาราง 4.1.1 ง ทักษะการจัดการข้อมูลด้านการใช้ของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5

ทักษะการจัดการข้อมูลด้านการใช้ (用法の統合的処理の技能)	การตอบถูกของนักเรียน คิดเป็นอัตราร้อยละ (正答率)
1) คำถามเกี่ยวกับการใช้ไอนุริงานะคันจิ (漢字の送り仮名の用法問題)	44%
2) คำถามเกี่ยวกับการพิจารณาชนิดของคำของคำศัพท์คันจิ (漢字語の品詞の識別問題)	53.33%
3) คำถามเกี่ยวกับการเลือกคันจิจากบริบท : ดูจากโครงสร้างไวยากรณั (文脈 (文法的共起性) による漢字の選択問題)	54.66%
4) คำถามเกี่ยวกับการเลือกคันจิจากบริบท : ดูจากความสัมพันธ์ทางด้านความหมาย (文脈 (意味的連語知識) による漢字の選択問題)	39.33%

ผลการสำรวจเกี่ยวกับทักษะในการจัดการข้อมูลด้านการใช้ของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากในตาราง 4.1.1 ง พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้คันจิไม่ว่าจะเป็นการใช้ไอนุริงานะของคำคุณศัพท์ การพิจารณาชนิดของคำ และการเลือกคันจิที่เหมาะสมกับบริบท

จากการสำรวจเกี่ยวกับคำถามที่ถามเรื่องการใช้ไอนุริงานะของคันจินั้น พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถจัดการกับข้อมูลเกี่ยวกับไอนุริงานะได้เท่าที่ควร โดยคิดเป็นร้อยละ 44 สำหรับคำถามในส่วนนี้ จะถามเกี่ยวกับการใช้ไอนุริงานะของคำคุณศัพท์ ๖ โดยผู้วิจัยจะให้ไอนุริงานะและตัวเลือกที่เป็นตัวคันจิเดี่ยวๆ แล้วให้ผู้เรียนเลือกตัวคันจิที่เหมาะสมกับไอนุริงานะที่ใหมาในโจทย์ ในส่วนนี้ มีข้อ 42 เพียงข้อเดียวที่ถามเกี่ยวกับ

คำคุณศัพท์คันจิของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั่นก็คือ คำว่า [短]^レ และในรูปปฏิเสธ คือ [短]^ク ない ซึ่งก็มีผู้เรียนบางคนที่ตอบถูก แต่ผู้วิจัยจะขอวิเคราะห์ในส่วนของคำถามที่ถามเกี่ยวกับตัวคันจิที่ผู้เรียนมัธยมปีที่ 5 ได้ศึกษามาแล้ว นั่นก็คือ คำถามข้อ 41 ข้อ 43 ข้อ 44 และข้อ 45 และเนื่องจากต้องการดูว่าผู้เรียนจะสามารถใช้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์คันจิได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ผู้วิจัยจึงใส่ตัวคันจิที่เป็นคำคุณศัพท์ ^レ ของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไว้ในฐานะตัวเลือกของแต่ละข้อด้วย

41. [   ] ない : a.近   b.少   c.正   d.遠

[   ] なくない

43. [   ] るい : a.軽   b.長   c.明   d.暗

[   ] るくない

44. [   ] しい : a.低   b.正   c.悪   d.早

[   ] しくない

45. [   ] さい : a.少   b.小   c.遠   d.弱

[   ] さくない

จากในข้อ 41 ที่ถามเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ของคำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วย [   ]^レ คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ b.少 : [少]^レ ない ซึ่งผู้เรียนได้เคยศึกษาคันจิตัว 少 มาแล้วในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 แต่ก็มีผู้เรียนส่วนใหญ่ตอบผิด โดยผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถตอบได้ถูกต้องเพียง 9 คน ส่วนคำถามข้อ 43 ที่ถามเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ของคำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วย [   ] るい คำตอบที่ถูกต้องคือ c.明 : [明] るい ซึ่งผู้เรียนสามารถตอบได้ถูกต้องถึง 17 คน สำหรับข้อนี้ ผู้เรียนได้เคยศึกษาคันจิตัว 明 มาแล้วว่ามีเสียงองและเสียงคูงอย่างไร เสียงองของคันจิตัวนี้คือ めい ใน せつめいする แปลว่า “อธิบาย” และเสียงคูงคือ あか (るい) แปลว่า “สว่าง สดใส” จากการสำรวจเนื้อหาในตำราอากิโกะ พบว่า เจอคำศัพท์ 2 คำนี้ปรากฏทั้งในแบบฝึกฝนบทสนทนา และในส่วนการอ่าน จึงเป็นไปได้ที่ผู้เรียนจะสามารถจำเสียงของคันจิตัวนี้ได้ พอมาเจอคำถามที่ถามเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ของคันจิตัว 明 ผู้เรียนจึงสามารถเชื่อมโยงกับรูปของคันจิได้อย่างถูกต้อง

ถัดมา คำถามข้อ 44 ที่ถามเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ของคำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วย [   ] しい คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ b.正 : [正] しい ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถตอบได้ถูกต้องเพียง 9 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยมาก จากการสำรวจคันจิตัว 正 พบว่า ได้ปรากฏอยู่ในบทที่ 19 ของตำราอากิโกะ เสียงองของคันจิตัวนี้คือ

しょう ใน おしょうがつ แปลว่า “ปีใหม่” ส่วน เสียงคุง คือ ただ (しい) แปลว่า “ถูกต้อง ตรง” แต่เนื่องจากในเนื้อหาของบทที่19 ได้ปรากฏเกี่ยวกับคำศัพท์คำว่า お正月^{しょうがつ} จึงสันนิษฐานได้ว่า ครูจะเน้นให้ผู้เรียนจำเป็นเสียง しょう ซึ่งเป็นเสียงของคำว่า お正月^{しょうがつ} แต่ถึงกระนั้นก็ตาม แม้ว่าในด้านเนื้อหาและในส่วนของคำศัพท์ของบทที่19 จะไม่ได้ปรากฏคำศัพท์คำว่า ただしい เนื่องจากเป็นคำศัพท์ของระดับมัธยมศึกษาปีที่6 แต่ส่วนของคันจิในบทที่19 นั้น ได้ปรากฏทั้งเสียงของคุง และความหมายของคำว่า ただしい ไว้ด้วย ดังนั้น ก็ควรให้ผู้เรียนจำเสียงคุงและความหมายของคันจิตัว 正 ไปพร้อมๆกันด้วยเลย

และสุดท้ายคำถามข้อ45 ที่ถามเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ของคำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วย [ ]さい คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ b.小 : [小]さい โดยผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่5 สามารถตอบได้ถูกต้องมากถึง 22 คน สำหรับข้อนี้ ได้ถามเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ของคันจิในระดับมัธยมศึกษาปีที่4 และยังพบว่าในตำราอาากิโกะมีแบบฝึกฝนที่ใช้คำศัพท์คำว่า ちいさい ซึ่งเป็น 1 ในคำศัพท์ที่ปรากฏบ่อยในบทที่ 7 อีกด้วย ดังนั้น จากการที่พบเจอบ่อยในตำราเรียน ก็อาจทำให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับรูปและเสียงอ่านของคันจิตัว 小 และทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงกับการใช้ไวยากรณ์ของคันจิตัว 小 ได้

จึงสรุปได้ว่า แม้ผู้เรียนส่วนใหญ่จะสามารถตอบได้ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ของคันจิบางตัว อย่าง คันจิตัว 小 แต่ก็ยังพบว่าผู้เรียนตอบผิดอยู่ไม่น้อย อย่างคันจิตัว 少 กับตัว 正 ยิ่งเมื่อผู้เรียนได้เรียนคันจิมากขึ้น ปริมาณคันจิก็น่าจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย จึงเป็นไปได้ที่ผู้เรียนอาจเริ่มสับสนที่จะต้องจำทั้งรูปของคันจิ เสียง และความหมายไปในเวลาเดียวกัน อีกทั้ง ยังต้องรู้เกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ของคันจีกอีกด้วย อย่างไรก็ตามในส่วนนี้ จะเป็นการใช้ไวยากรณ์ของคำคุณศัพท์ 小 แต่ก็ยังมีไวยากรณ์ที่ใช้กับคำคุณศัพท์ 大 และคำกริยาอีก ดังนั้น หากผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการใช้ไวยากรณ์ไม่เพียงพอ ผู้เรียนก็จะไม่สามารถเชื่อมโยงกับรูปคันจิที่เหมาะสมกับไวยากรณ์นั้นๆได้

ส่วนคำถามเกี่ยวกับการพิจารณาชนิดของคำในคำศัพท์คันจินั้น จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนสามารถจัดการข้อมูลเกี่ยวกับชนิดของคำได้ คิดเป็นร้อยละ 53.33 ในส่วนนี้ จะมีเนื้อหาพร้อมคำศัพท์คันจิที่อยู่ในปริบท และตัวเลือกที่ระบุชนิดของคำ คำศัพท์คันจินั้นเป็นคำชนิดใด ซึ่งมี 1 ข้อที่มีรูปประโยคของระดับมัธยมศึกษาปีที่6 คือ ข้อ47 ที่ถามเกี่ยวกับชนิดของคำคำว่า 病気

47. 病気[ ] とき、くすりをのんで、たくさんやすまなければなりません。
- a.な   b.の   c.する   d. none

สำหรับคำถามข้อนี้ คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อb.の แม้ว่าผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จะเคยศึกษาคำศัพท์คันจิ คำนี้มาแล้ว แต่เนื่องจากผู้เรียนยังไม่ได้เรียนเกี่ยวกับรูปประโยค とき ผู้เรียนส่วนใหญ่จึงไม่ทราบว่าควรใช้ชนิด ของคำแบบใดที่เหมาะสมกับบริบทนี้ และมี 1 ข้อที่ใส่คำศัพท์คันจิของระดับมัธยมศึกษาปีที่6 เข้าไปด้วย คือ ข้อ 48 ที่ถามเกี่ยวกับชนิดของคำคำว่า 帰国

48. あゆみさんは いつ帰国 [ ] か、わかりません。

a.な   b.の   c.する   d. none

สำหรับข้อนี้ ผู้เรียนได้เคยเรียนเกี่ยวกับคันจิตัว 帰 กับตัว 国 แล้ว รวมถึงโครงสร้างของรูปประโยคนี้ด้วย ซึ่งหากผู้เรียนจำเสียงของคันจิทั้ง 2 ตัวนี้ได้ ก็จะทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงกับเสียงและเดาความหมายของ คำศัพท์คำนี้ได้ด้วย แต่เนื่องจากผู้เรียนยังไม่เคยเรียนคำนี้มาก่อน จึงอาจทำให้ไม่รู้ข้อมูลเกี่ยวกับชนิดของคำว่า คำศัพท์คันจิที่ใช้ในบริบทนี้ คือ ประเภทคำกริยา ทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่เลือกตอบข้อc.する

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์เกี่ยวกับคำศัพท์คันจิที่อยู่ในบริบทที่มีโครงสร้างไวยากรณ์ที่ผู้เรียนได้เคยศึกษา มาแล้ว นั่นก็คือ คำถามที่ถามเกี่ยวกับชนิดของคำของคำคุณศัพท์ い และคำคุณศัพท์ な อย่างคำถามในข้อ46 ข้อ 49 และข้อ50

46. ならの古い [ ] おてらをけんぶつしたり、まちのなかをさんぼし たりしました。

a.な   b.の   c.する   d. none

49. ナッターさんは きれいでとても元気 [ ] ひとです。

a.な   b.の   c.する   d. none

50. あ、これは すてきで便利 [ ] くるますね。

a.な   b.の   c.する   d. none

สำหรับคำถามข้อ 46 ที่ถามเกี่ยวกับชนิดของคำคำว่า 古い นั้น คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ d.none คือ ไม่ ต้องใส่อะไร ซึ่งผู้เรียนสามารถตอบได้ถูกต้องถึง 18 คน ส่วนผู้เรียนที่ตอบผิดนั้น พบว่า ได้เลือกข้อa.な และข้อb.の เป็นส่วนใหญ่ สำหรับข้อนี้ เป็นการพูดถึงลักษณะของสถานที่ นั่นก็คือ “วัด” ว่ามีลักษณะอย่างไร ซึ่งคำศัพท์คันจิที่ ให้มานั้น เป็นคำคุณศัพท์ い จึงไม่จำเป็นต้องใส่อะไรเพื่อขยายหน้าคำนาม

ส่วนข้อ49 ที่ถามเกี่ยวกับชนิดของคำคำว่า 元気 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อa. 元 ซึ่งผู้เรียนสามารถตอบได้ถูกต้องเพียง 16 คน สำหรับข้อนี้ ได้พูดถึงลักษณะของบุคคล นั่นก็คือ “ณัฐฐา” ว่าเป็นคนมีลักษณะอย่างไร ซึ่งคำศัพท์ที่ให้มาเป็นคำคุณศัพท์ 元 หากผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการใช้คำคุณศัพท์อย่างเพียงพอ ผู้เรียนก็จะสามารถเลือกชนิดของคำของคำคุณศัพท์ได้อย่างเหมาะสมกับบริบท

และในข้อ 50 ก็ถามเกี่ยวกับคำคุณศัพท์ 元 เช่นเดียวกับข้อ49 คือ คำว่า 便利 แต่ในคำถามข้อ 49 นั้น ได้พูดถึงลักษณะของบุคคล แต่คำถามข้อ 50 จะพูดถึงลักษณะของสิ่งของ นั่นก็คือ “รถ” ว่าเป็นรถที่มีลักษณะอย่างไร โดยผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถตอบได้ถูกต้องถึง 18 คน อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะสามารถตอบได้เกินครึ่งของจำนวนผู้เรียนทั้งหมด แต่ก็ยังพบว่าผู้เรียนมากกว่า10 คนที่ตอบผิดพลาดเกี่ยวกับการใช้ชนิดของคำที่เป็นคำคุณศัพท์ 元 ทั้งที่ผู้เรียนได้เคยเรียนมาแล้ว จึงคิดว่า หากผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับคำคุณศัพท์ และมีทักษะในการพิจารณาชนิดของคำที่ใช้กับคำคุณศัพท์ 元 และคำคุณศัพท์ 元 ในบริบทได้อย่างเพียงพอ ผู้เรียนก็จะเข้าใจได้ว่าคำคุณศัพท์ 元 และคำคุณศัพท์ 元 ที่ปรากฏในประโยคนั้นๆ ได้ใช้ชนิดของคำประเภทใด

ส่วนคำถามที่เกี่ยวกับการเลือกคันจิจากบริบทโดยดูโครงสร้างไวยากรณ์ จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถจัดการกับทักษะนี้ได้ โดยคิดเป็นร้อยละ54.66 สำหรับส่วนนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความสามารถในการเลือกคำศัพท์คันจิที่เหมาะสมกับบริบท โดยใช้ความรู้ด้านไวยากรณ์เข้ามาด้วย ซึ่งบริบทที่อยู่ในส่วนนี้ ต่างมีโครงสร้างไวยากรณ์และคำศัพท์คันจิที่ผู้เรียนได้เคยศึกษามาแล้ว แต่มีเพียงข้อเดียวที่ใช้คำศัพท์คันจิของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั่นก็คือ ข้อ 55 ที่ถามเกี่ยวกับคำศัพท์คำว่า 注意 แปลว่า “ว่ากล่าว ตักเตือน” ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอมุ่งไปที่คำถามข้อ 51 ข้อ 52 ข้อ 53 และข้อ 54 เนื่องจากมีทั้งโครงสร้างไวยากรณ์และคำศัพท์คันจิที่ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่5 ได้ศึกษามาแล้ว

51. いま、きょうしつに [ ] ください。

a. 出て b. 着いて c. 入って d. 帰って

52. エアコンはまどを [ ] から、つけてください。

a. 使って b. 閉めて c. 出して d. 開けて

53. まいにち、このバスでいそ28ばんのバスに [ ]、タマサートびょういでおります。

a. 行って b. 着いて c. 入って d. 乗って

54. ちはまいあさ7じにいえをでます。そして、7じはんにかいしゃに [ ]
ます。

a. 来て   b. 着き   c. 行つて   d. 帰つて

จากในข้อ 51 ที่ถามเกี่ยวกับการเลือกคันจิที่เป็นคำกริยาให้เหมาะสมกับบริบท คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ c. 入つて แปลว่า “เข้า” ซึ่งในบริบทนี้จะใช้กับคำช่วย へ ที่แสดงถึงการเคลื่อนที่เข้าไปอยู่ในห้อง นั่นก็คือ きょうしつ แปลว่า “ห้องเรียน” ประโยคนี้จึงแปลได้ว่า “ตอนนี้ กรุณาเข้าห้องเรียน” จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนสามารถตอบได้ถูกต้องถึง 20 คน ส่วนผู้เรียนที่ตอบผิดนั้น ส่วนใหญ่ได้เลือกข้อ a. 出て และข้อ b. 着いて หากวิเคราะห์จาก 2 ตัวเลือกรู้ พบว่า ทั้ง 2 ตัวเลือกรู้ก็สามารถใช้กับคำช่วย へ ในประโยคได้ อย่างประโยคที่ใช้คำกริยา 出ます เช่น 試合へ出ます แปลว่า “เข้าร่วมการแข่งขัน” และประโยคที่ใช้คำกริยา 着きます เช่น 学校へ着きます แปลว่า “ถึงโรงเรียน” เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ เมื่อผู้เรียนพบบริบทที่ใช้คำช่วย へ ผู้เรียนจึงไปเชื่อมโยงกับคำกริยา 2 คำนี้ โดยที่ไม่ได้ดูคำศัพท์คำอื่น ๆ ในบริบท ดังนั้น ผู้เรียนควรมีทักษะที่เพียงพอต่อการใช้คำศัพท์คันจิที่อยู่ในโครงสร้างไวยากรณ์ เช่น คำช่วย เพราะอย่างคำช่วย へ ก็ไม่ได้แสดงเรื่องจุดเวลาอย่างเดียวนั้น แต่ยังมีข้อจำกัดในการใช้ร่วมกับคำกริยาบางคำของภาษาญี่ปุ่นด้วย และในขณะเดียวกัน จะดูแค่คำกริยาที่ใช้กับคำช่วย へ อย่างเดียวไม่ได้ แต่จำเป็นต้องดูเกี่ยวกับเนื้อหาในบริบทด้วยว่าพูดถึงเรื่องอะไร เพื่อให้ผู้เรียนจะได้รู้ว่าคำช่วย へ สามารถใช้ได้กับคำศัพท์คันจิที่อยู่ในบริบทอย่างไรบ้าง

ส่วนคำถามข้อ 52 นั้น เกี่ยวกับเนื้อหาในบริบทของส่วนนี้ ผู้วิจัยต้องการวัด 2 เรื่อง คือ 1. ผู้เรียนสามารถเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ที่ดูเหตุการณ์ลำดับก่อนหลังได้หรือไม่ 2. หากผู้เรียนเข้าใจความหมายของบริบทนี้ ผู้เรียนจะสามารถเลือกรูปคันจิที่เหมาะสมตรงกับความหมายในบริบทได้หรือไม่ คำตอบที่ถูกต้องของประโยคนี้คือ ข้อ b. 閉めて แปลว่า “ปิด (ประตู หน้าต่าง)” จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนสามารถตอบได้ถูกต้องถึง 19 คน ส่วนผู้เรียนที่ตอบผิดนั้น ส่วนใหญ่เลือกตอบข้อ a. 使つて และข้อ d. 開けて สำหรับคันจิที่ปรากฏในข้อ d นั้น เป็นคันจิของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีโครงสร้างคันจิที่คล้ายกับคำตอบของประโยคนี้ ผู้วิจัยจึงนำมาใส่เป็นตัวเลือกร่วมด้วย

เกี่ยวกับเนื้อหาที่อยู่ในบริบทนี้ ได้ใช้โครงสร้างของ V てから เพื่อดูเรื่องลำดับก่อนหลัง ดังนั้น ความหมายที่เหมาะสมที่สุดของประโยคนี้ คือ “กรุณาเปิดแอร์หลังจากที่ปิดหน้าต่างแล้ว” หรือ “หลังจากที่ปิดหน้าต่างแล้ว ค่อยเปิดแอร์” คำตอบข้อ b. 閉めて จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

ส่วนคำถามข้อ 53 และข้อ 54 ก็ถามเกี่ยวกับการใช้คำกริยาร่วมกับคำช่วย へ เช่นเดียวกับข้อ 51 แต่แตกต่างกันในด้านเนื้อหา รูปประโยค และคำศัพท์ที่ใช้ อย่างคำถามข้อ 53 ที่มีบริบทที่พูดถึงการขึ้นรถประจำทาง ดังนั้น คำกริยาที่ใช้กับการขึ้นยานพาหนะนั้น ก็คือ ตัวเลือกข้อ d. 乗って แปลว่า “ขึ้น (ยานพาหนะต่างๆ)” จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนสามารถตอบได้ถูกต้องเพียง 16 คน ซึ่งผู้เรียนที่ตอบผิดโดยเลือกข้อ a. 行って และข้อ c. 入って เนื่องจากผู้เรียนมีความรู้ไม่เพียงพอเกี่ยวกับการใช้คันจิที่เป็นคำกริยาร่วมกับคำช่วย へ ในประโยค อย่าง ตัวเลือกข้อ c. 入って ที่แปลว่า “เข้า” ผู้เรียนอาจแปลประโยคนี้ว่า “เข้าไปในรถประจำทาง” แต่ผู้เรียนไม่ได้สังเกตถึงข้อมูลอื่นที่อยู่บริบทนี้ เช่น คำศัพท์ที่อยู่ข้างหน้าคำช่วย へ ว่ามีความหมายอย่างไร เพราะถึงแม้คำช่วยที่ตามมาจะเป็นคำช่วย へ แต่หากผู้เรียนไม่จำคำศัพท์และคำกริยาที่ใช้ด้วยกันไปพร้อมๆกัน เมื่อผู้เรียนเจอคำถามที่ต้องใส่คำกริยาหลังคำช่วย へ ผู้เรียนก็จะไม่สามารถชี้ชัดได้ว่าคำกริยาประเภทใดที่เหมาะสมกับความหมายในบริบท

ส่วนคำถามข้อ 54 ที่มีบริบทเกี่ยวกับการมาถึงบริษัท และคำกริยาที่ใช้แสดงถึงการมาถึงนั้น ก็คือ ตัวเลือกในข้อ b. 着き แปลว่า “ถึงที่หมาย” จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนสามารถเลือกคำศัพท์ได้อย่างเหมาะสม 18 คน ซึ่งมีผู้เรียนที่ตอบผิดโดยเลือกข้อ c. 行って กับข้อ d. 帰って สำหรับข้อนี้ ก็ได้ดูการใช้คำกริยาร่วมกับคำช่วย へ เช่นเดียวกับข้อ 51 และข้อ 53 จึงสรุปได้ว่า หากผู้เรียนไม่มีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์คันจิที่มีเงื่อนไขทางด้านไวยากรณ์ อย่างเพียงพอ ผู้เรียนก็จะไม่สามารถเลือกคำศัพท์คันจิได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ที่อยู่ในบริบทนั้นๆได้

และอีก 1 ในทักษะของการจัดการข้อมูลด้านการใช้ ก็คือ ทักษะในการเลือกคันจิจากบริบทโดยดูความสัมพันธ์ทางด้านความหมาย จากผลการสำรวจเกี่ยวกับคำถามส่วนนี้ พบว่า ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถตอบได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละเพียง 39.33 สำหรับคำถามในส่วนนี้ มีเพียงข้อเดียวที่ประกอบด้วยคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ที่ผู้เรียนได้เคยศึกษามาแล้ว นั่นก็คือ ข้อ 56 ดังนี้

56. どうぶつえんを [   ] したあとで、さくぶんをかいて らいしゅうの
げつようびに だしてください。

- a. 研究   b. 見物   c. 旅行   d. 見学

จากในข้อ 56 ที่ถามเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ที่เหมาะสมกับบริบท คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ d. 見学 แปลว่า “ทัศนศึกษา” สำหรับข้อนี้ ผู้เรียนสามารถเลือกคำศัพท์ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทได้เพียง 11 คน โดยคำตอบที่

ผู้เรียนส่วนใหญ่ตอบผิดนั้น คือ ข้อb.見物 หมายถึง “เที่ยวชม” และข้อc.旅行 หมายถึง “ท่องเที่ยว” ตามความจริงแล้ว คำศัพท์ใน2 ข้อนี้ ก็สามารถใส่ในบริบทได้ เพราะไม่ผิดหากดูจากโครงสร้างไวยากรณ์ แต่หากดูข้อมูลเกี่ยวกับคำศัพท์อื่นที่อยู่ในบริบท จะพบว่าไม่เหมาะสมในด้านความหมาย เนื่องจากประโยคส่วนหลังได้ใส่ข้อมูลไปว่า “เขียนเรียงความ และกรุณาส่งในวันจันทร์หน้า” จึงสันนิษฐานได้ว่า สถานการณ์ของบริบทนี้ คือ การที่ครูสั่งงานนักเรียนให้เขียนเรียงความมาส่ง จึงคิดได้ว่า ต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องเรียน และความหมายที่เหมาะสมที่สุดของประโยคนี้ คือ “หลังจากที่ไปทัศนศึกษาที่สวนสัตว์แล้ว ให้กลับมาเขียนเรียงความแล้วนำมาส่งในวันจันทร์หน้าด้วย” ดังนั้น คำตอบของข้อนี้ จึงต้องเป็นข้อd.見学 ซึ่งมีคตินิจที่เกี่ยวกับการเรียนอยู่ด้วย

ส่วนคำถามข้อ 57 ข้อ 58 ข้อ 59 และข้อ 60 นั้น จะมีคำศัพท์และโครงสร้างรูปประโยคของระดับมัธยมศึกษาปีที่6 ประกอบอยู่ด้วย แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ผู้เรียนก็ยังสามารถเชื่อมโยงความหมายของเนื้อหาในประโยคได้โดยดูข้อมูลต่างๆจากในบริบท ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำมาวิเคราะห์ด้วย

57. じかんがないから、 [   ] たべましょう。

a.話して   b.聞いて   c.急いで   d.持って

58. [   ] がはんたいしても、かしゅになるためのべんきょうをしようとおもいます。

a.先生   b.医者   c.両親   d.歌手

59. [   ] で けいたいでんわを つかっではいけません。

a.図書館   b.映画館   c.会社   d.食堂

60. よるおそくかえって、りょうしん [   ] させました。

a.帰国   b.注意   c.心配   d.質問

จากในข้อ57 ที่ถามเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ที่เหมาะสมกับบริบทโดยดูจากความหมายที่บอกเหตุและผลนั้น จากประโยคนี้ความหมายที่เหมาะสมที่สุด คือ “เพราะว่าไม่มีเวลาแล้ว รีบกินกันเถอะ” คำตอบที่ถูกต้อง จึงเป็นข้อ c.急いで แปลว่า “รีบ” แม้ว่าคำตอบข้อนี้ จะเป็นคตินิจของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทำให้อาจไม่รู้ความหมายของคำศัพท์คตินิจคำนี้ แต่จากข้อมูลในด้านคำศัพท์และโครงสร้างของรูปประโยคนี้ ผู้เรียนก็น่าจะพอเดาความหมายของประโยคนี้ได้ว่าพูดเกี่ยวกับเรื่องอะไร เนื่องจากผู้เรียนได้เคยเรียนเกี่ยวกับคำศัพท์และโครงสร้างที่อยู่ในประโยคนี้

มา แต่จากการที่ผู้เรียนเลือกตอบข้อ a.話して ข้อ b.聞いて และข้อ d.持って ซึ่งล้วนเป็นคันจิที่ผู้เรียนได้เคยเรียนมาแล้ว จึงทำให้คิดได้ว่า ผู้เรียนไม่เข้าใจความหมายของเนื้อหาในประโยคอย่างแท้จริง

ส่วนคำถามข้อ 58 ที่ถามเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ให้เหมาะสมกับบริบทโดยดูจากความหมายที่บอกความขัดแย้ง จากการวิเคราะห์ประโยคนี้ พบว่า มีโครงสร้างไวยากรณ์เรื่องても และเรื่องคำกริยารูปตั้งใจと思います ซึ่งเป็นโครงสร้างไวยากรณ์ของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมีคำศัพท์ของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏอยู่ในประโยคด้วย คือ คำว่า ほんたいする แปลว่า “คัดค้าน ไม่เห็นด้วย” จึงเป็นเรื่องยากที่ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาในบริบทนี้ได้ทั้งหมด แต่ส่วนข้อมูลอื่นๆที่อยู่ในประโยคนี้ เช่น คำศัพท์คำว่า かしゆ、べんきょう、なる รวมถึงโครงสร้างไวยากรณ์เรื่องV.dic ために นั้น ผู้เรียนก็ต่างได้เคยศึกษามาแล้ว ดังนั้น ก็น่าจะพอเดาความหมายคร่าวๆในประโยคส่วนหลังได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนเพื่อที่จะเป็นนักร้อง ซึ่งความหมายที่เหมาะสมที่สุดของประโยคนี้ คือ “ถึงพ่อแม่จะคัดค้าน แต่(ฉัน)ก็จะตั้งใจเรียนเพื่อที่จะได้เป็นนักร้อง” คำตอบที่ถูกต้อง จึงเป็นข้อ c.両親 แปลว่า “พ่อแม่” จากตัวเลือก a-d แม้ว่าผู้เรียนจะรู้คำศัพท์ที่อยู่ในตัวเลือกทั้งหมด แต่เนื่องจากส่วนสำคัญของประโยคนี้ ผู้เรียนยังไม่ได้เรียน ทั้งโครงสร้างไวยากรณ์เรื่องても และคำว่า ほんたいする จึงอาจส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถเชื่อมโยงกับความหมายที่เหมาะสมกับบริบทได้

ส่วนคำถามข้อ 59 ที่ถามเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ที่เหมาะสมกับบริบท โดยโครงสร้างของประโยคนี้ จะมีสำนวนที่แสดงถึงกฎระเบียบที่เป็นข้อห้าม นั่นก็คือ โครงสร้างV てはいけません ซึ่งถึงแม้ว่ารูปてはいけません ผู้เรียนจะยังไม่ได้เรียน เพราะเป็นสำนวนที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่จากคำสั่งท้ายที่เป็นรูปません ผู้เรียนจึงพอเดาความหมายของประโยคนี้ได้ว่าเกี่ยวกับการปฏิเสธ หรือการไม่ทำอะไรสักอย่าง จากประโยคนี้ ความหมายที่เหมาะสมที่สุด คือ “ห้ามใช้โทรศัพท์มือถือในโรงภาพยนตร์” คำตอบที่ถูกต้อง จึงเป็นข้อb.映画館 แปลว่า “โรงภาพยนตร์” ซึ่งผู้เรียนสามารถทำโจทย์ข้อนี้ได้ถูกต้องถึง 17 คน จากตัวเลือกในคำถามข้อนี้ มีเพียงข้อเดียวที่มีคำศัพท์ที่ประกอบด้วยตัวคันจิของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั่นก็คือ คันจิตัว 堂 ในตัวเลือกข้อd.食堂 แปลว่า “โรงอาหาร” ผลจากการวิเคราะห์ประโยคนี้ พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถเข้าใจความหมายของเนื้อหาในประโยคได้ว่าพูดเกี่ยวกับเรื่องอะไร และจากคำศัพท์ต่างๆที่ปรากฏอยู่ในประโยคและในตัวเลือกข้อ a-c ก็ล้วนเป็นคำที่ผู้เรียนได้เรียนมาแล้วทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นคำว่า けいたいでんわ、つかいます、図書館、映画館 และ会社 ส่วนข้อd.食堂 นั้น แม้ว่าจะมีตัวคันจิที่ยังไม่ได้เรียนปรากฏอยู่ด้วย แต่ก็มีตัวคันจิที่ผู้เรียนได้เรียนมาแล้วประกอบอยู่ด้วย นั่นก็คือ ตัว食 จึงพอจะเดาความหมายของคำศัพท์คำนี้ได้ว่าเกี่ยวกับการกิน ซึ่งหากผู้เรียนจำตัวคันจิที่เรียนมาได้ และมีทักษะในการเดาคันจิที่ไม่รู้ โดยพิจารณาจากโครงสร้างไวยากรณ์ คำช่วยและ

คำศัพท์ต่างๆในบริบท อย่างในบริบทนี้ ที่มีคำช่วย で ที่ชี้ถึงสถานที่ประกอบอยู่ รวมทั้งคำศัพท์ที่อยู่ในตัวเลือกข้อ a-c ก็ล้วนเป็นคำศัพท์ที่เกี่ยวกับสถานที่ทั้งหมดด้วย ดังนั้น ผู้เรียนก็น่าจะเชื่อมโยงกับความหมายของคำว่า 食堂 ได้ว่าเป็นคำที่เกี่ยวกับสถานที่เช่นกัน คือ เป็นสถานที่ที่ไว้กิน หรือโรงอาหาร

หากดูจากโครงสร้างของรูปประโยคในข้อ 59 นี้ คำศัพท์ที่วางไว้หน้าคำช่วย で ก็ต้องเป็นคำที่เกี่ยวกับสถานที่ เพราะโจทย์ได้ถามเกี่ยวกับสถานที่ที่มีการกระทำ ดังนั้น ในตัวเลือกข้อ a-d ก็อาจจะตอบได้ทั้งหมด เพราะไม่ผิดตามหลักไวยากรณ์ แต่หากดูจากด้านความหมายของคำต่างๆในบริบทและรู้ถึงสถานการณ์ที่อยู่ในประโยคนี้ ก็จะเข้าใจได้ว่า โจทย์ต้องการคำศัพท์ที่เป็นสถานที่ที่ไม่ให้ใช้โทรศัพท์มือถือ คำตอบจึงเป็นข้อ b.映画館

ส่วนคำถามข้อ 60 ที่ถามเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ที่เหมาะสมกับบริบทที่มีโครงสร้างของรูปให้กระทำด้วยความหมายที่เหมาะสมที่สุดของประโยคนี้ คือ “ทำให้พ่อแม่เป็นห่วงที่กลับบ้านดึก” คำตอบที่ถูกต้อง จึงเป็นข้อc. 心配 แปลว่า “กังวล เป็นห่วง” ซึ่งผู้เรียนสามารถตอบได้ถูกต้อง 16 คน จากการวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคนี้ พบว่า มีการผันคำกริยาเป็นรูปให้กระทำ ซึ่งเป็นโครงสร้างที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่ผู้เรียนส่วนใหญ่ ก็ยังเข้าใจเนื้อหาคร่าวๆของประโยคนี้ได้ จึงสันนิษฐานได้ว่า ผู้เรียนน่าจะดูข้อมูลจากในบริบท เช่น คำว่า よるおそく、かえります และคำว่า りょうしん ซึ่งล้วนเป็นคำที่ผู้เรียนเคยเรียนมาแล้ว จึงทำให้ผู้เรียนที่สามารถเชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่อยู่ในบริบทนี้ได้ และสามารถเลือกคำตอบได้อย่างเหมาะสมกับความหมายในบริบทด้วย

จึงสรุปได้ว่า แม้ผู้เรียนทั้ง 2 โรงเรียนจะสามารถตอบคำถามที่อยู่ในทักษะด้านการใช้ได้อย่างถูกต้อง แต่ก็นับว่าไม่เพียงพอสำหรับการมีทักษะในการจัดการข้อมูลด้านการใช้คันจิและคำศัพท์คันจิ โดยจากการวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการใช้ไวยากรณ์ของคันจิ การพิจารณาชนิดของคำ และการเลือกคันจิที่เหมาะสมกับบริบท ก็พบว่า ผู้เรียนมีความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนในด้านทักษะการจัดการข้อมูลทั้งรูป ความหมาย เสียง และการใช้คันจิไปพร้อมๆกัน โดยเฉพาะ ในด้านการใช้ ที่ไม่เพียงแต่ปริมาณคำศัพท์เท่านั้นที่จำเป็น แต่ยังคงมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์ในระดับหนึ่งด้วย เพื่อที่จะได้ใช้คันจิและคำศัพท์คันจิได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆหรือบริบทที่ให้มา

4.1.2 ทักษะการจัดการข้อมูลคันจิของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

ในงานวิจัยนี้ นอกจากศึกษาเกี่ยวกับความรู้และความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 แล้ว ยังได้ทำการศึกษากับผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วย เนื่องจากมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ศึกษาคันจิมาแล้วทั้งหมดจำนวน 305 ตัวจากในตำราอากิโกะ ดังนั้น ผู้เรียนกลุ่มนี้ จะมีความรู้ด้านคันจิและคำศัพท์คันจิระดับต้นมากกว่า 80% แต่ผู้เรียนจะสามารถนำความรู้และความสามารถด้านคันจิที่เรียนมาใช้ในการจัดการข้อมูลคันจิทั้งด้านรูป ด้านความหมาย ด้านเสียง และด้านการใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้น ยังสรุปไม่ได้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเกี่ยวกับทักษะในการจัดการข้อมูลคันจิของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วย โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถคันจิเช่นเดียวกับที่ทำการสำรวจกับผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผลลัพธ์ที่ได้จากแบบสอบถามวัดความสามารถคันจินั้น จะแบ่งออกเป็นตาราง 4.1.2 ก ทักษะการจัดการข้อมูลด้านรูป ตาราง 4.1.2 ข ทักษะการจัดการข้อมูลด้านความหมาย ตาราง 4.1.2 ค ทักษะการจัดการข้อมูลด้านเสียง และตาราง 4.1.2 ง ทักษะการจัดการข้อมูลด้านการใช้

ตาราง 4.1.2 ก ทักษะการจัดการข้อมูลด้านรูปของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

ทักษะการจัดการข้อมูลด้านรูป (形態情報処理の技能)	การตอบถูกของนักเรียน คิดเป็นอัตราร้อยละ (正答率)
1) คำถามเกี่ยวกับการพิจารณารูปคันจิ (漢字の字形識別問題)	90%
2) คำถามเกี่ยวกับการพิจารณาโครงสร้างของ คันจิ (字形構造パターンの識別問題)	76.66%
3) คำถามเกี่ยวกับการพิจารณาส่วนประกอบ คันจิ (構成要素の識別問題)	82.22%

ผลการสำรวจเกี่ยวกับทักษะในการจัดการข้อมูลคันจิด้านรูปของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากในตาราง 4.1.2 ก พบว่า ผู้เรียนสามารถพิจารณารูปคันจิที่เหมือนกับตัวอย่างได้อย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 90 ส่วนร้อยละ 10 ที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ตอบผิดนั้น คือ โจทย์ที่ถามเกี่ยวกับรูปคันจิตัว 菜 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ d.野菜 แต่มีผู้เรียนสับสนกับตัวเลือกที่มีรูปคันจิคล้ายกัน จึงไปตอบข้อ c.采酉 สำหรับทักษะนี้ ผู้เรียนเพียงแค่ดูเฉพาะรูปคันจิที่

เหมือนกับตัวอย่างเท่านั้น จึงไม่จำเป็นต้องใช้ทักษะด้านอื่นๆ เช่น ทักษะด้านความหมาย ด้านเสียง หรือด้านการใช้ ทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถจัดการกับทักษะนี้ได้ค่อนข้างดี ซึ่งจากการสำรวจทั้งผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับทักษะด้านการพิจารณารูปคันจินั้น ก็ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนคำถามเกี่ยวกับการพิจารณาโครงสร้างของรูปคันจินั้น ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถเลือกรูปแบบโครงสร้างของ คันจิได้อย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 76.66 จึงคิดได้ว่า จากการวิเคราะห์การใช้ผิดของผู้เรียน พบว่า คันจิที่ผู้เรียนส่วนใหญ่เลือกโครงสร้างผิดนั้น คือ คันจิตัว 語 ตัว 安 และตัว 閉 อย่างคันจิตัว 語 เมื่อลองแบ่งส่วนแล้วจะได้โครงสร้างในข้อ h. แต่โครงสร้างที่ผู้เรียนตอบผิดส่วนใหญ่นั้น คือ ข้อ c. ซึ่งหากพิจารณาโครงสร้างของรูปคันจิตัวนี้อย่างละเอียด จะเห็นว่า สามารถแบ่งส่วนของส่วนประกอบด้านขวาได้อีก นั่นก็คือ 五 กับ 口 จึงแบ่งส่วนออกมาได้เป็น 言 + 五 + 口 และอีกรูปคันจิที่ผู้เรียนส่วนใหญ่เลือกโครงสร้างผิด คือ คันจิตัว 安 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ g. แต่ผู้เรียนเลือกตอบ ข้อ f. สำหรับข้อนี้ ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า ผู้เรียนเห็นพื้นที่ด้านบนส่วนหนึ่งของโครงสร้างซึ่งไม่ได้ถูกแบ่งครึ่งแนวนอนเหมือนกับโครงสร้างในข้อ g. ที่มีพื้นที่ด้านบนถึงครึ่งหนึ่ง ทำให้ผู้เรียนไปเชื่อมโยงว่า โครงสร้างในข้อ f เป็นโครงสร้างของรูปคันจิตัว 安 ซึ่งเป็นคำตอบที่ผิด และรูปคันจิตัว 閉 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ f. แต่ก็มีผู้เรียนบางคน que เลือกตอบข้อ c.

จากผลลัพธ์ที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาด้านการพิจารณารูปคันจิ กล่าวคือ ผู้เรียนรู้จักสังเกตรูปคันจิที่มีความซับซ้อน และสามารถพิจารณาคันจิที่มีรูปตรงกับตัวอย่างได้อย่างถูกต้อง ในขณะที่ด้านคำถามที่ถามเกี่ยวกับโครงสร้างของคันจินั้น พบว่า มีผู้เรียนเกือบ 30% ที่ไม่สามารถเลือกโครงสร้างคันจิได้อย่างเหมาะสม จึงคิดได้ว่า ก่อนที่จะให้ผู้เรียนฝึกแยกส่วนคันจินั้น ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการแยกส่วนคันจีก่อน เช่น การเรียนรู้ส่วนประกอบของคันจิ ไม่ใช่แค่ให้ผู้เรียนเข้าใจส่วนประกอบที่เป็นรากของคันจิเท่านั้น แต่จากบางส่วนของคันจิ ก็ยังทำให้รู้ข้อมูลเกี่ยวกับเสียงและความหมายของคันจิตัวนั้นๆ ได้ด้วย ดังนั้น หากผู้เรียนมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประโยชน์ของการฝึกแยกส่วนคันจิ พอถึงเวลาที่ผู้เรียนต้องฝึกฝนจริงๆ ผู้เรียนก็อาจเชื่อมโยงกับส่วนที่แสดงเสียงและความหมายของคันจิตัวนั้นๆ ได้

ส่วนคำถามเกี่ยวกับการพิจารณาส่วนประกอบของคันจินั้น สำหรับทักษะนี้ ผู้เรียนจะต้องดูส่วนประกอบจากด้านซ้ายของคันจิและคำศัพท์คันจิที่ให้มาในโจทย์ จากนั้น ผู้เรียนจะต้องใช้ทักษะในการเดาส่วนประกอบคันจิด้านขวา เพื่อที่จะได้เข้าใจรูปคันจิที่สมบูรณ์ จากผลการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนมากกว่าร้อยละ 80 สามารถจำคันจิโดยดูข้อมูลด้านคำศัพท์ที่ให้มาในโจทย์ได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงกับส่วนของคันจิที่หายไปได้ โดยจากการ

วิเคราะห์การใช้ผิดของผู้เรียนนั้น พบว่า โจทย์ที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ตอบผิด คือ โจทย์ที่ถามเกี่ยวกับส่วนประกอบของคันจิตัว 読 ในคำถามข้อ14 และคันจิตัว 終 ในคำถามข้อ15 ดังนี้

14. [言] + [   ] = よ (よ)

a.壳   b.舌   c.吾   d.式

15. [糸] + [   ] = お (わる)

a.氏   b.泉   c.冬   d.壳

จากในข้อ14 ที่ให้ส่วนประกอบด้านซ้าย คือ 言 และคำศัพท์คำว่า よ (よ) คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อa. 壳 ซึ่งพอนำมาประกอบกับส่วนประกอบด้านซ้ายแล้ว จะได้คันจิตัว 読 แต่ผู้เรียนส่วนใหญ่เลือกตอบ ข้อb.舌 กับ ข้อc.吾 ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า เนื่องจากผู้เรียนเคยเรียนคันจิตัว 話 กับตัว 語 และได้ผ่านการศึกษาเกี่ยวกับคำศัพท์คันจิที่ใช้คันจิ 2 ตัวนี้อยู่บ่อยๆจากในตำราอากิโกะมาแล้วด้วย เช่น คำศัพท์คำว่า 話します、電話します、電話番号、日本語、タイ語 เป็นต้น จึงทำให้ผู้เรียนอาจคุ้นเคยกับส่วนประกอบด้านซ้ายตัว 言 และพยายามที่จะเลือกรูปที่สามารถใช้กับส่วนประกอบของตัว 言 โดยไม่ได้ใช้ข้อมูลจากเสียงของคำศัพท์ที่ให้ไว้ ซึ่งในโจทย์ ไม่ได้ถามเกี่ยวกับคำศัพท์ของคันจิ 2 ตัวนี้ เพราะโจทย์ต้องการส่วนประกอบที่พอนำมาประกอบกันแล้ว ได้คำศัพท์คำว่า よ (よ) (読よ) ดังนั้น คำตอบ 2 ข้อนี้จึงเป็นคำตอบที่ผิด ส่วนในข้อ15 ที่ได้ให้ส่วนประกอบด้านซ้าย คือ 糸 และคำศัพท์คำว่า お (わる) คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อc.冬 ซึ่งพอนำมาประกอบกับส่วนประกอบด้านซ้าย ก็จะได้คันจิตัว 終 แต่พบว่าผู้เรียนตอบผิดโดยเลือก ข้อd.壳 จึงคิดว่าผู้เรียนยังขาดทักษะในการพิจารณาส่วนประกอบคันจิ และยังพบว่ามีปัญหาด้านการจำคำศัพท์ไปพร้อมๆกันด้วย เนื่องจากผู้เรียนอาจมีประสบการณ์ด้านการฝึกฝนคันจิโดยการเขียนซ้ำๆในปริมาณมาก จึงทำให้ผู้เรียนไม่ได้ฝึกทักษะด้านการดูส่วนประกอบคันจิของแต่ละตัว ทำให้เมื่อเจอคำถามที่ถามเอาแค่ส่วนประกอบของคันจิ ผู้เรียนจึงไม่เข้าใจและไม่สามารถเชื่อมโยงกับส่วนประกอบที่หายไปนั้นได้ทันที

ตาราง 4.1.2 ข ทักษะการจัดการข้อมูลด้านความหมายของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

ทักษะการจัดการข้อมูลด้านความหมาย (形態－意味情報処理の技能)	การตอบถูกของนักเรียน คิดเป็นอัตราร้อยละ (正答率)
1) คำถามเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างรูปกับ ความหมายภาษาไทย (字形・語形とタイ 語による意味の連合問題)	90%
2) คำถามเกี่ยวกับการพิจารณาคันจิที่มี ความหมายตรงข้าม (対義字・対義語の識 別問題)	77.77%

ผลการสำรวจเกี่ยวกับทักษะในการจัดการข้อมูลคําค้นจิตด้านความหมายของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากในตาราง 4.1.2 ข พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ สามารถใช้ทักษะในการเชื่อมโยงระหว่างรูปและความหมายได้ค่อนข้างดี สำหรับคำถามในข้อ 16 ข้อ 17 และข้อ 20 นั้น ได้ถามเกี่ยวกับความหมายของคําค้นจิตที่เป็นคำกริยา คือ คําค้นจิต 開 ตัว 待 และตัว 使 ส่วนคำถามในข้อ 18 กับข้อ 19 ได้ถามเกี่ยวกับความหมายของคําค้นจิตที่เป็นคำคุณศัพท์ ㄨ คือ คําค้นจิต 重 กับตัว 苦

จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนสามารถเข้าใจรูปคําค้นจิตโดยดูความหมายในภาษาไทยได้ คิดเป็นร้อยละ 90 จึงคิดได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ค่อนข้างมีความรู้เกี่ยวกับความหมายของตัวคําค้นจิต แม้ว่าโจทย์จะให้มาแค่ตัวคําค้นจิตเดี่ยวๆ ไม่มีไวยากรณ์นะ หรือคำศัพท์คําค้นจิตประกอบ แต่ผู้เรียนก็ยังสามารถเชื่อมโยงระหว่างรูปและความหมายได้อย่างถูกต้องถึงกระนั้นก็ตาม ก็ยังพบคําค้นจิตที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ตอบผิด เนื่องจากไม่สามารถเชื่อมโยงได้ว่าคําค้นจิตตัวนั้นมีความหมายอย่างไร จากการวิเคราะห์การใช้ผิดของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีปัญหาในการดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปและความหมายในคำถามข้อ 19

19. ขม : a.茶 b.薬 c.苦 d.花

จากในข้อ 19 ที่ให้ความหมายภาษาไทยว่า “ขม” คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ c.苦 มีผู้เรียนตอบผิด 4 คน โดยเลือกตอบ ข้อ a.茶 หมายถึง “น้ำชา” และข้อ b.薬 หมายถึง “ยา” จากการที่ผู้เรียนเลือกตอบ 2 ข้อนี้ ทำให้สันนิษฐานได้ว่า ผู้เรียนอาจไปเชื่อมโยงความหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปคําค้นจิต แต่ไม่ใช่ความหมายของคําค้นจิตตัวนั้นๆ เช่น เมื่อผู้เรียนเห็นรูปคําค้นจิต 茶 กับตัว 薬 ผู้เรียนก็คิดว่ารสชาติของน้ำชา และรสชาติของยานั้น มันมีความขมได้

ผู้เรียนเลยไปเชื่อมโยงกับรูปคันจิที่อยู่ในตัวเลือก 2 ข้อนี้ หรือผู้เรียนอาจจำรูปคันจิที่แสดงความหมายว่า “ชม” ไม่ได้ จึงไปเลือกรูปคันจิที่เกี่ยวข้องและให้ความรู้สึกกว่าชมแทน ซึ่งนี่ก็อาจเป็นอีก 1 สาเหตุที่ผู้เรียนตอบผิด

ส่วนคำถามเกี่ยวกับการพิจารณาคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามนั้น จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถตอบได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 77.77 จึงคิดได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถใช้ทักษะในการพิจารณารูปคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามได้ จากการวิเคราะห์การใช้ผิดของผู้เรียนนั้น พบว่า ผู้เรียนมีปัญหาด้านการเลือกรูปคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามในคำถามข้อ 23 ข้อ 24 และข้อ 25 ดังนี้

23. 閉 : a.開 b.間 c.聞 d.門
24. 弱 : a.急 b.勉 c.強 d.起
25. 軽 : a.働 b.運 c.転 d.重

จากในข้อ 23 ที่ถามเกี่ยวกับความหมายตรงกันข้ามของคันจิตัว 閉 หมายถึง “ปิด (ประตู หน้าต่าง)” คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ a.開 หมายถึง “เปิด (ประตู หน้าต่าง)” สำหรับข้อนี้ ผู้เรียนส่วนใหญ่ก็สามารถตอบได้ถูกต้อง แต่มีผู้เรียนที่ตอบผิด 4 คน โดยไปเลือกตอบข้อ b.間 หมายถึง “ระหว่าง” และข้อ d.門 หมายถึง “ประตูใหญ่” จึงสันนิษฐานได้ว่า ผู้เรียนสับสนกับรูปคันจิที่คล้ายกัน เพราะในตัวเลือก a-d ก็ล้วนมีส่วนประกอบตัว 門 อยู่ หรือผู้เรียนอาจจำความหมายของคันจิตัว 閉 ไม่ได้ ทำให้เมื่อพบโจทย์ที่ถามรูปคันจิที่มีความหมายตรงข้ามกับตัวอย่าง ผู้เรียนจึงไม่สามารถพิจารณารูปคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามได้อย่างถูกต้อง

ส่วนข้อ 24 ที่ถามเกี่ยวกับความหมายตรงกันข้ามของคันจิตัว 弱 หมายถึง “อ่อนแอ” คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ c.強 หมายถึง “เข้มแข็ง แกร่ง” แต่พบว่า มีผู้เรียน 6 คนที่ตอบผิดโดยเลือก ข้อ a.急 หมายถึง “เร่งรีบ กระทันหัน” กับข้อ b.勉 หมายถึง “พากเพียร เรียน” ซึ่งคันจิที่อยู่ในตัวเลือก 2 ข้อนี้ ก็ไม่ได้มีส่วนประกอบหรือความหมายที่เชื่อมโยงกับคันจิตัว 弱 เลย จึงคิดได้ว่า ผู้เรียนอาจจำความหมายของรูปคันจิที่ให้มาในโจทย์ไม่ได้ ทำให้ไม่สามารถรู้ได้ว่าคันจิตัวไหนที่มีความหมายตรงกันข้ามกับตัวอย่างคันจิที่ให้มา และข้อ 25 ที่ถามเกี่ยวกับความหมายตรงกันข้ามของคันจิตัว 軽 หมายถึง “เบา” คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ d.重 หมายถึง “หนัก” แต่พบว่า มีผู้เรียน 6 คนที่ตอบผิดโดยเลือก ข้อ b.運 หมายถึง “แบก ขนส่ง” กับข้อ c.転 หมายถึง “ย้าย กลิ้ง” สำหรับตัวเลือก a-d ที่อยู่ในข้อนี้ ก็ล้วนมีส่วนประกอบคล้ายกับคันจิตัว 軽 นั่นก็คือ ส่วนประกอบของ 車 หมายถึง “รถ” ซึ่งเป็นวัตถุที่มีน้ำหนักค่อนข้าง “หนัก” ทำให้ผู้เรียนไปเชื่อมโยงว่าคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามนั้น ต้องมีส่วนประกอบของรถประกอบอยู่ด้วย ดังนั้น ผู้เรียนจึงตอบข้อ b.運 กับข้อ c.転 เพราะมีส่วนประกอบของ 車 อยู่ใน

ตัวคันจิ โดยเฉพาะ คันจิในตัวเลือกข้อc.車 ที่ไม่ได้มีแค่ส่วนประกอบของ 車 อยู่ในตัวคันจิเท่านั้น แต่ยังอยู่ในตำแหน่งด้านซ้ายเช่นเดียวกับคันจิตัว 輕 ที่ให้ในตัวอย่างด้วย จึงทำให้ผู้เรียนคิดว่า คันจิตัว 輕 กับตัว 車 ต้องมีความหมายเกี่ยวข้องกัน

ผลจากการวิเคราะห์การใช้ผิดของผู้เรียนในทักษะนี้ ทำให้ได้ข้อสรุปว่า การพิจารณารูปคันจิโดยเห็นเพียงแค่ตัวคันจิเดี่ยวๆทั้งในส่วนคำถามที่ถามการเชื่อมโยงระหว่างรูปและความหมาย และในส่วนคำถามที่ถามการพิจารณาคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามนั้น เป็นเรื่องค่อนข้างยากสำหรับผู้เรียนระดับต้น แม้ว่าผู้เรียนจะผ่านการเรียนและการฝึกฝนคันจิต่างกล่าวมาแล้ว ซึ่งอาจฝึกฝนโดยให้จำแบบมีโครงสร้างประกอบ หรือไม่ก็ให้จำในฐานของคำศัพท์ อย่างคำประสมคันจิ เช่น คันจิตัว 車 ผู้เรียนคงจำเป็นคำศัพท์ว่า 運車 อ่านว่า ぶんてん แปลว่า “การขับรถ” มากกว่าที่จะจำเป็นคันจิตัวเดี่ยวๆ โดยที่ไม่รู้ความหมายของคันจิตัวนั้นเลย ทั้งที่ในตำราก็ได้ระบุความหมายพื้นฐานของคันจิตัวนั้นๆไว้แล้ว แต่หากผู้เรียนไม่ได้รับการฝึกฝนให้พิจารณารูปคันจิเดี่ยวๆและดูความหมายไปพร้อมๆกัน ผู้เรียนก็จะไม่สามารถเข้าใจความหมายของคันจิแต่ละตัวได้ ซึ่งเกี่ยวกับทักษะนี้ ผู้วิจัยก็ได้เห็นถึงความสำคัญในการฝึกดูข้อมูลต่างๆของคันจิแต่ละตัว และ 1 ในข้อมูลที่สำคัญ ก็คือ ข้อมูลด้านความหมาย เพราะหากผู้เรียนสามารถรับรู้ความหมายของคันจิตัวเดี่ยวๆได้อย่างเพียงพอ ผู้เรียนก็จะสามารถเดาความหมายของคำศัพท์ที่เป็นคำประสมคันจิได้เร็วยิ่งขึ้นไปด้วย

ตาราง 4.1.2 ค ทักษะการจัดการข้อมูลด้านเสียงของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่6

ทักษะการจัดการข้อมูลด้านเสียง (形態－読み情報処理の技能)	การตอบถูกของนักเรียน คิดเป็นอัตราร้อยละ (正答率)
1) คำถามเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างรูปกับเสียง (字形・語形と読みの連合問題)	73.33%
2) คำถามเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างเสียงกับรูป (読みと字形・語形の連合問題)	75.55%
3) คำถามเกี่ยวกับการพิจารณาคันจิที่มีเสียงของเหมือนกัน (同音字の識別問題)	60%

ผลการสำรวจเกี่ยวกับทักษะในการเชื่อมโยงระหว่างรูปกับเสียง จากในตาราง 4.1.2 ค พบว่า ผู้เรียนสามารถจัดการกับข้อมูลที่ดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียงได้ คิดเป็นร้อยละ 73.33 ซึ่งยังไม่ถึง 80% ที่ผู้วิจัยสันนิษฐานไว้ในตอนแรก จึงคิดได้ว่ามีผู้เรียนไม่น้อยที่ทำโจทย์ในทักษะนี้ผิดพลาดอยู่เกือบถึง 30% จากการวิเคราะห์การใช้ผิดของผู้เรียน พบว่า โจทย์ที่ผู้เรียนตอบผิดส่วนใหญ่ คือ โจทย์ที่ดูการเชื่อมโยงระหว่างรูปกับเสียงของคำศัพท์คันจิในคำถามข้อ 29 และข้อ 30 ดังนี้

29. インターネットができてから、 [世界中] のことがしらべられるようになりました。

a. せいかいじゅう b. せがいじゅう c. せかいちゅう d. せかいじゅう

30. このきょうしつをパーティーの [会場] にしましょう。

a. かいば b. かいちょう c. かいじょう d. がいば

จากในข้อ 29 ที่ถามเกี่ยวกับเสียงอ่านของคำศัพท์คำว่า 世界中 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ d. せかいじゅう ซึ่งมีผู้เรียนที่ตอบผิดมากถึง 12 คน โดยในจำนวนนี้มีผู้เรียน 10 คนที่เลือกตอบข้อ c. せかいちゅう ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าสาเหตุที่ผู้เรียนตอบผิดนั้น อาจมาจากสาเหตุเดียวกันกับผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 นั่นก็คือผู้เรียนจำเสียงอ่านของคันจิตัว 中 ไม่ได้ทั้งหมด และไม่รู้ว่าเมื่อนำมาวางต่อท้ายคำศัพท์คันจิแล้วจะออกเสียงอย่างไร เนื่องจาก ผู้เรียนไม่เข้าใจว่าคันจิตัว 中 นอกจากออกเสียงว่า なか และ ちゅう ได้แล้ว ยังออกเสียงว่า じゅう ได้ด้วย

สำหรับคำศัพท์ที่ต่อท้ายด้วย じゅう นั้น จะหมายถึง “ทั่ว..., ตลอด...” อย่างคำว่า 世界中 อ่านว่า せかい じゅう หมายถึง “ทั่วโลก” จึงคิดได้ว่าการให้ผู้เรียนฝึกฝนคันจิตัว 中 ก็ควรให้ผู้เรียนรับรู้ด้วยว่าในคันจิตัวเดียวกันนั้น อาจสามารถออกเสียงได้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับคำศัพท์ที่ใช้ และควรเน้นให้ผู้เรียนได้รู้เกี่ยวกับเสียงที่คล้ายกัน เช่น เสียง ちゅう กับ じゅう ด้วย เพราะคันจิตัว 中 นี้ สามารถออกเสียงได้ 3 เสียง คือ เสียงอง ออกเสียงว่า ちゅう กับ じゅう และเสียงคอง ออกเสียงว่า なか สำหรับเสียงองอย่าง ちゅう กับ じゅう นั้น ต่างมีเสียงที่ค่อนข้างคล้ายกัน จึงไม่ใช่เรื่องง่ายที่ผู้เรียนในขั้นต้นจะสามารถพิจารณาแยกแยะการออกเสียงที่ถูกต้องในคำศัพท์คำนั้นๆได้ เนื่องจากผู้เรียนอาจสับสนในเสียงองที่คล้ายกัน เลยทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงเสียงองของคำศัพท์คันจิที่ประกอบด้วยคันจิตัว 中 ได้อย่างถูกต้อง

ส่วนในข้อ 30 ที่ถามเกี่ยวกับเสียงอ่านของคำศัพท์คำว่า 会場 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ c.カゝいじょう แต่พบว่า มีผู้เรียน 6 คนที่ตอบผิดโดยเลือก ข้อ a.カゝいげ กับ ข้อ b.カゝいちょう จากการวิเคราะห์คำตอบของผู้เรียนที่ตอบผิด พบว่า ผู้เรียนสามารถออกเสียงของคันจิตัว 会 ได้อย่างถูกต้อง แต่สำหรับคันจิตัว 場 ที่มีเสียงองว่า じょう และมีเสียงควบว่า げ นั้น เสียงทั้ง 2 แบบ ผู้เรียนก็ต่างได้เคยศึกษามาแล้วทั้งเสียงองควบและคำศัพท์ 2 คำที่ประกอบด้วยคันจิตัว 場 นั่นก็คือ คำว่า 会場 อ่านว่า カゝいじょう หมายถึง “สถานที่จัดงาน” และคำว่า 場所 อ่านว่า ばしよ หมายถึง “สถานที่” ในกรณีของคำว่า 場所 นั้น เป็นการผสมผสานกันระหว่างเสียงควบ คือ ば (場) กับเสียงอง คือ しよ (所) เลยทำให้คำนี้มีทั้งเสียงควบและเสียงองอยู่ในคำๆ เดียวกัน ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่า จากการประกอบกันของเสียงองควบ จึงทำให้ผู้เรียนบางคนไปเชื่อมโยงเสียงอ่านของคำศัพท์คำว่า 会場 ว่าออกเสียงเป็น カゝいげ ได้ ซึ่งก็เป็นการผสมกันระหว่างเสียงองกับเสียงควบเช่นเดียวกับคำว่า ばしよ ส่วนผู้เรียนที่ตอบผิดโดยไปเลือกข้อ b.カゝいちょう นั้น ผู้วิจัยคิดว่า ผู้เรียนอาจจะสามารถเข้าใจเสียงอ่านคร่าวๆ ของคำศัพท์คำว่า 会場 ได้ แต่เนื่องจากผู้เรียนสับสนในเสียงที่คล้ายกันระหว่างเสียง ちょう กับเสียง じょう ซึ่งถ้าผู้เรียนออกเสียงของคำศัพท์คำนี้ออกมา ก็อาจเข้าใจได้ยากว่า ผู้เรียนออกเสียงถูกหรือผิด ผู้วิจัยจึงใส่เสียงที่ใกล้เคียงไว้ในตัวเลือกด้วยเพื่อที่จะได้ดูทักษะของผู้เรียนว่าจะสามารถเลือกเสียงที่ถูกต้องของคำศัพท์คันจินั้นๆ ได้หรือไม่

จึงสรุปได้ว่า เกี่ยวกับทักษะนี้ ผู้เรียนยังไม่สามารถจัดการกับข้อมูลที่คุณความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียงได้ดีเท่าที่ควร อีกทั้ง ผู้เรียนยังขาดทักษะด้านการจำคำศัพท์คันจิที่ประกอบด้วยเสียงองด้วย ดังนั้น ในด้านการฝึกฝนทักษะเกี่ยวกับเสียงของคำศัพท์คันจิ การฝึกฝนโดยใส่พยางค์บนรูปของคำศัพท์คันจิไปพร้อมกับดูข้อมูลในบริบท ก็อาจจะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักคำศัพท์คันจิมากขึ้น เพราะไม่ใช่แค่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเสียงของคำศัพท์ได้เท่านั้น แต่ยังช่วยให้เดาความหมายของคำศัพท์คันจินั้นๆ ได้จากข้อมูลในบริบทด้วย

ส่วนคำถามเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างเสียงกับรูปนั้น พบว่า ผู้เรียนสามารถจัดการกับข้อมูลที่คุณความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับรูปได้อย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 75.55 สำหรับทักษะที่เกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างเสียงกับรูปนี้ ผู้เรียนจะต้องเลือกรูปคันจิจากในตัวเลือกข้อ a-d ที่ตรงกับเสียงอ่านของคำศัพท์ที่อยู่ในบริบท โดยจะมีบริบทให้เช่นเดียวกับคำถามในทักษะก่อนหน้านี้ จากการวิเคราะห์การใช้ผิดของผู้เรียน พบว่า โจทย์ที่ผู้เรียนตอบผิดส่วนใหญ่ คือ โจทย์ที่ดูการเชื่อมโยงระหว่างเสียงกับรูปของคำศัพท์คันจิในคำถามข้อ 32 ข้อ 33 ข้อ 34 และข้อ 35 ดังนี้

32. わたしは しょうらい [すいえい] のせんしゅになりたいとおもっています。

- a.氷永   b.水泳   c.氷泳   d.泳氷

33. [りょうしん] がタイに きています。

- a.両新   b.丙親   c.両親   d.丙観

34. これは [ぶんかさい] で きるふくです。

- a.分化祭   b.文化際   c.文化祭   d.文花祭

35. これは [たいしかん] のひとに おくってもらったパンフレットです。

- a.大使館   b.大史館   c.体使官   d.体史官

จากในข้อ 32 ที่ถามเกี่ยวกับรูปคันจิของเสียงอ่านคำว่า すいえい คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อb.水泳 แต่มีผู้เรียนตอบผิดโดยเลือกทั้งข้อa.氷永 ข้อc.氷泳 และข้อd.泳氷 จากตัวเลือกในข้อ a-d นั้น พบว่า มีโครงสร้างคันจิที่คล้ายกับคำตอบของข้อนี้ จึงอาจทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในรูปที่คล้ายกัน หากผู้เรียนไม่มีความรู้ด้านรูปเสียงและความหมายของคันจิตัว 水 กับตัว 泳 อย่างเพียงพอ เมื่อเจอรูปที่คล้ายกัน ผู้เรียนก็อาจสับสนและไม่สามารถเลือกรูปคันจิที่ถูกต้องตรงกับเสียงได้

ส่วนข้อ 33 ที่ถามเกี่ยวกับรูปคันจิของเสียงอ่านคำว่า りょうしん คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อc.両親 แต่พบว่า มีผู้เรียนส่วนใหญ่ที่ตอบผิดโดยเลือกข้อ a.両新 จึงทำให้คิดได้ว่าผู้เรียนยังขาดทักษะเกี่ยวกับการพิจารณารูปคันจิที่มีเสียงเหมือนกัน และมีส่วนประกอบคล้ายกัน แต่มีความหมายต่างกัน ทำให้เมื่อผู้เรียนเจอโจทย์ที่ถามเกี่ยวกับเสียง しん ผู้เรียนเลยไปเชื่อมโยงว่า เสียง しん ของคำว่า りょうしん นั้น คือ คันจิตัว 新

ถัดมา ในข้อ 34 ที่ถามเกี่ยวกับรูปคันจิของเสียงอ่านว่า ぶんかさい รูปคันจิที่ถูกต้อง คือ ข้อc.文化祭 สำหรับข้อนี้ ได้ถามเกี่ยวกับรูปคันจิ 3 ตัว จากผลการสำรวจ พบว่า มีผู้เรียนตอบผิดโดยเลือกข้อb.文化際 กับข้อd.文花祭 ซึ่งเหมือนกับโจทย์ข้อ33 ที่ผู้เรียนเห็นว่ามีรูปคันจิที่มีเสียงเหมือนกัน และมีโครงสร้างคล้ายกัน อย่างคันจิตัว 際 นั้น ก็ออกเสียงว่า さい เหมือนกันและมีโครงสร้างคล้ายกัน แต่คำตอบที่ถูกต้องของข้อนี้ จะไม่มีส่วนประกอบคันจิด้านซ้าย ส่วนคันจิตัว 花 ในตัวเลือกข้อd. นั้น แม้ว่าผู้เรียนจะไม่รู้เสียงของคันจิตัวนี้ แต่ผู้เรียนก็เชื่อมโยงได้จากโครงสร้างที่คล้ายกับคำตอบ แต่คำตอบที่ถูกต้องของข้อนี้ จะไม่มีส่วนประกอบคันจิด้านบน

และคำถามข้อ 35 ที่ถามเกี่ยวกับรูปคันจิของเสียงอ่านว่า たいしかん คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อa.大使館 สำหรับคำถามข้อนี้ ก็ได้ถามรูปคันจิ 3 ตัวเช่นเดียวกับคำถามข้อ 34 จากผลการสำรวจ พบว่า มีผู้เรียนตอบผิดโดยเลือกข้อc.体使官 กับข้อd.体史館 ทั้ง 2 ดังเลือกนี้ ต่างมีคันจิที่ยังไม่ปรากฏในตำราอาากิโกะ คือ คันจิตัว 官 กับตัว 史 จึงคิดได้ว่า ผู้เรียนยังขาดทักษะในการพิจารณารูปคันจิที่ถูกต้องตรงกับเสียงอ่านของคำศัพท์ที่ให้ไว้ เนื่องจากผู้เรียนยังมีทักษะไม่เพียงพอต่อการจำคำศัพท์คันจิที่ดูรูปและเสียงที่อยู่ในบริบทไปพร้อมๆกัน และอีกสาเหตุหนึ่งที่ผู้เรียนไม่สามารถจัดการกับทักษะนี้ได้ คือ ผู้เรียนอาจเคยชินกับการท่องศัพท์ หรือการฝึกฝนคำศัพท์คันจิ โดยเขียนเป็นตัวอักษรอริราชนะ ทำให้เมื่อเจอโจทย์ที่ดูความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับรูป หรือระหว่างรูปกับเสียง ผู้เรียนจึงไม่สามารถเชื่อมโยงกับรูปหรือเสียงอ่านได้อย่างเหมาะสม

สำหรับคำถามเกี่ยวกับการพิจารณาตัวคันจิที่มีเสียงองเหมือนกันนั้น จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนยังไม่สามารถจัดการกับข้อมูลด้านเสียงที่เป็นเสียงองได้ดีเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 60 ซึ่งใน 2 ทักษะแรกที่ดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียงและความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับรูปนั้น ได้ถามเกี่ยวกับคำประสมคันจิที่ประกอบด้วยตัวคันจิที่เป็นเสียงอง 2 ตัวขึ้นไป ผลลัพธ์ที่ได้ คือ ผู้เรียนยังมีปัญหาด้านการจัดการข้อมูลเสียงของของคำศัพท์คันจิ พอมาถึงทักษะที่ถามเกี่ยวกับการพิจารณาตัวคันจิที่มีเสียงองเหมือนกันกับตัวอย่างนั้น ก็พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในการพิจารณาตัวคันจิเดี่ยวๆที่เป็นเสียงอง โดยเฉพาะ โจทย์ที่ถามเกี่ยวกับเสียงองของคันจิในคำถามข้อ 36 ข้อ 37 ข้อ 38 และข้อ 40 ซึ่งล้วนเป็นคำถามที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ตอบผิด

36. 強	:	a.界	b.教	c.習	d.験
37. 研	:	a.県	b.頭	c.京	d.軽
38. 意	:	a.院	b.引	c.以	d.員
40. 急	:	a.究	b.苦	c.思	d.空

จากในข้อ 36 ที่ถามเกี่ยวกับเสียงที่เป็นเสียงองเหมือนกันกับคันจิตัว 強 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อb.教 ออกเสียงว่า きょう แต่พบว่าผู้เรียนถึง 9 คนที่ทำโจทย์ข้อนี้ผิด โดยเลือก ข้อa.界 มีเสียงองว่า かい และข้อc.習 มีเสียงองว่า じゆ

ส่วนข้อ 37 ที่ถามเกี่ยวกับเสียงของคันจิตัว 研 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ a.県 มีเสียงองว่า けん แต่ก็พบว่าผู้เรียนถึง 9 คนเช่นเดียวกับคำถามข้อ 36 ที่ไม่สามารถพิจารณารูปคันจิที่มีเสียงองเหมือนกันกับตัวอย่างได้อย่างถูกต้อง โดยในจำนวนนี้มี 8 คนที่เลือกตอบ ข้อb.頭 มีเสียงองว่า とう、ず แต่ผู้เรียนเคยมาแต่เสียงคุง คือ

あたま เท่านั้น เพราะไม่ได้ระบุเสียงของคันจิตัวนี้ในตำราอาากิโกะ และมีผู้เรียน 1 คนที่ตอบข้อd.専 มีเสียงของ
ว่า けん สำหรับข้อนี้ ผู้เรียนก็เคยเรียนมาแต่เสียงคุณว่า けん (ん) เพราะไม่ได้ระบุเสียงของคันจิตัวนี้ในตำรา
อาากิโกะ แต่ผู้เรียนก็ยังเลือกตอบ 2 ข้อนี้

ส่วนข้อ 38 ที่ถามเกี่ยวกับเสียงของคันจิตัว 意 คำตอบที่ถูกต้อง คือ c.以 มีเสียงของว่า い จากการ
สำรวจพบว่า มีผู้เรียนตอบผิด 8 คนโดยเลือกข้อ a.院 และข้อd.員 ซึ่งตัวเลือกในข้อ a.院 ข้อb.引 และข้อd.
員 นั้น ก็ล้วนเป็นคันจิที่มีเสียงของว่า いん จากการใช้ผิดของผู้เรียน ทำให้คิดได้ว่า ผู้เรียนไม่สามารถพิจารณา
คันจิเดี่ยวๆที่มีเสียงของเหมือนกับตัวอย่างได้ เนื่องจากผู้เรียนไม่คุ้นเคยกับการจำคันจิที่ให้มาตัวเดียว วรรณิ (2557)
ได้ระบุว่า หากผู้เรียนจำแต่เสียงอ่านและความหมายของคำศัพท์รวม โดยไม่ได้เน้นการฝึกพิจารณาเกี่ยวกับเสียงหรือ
ความหมายของคันจิตัวเดี่ยวๆเลย ผู้เรียนก็จะขาดทักษะในด้านการพิจารณาเสียงและความหมายของคันจิตัวนั้นๆ
และจากการที่ผู้เรียนขาดทักษะด้านนี้ ก็จะส่งผลให้เมื่อผู้เรียนพบคำศัพท์คำอื่นที่ประกอบด้วยตัวคันจิที่เรียนมา
ผู้เรียนก็จะไม่สามารถเชื่อมโยงกับเสียงของคันจิตัวนั้นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากยังขาดประสบการณ์ในการ
ฝึกฝนให้จำเสียงของคันจิแต่ละตัว

ส่วนข้อ 40 ที่ถามเกี่ยวกับเสียงของคันจิตัว 急 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อa.究 มีเสียงของว่า きゅう แต่
พบว่าผู้เรียนที่ตอบผิดโดยเลือกข้อb.苦 มีเสียงของว่า く และข้อd.空 มีเสียงของว่า くう แต่ผู้เรียนเคยเรียนคันจิ
2 ตัวนี้มาแต่เสียงคุณ คือ คำว่า くる (る) กับคำว่า にかる (ん) เท่านั้น เพราะไม่ได้ระบุเสียงของคันจิ
2 ตัวนี้ในตำราอาากิโกะ สำหรับข้อ d.空 จะมีส่วนประกอบด้านบนที่เหมือนกับคำตอบของข้อนี้ ซึ่งจากการที่ผู้เรียน
เลือกตอบข้อนี้ อาจมีสาเหตุมาจากที่ผู้เรียนจำรูปของคันจิตัว 究 ไม่ได้ จึงทำให้ผู้เรียนเลือกรูปคันจิผิดพลาด

จากผลการวิเคราะห์ที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในการพิจารณารูปคันจิ
และคำศัพท์คันจิที่ประกอบด้วยเสียงของ ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะผ่านการศึกษาและการฝึกฝนคันจิและคำศัพท์คันจิจากใน
ตำราอาากิโกะแล้ว แต่เมื่อผู้เรียนพบโจทย์ที่ต้องการวัดทักษะในการจัดการข้อมูลด้านเสียงของตัวคันจิและคำศัพท์
คันจิ ผู้เรียนก็ยังไม่สามารถนำความรู้ด้านเสียงของมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 4.1.2 ง ทักษะการจัดการข้อมูลด้านการใช้ของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

ทักษะการจัดการข้อมูลด้านการใช้ (用法の統合的処理の技能)	การตอบถูกของนักเรียน คิดเป็นอัตราร้อยละ (正答率)
1) คำถามเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์คันจิ (漢字の送り仮名の用法問題)	68.88%
2) คำถามเกี่ยวกับการพิจารณาชนิดของคำของคำศัพท์คันจิ (漢字語の品詞の識別問題)	72.22%
3) คำถามเกี่ยวกับการเลือกคันจิจากบริบท : ดูจากโครงสร้างไวยากรณ์ (文脈 (文法的共起性) による漢字の選択問題)	66.66%
4) คำถามเกี่ยวกับการเลือกคันจิจากบริบท : ดูจากความสัมพันธ์ทางด้านความหมาย (文脈 (意味的連語知識) による漢字の選択問題)	64.44%

ผลการสำรวจเกี่ยวกับทักษะในการจัดการข้อมูลด้านการใช้ของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากในตาราง 4.1.2 ง พบว่า ผู้เรียนสามารถจัดการกับข้อมูลด้านการใช้ไวยากรณ์คันจิ และสามารถพิจารณาชนิดของคำได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังมีปัญหาด้านการใช้ทักษะในการจัดการข้อมูลคำศัพท์คันจิที่เหมาะสมกับบริบท

โดยจากการสำรวจเกี่ยวกับคำถามที่ถามเรื่องการใช้ไวยากรณ์คันจิ พบว่า ผู้เรียนสามารถจัดการกับข้อมูลเกี่ยวกับไวยากรณ์คันจิได้ โดยคิดเป็นร้อยละ 68.88 สำหรับคำถามในส่วนนี้ ได้ถามเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ของคำคุณศัพท์ ㄱ แล้วให้ผู้เรียนเลือกตัวคันจิที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ให้มาในโจทย์ จากกรณีวิเคราะห์การใช้ผิดของผู้เรียน พบว่า โจทย์ที่ผู้เรียนตอบผิดส่วนใหญ่ คือ โจทย์ที่ดูทักษะด้านการใช้ไวยากรณ์คันจิในคำถามข้อ 42 และข้อ 44 ดังนี้

42. [   ] い   : a.正   b.楽   c.小   d.短

[   ] くない

44. [   ] しい   : a.低   b.正   c.悪   d.早

[   ] しくない

จากในข้อ 42 ที่ถามเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ของคำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วย [ ] い คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ d. 短 : [短] い แต่พบว่าผู้เรียนตอบผิดถึง 10 คน โดยเลือกข้อ a. 正 ข้อ b. 楽 และข้อ c. 小 โดยเฉพาะ ข้อ c. 小 ที่มีผู้เรียนเลือกข้อนี้ถึง 5 คน ทั้งที่คันทันนี้ใช้ไวยากรณ์คือ [ ] さい ซึ่งผู้เรียนก็ได้เคยศึกษามาแล้วในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ส่วนในข้อ 44 ที่ถามเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ของคำคุณศัพท์ที่ต่อท้ายด้วย [ ] しい คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ b. 正 : [正] しい แต่มีผู้เรียน 8 คนที่ตอบผิดโดยเลือกข้อ a. 低 ข้อ c. 悪 และข้อ d. 早 ซึ่งทั้ง 3 ข้อ ล้วนใช้ไวยากรณ์ตัว [ ] い ทั้งหมด ซึ่งมีค่อนข้างมากในการเรียนคำคุณศัพท์ภาษาญี่ปุ่นระดับต้น อย่างในตำราอากิโกะที่ผู้เรียนศึกษามานั้น ก็มีคำคุณศัพท์ที่ใช้ไวยากรณ์ตัว い ข้างหลังคันทันถึง 25 ตัว เช่น 赤い、青い、古い、安い、悪い、低い、早い เป็นต้น และมีคำคุณศัพท์คันทันจอยู่ไม่กัตัวที่ใช้กับไวยากรณ์แตกต่างกัน เช่น 大きい、楽しい、小さい、明るい、少ない เป็นต้น

จึงสรุปได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ แม้จะสามารถใช้ไวยากรณ์คันทันจได้อย่างถูกต้องเกือบ 70% แต่ส่วนที่เหลือประมาณ 30% ที่ผู้เรียนใช้ผิดนั้น ก็ทำให้คิดได้ว่า ผู้เรียนยังมีความรู้และทักษะในการใช้ไวยากรณ์คันทันจไม่เพียงพอ จึงทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงกับรูปคันทันจที่เหมาะสมกับไวยากรณ์นั้นๆ ได้ ดังนั้น หากผู้เรียนไม่สามารถใช้ทักษะในการพิจารณารูปคันทันจควบคู่ไปกับการใช้ไวยากรณ์ พอเมื่อผู้เรียนเจอคันทันจเดี่ยวๆ ผู้เรียนก็จะไม่สามารถจัดการข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์คันทันจได้ แต่ถ้าผู้เรียนให้ความสำคัญและฝึกฝนการใช้ไวยากรณ์คันทันจอย่างเป็นระบบ ผู้เรียนก็จะไม่ใช่แค่พิจารณาตัวคันทันจที่เป็นคำคุณศัพท์ い ได้เท่านั้น แต่ผู้เรียนยังอาจนำทักษะนี้ไปใช้ในการพิจารณาคันทันจอื่นๆ ที่มีไวยากรณ์มาประกอบได้ด้วย เช่น คำคุณศัพท์ くて และคำกริยา เป็นต้น

ส่วนคำถามเกี่ยวกับการพิจารณาชนิดของคำของคำศัพท์คันทันจนั้น จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนสามารถจัดการข้อมูลเกี่ยวกับชนิดของคำได้อย่างเหมาะสมกับบริบทได้ คิดเป็นร้อยละ 72.22 สำหรับคำถามในส่วนนี้ จะมีบริบทและคำศัพท์คันทันจในประโยค และในตัวเลือกรู้จักเกี่ยวกับชนิดของคำของคำศัพท์คันทันจนั้นๆ ไว้ด้วย โดยผู้เรียนจะต้องเลือกชนิดของคำให้เหมาะสมกับคำศัพท์คันทันจในบริบท โดยจากการวิเคราะห์การใช้ผิดของผู้เรียนนั้นพบว่า โจทย์ที่ผู้เรียนตอบผิดส่วนใหญ่ คือ โจทย์ที่ดูทักษะด้านการใช้ชนิดของคำในคำถามข้อ 47 และข้อ 48 ดังนี้

47. 病気[ ] とき、くすりをのんで、たくさんやすまなければなりません。

- a. な   b. の   c. する   d. none

48. あゆみさんは いつ帰国 [   ] か、わかりません。

a.な   b.の   c.する   d. none

จากในข้อ 47 ที่ถามเกี่ยวกับชนิดของคำคำว่า 病気 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ b.の สำหรับข้อนี้ แม้ว่าผู้เรียนจะเคยผ่านการเรียนเกี่ยวกับคำศัพท์คำว่า 病気 และรูปประโยค とき มาแล้ว แต่ก็พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ที่ยังไม่สามารถเลือกชนิดของคำได้อย่างถูกต้องโดยไปเลือกตอบข้อ a.な เป็นส่วนมาก แต่เนื่องจากคำว่า 病気 นี้ได้ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มของคำนาม ดังนั้น ชนิดของคำที่เหมาะสมกับรูปประโยค とき นี้ จึงเป็นข้อb.の จากผลลัพธ์นี้ ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่า ผู้เรียนอาจสับสนกับรูปของคำศัพท์ว่าเป็นคำนาม หรือคำคุณศัพท์ な เพราะคำคุณศัพท์ な ก็มีรูปคำที่เหมือนกับคำนาม เช่น คำว่า 便利、特別、元気 เป็นต้น โดยเฉพาะ คำว่า 元気 ที่แปลว่า “แข็งแรง สบายดี” ในคำนี้ จะมีคันจิตัว 気 ประกอบอยู่เช่นเดียวกับคำศัพท์คำว่า 病気 ที่แปลว่า “ไม่สบาย เจ็บป่วย” ซึ่งก็เป็นความหมายตรงข้ามกับคำว่า 元気 ได้ด้วย จึงอาจเป็นสาเหตุให้ผู้เรียนเชื่อมโยงชนิดของคำคำว่า 病気 ว่าเป็นคำคุณศัพท์ な เหมือนกับคำว่า 元気 ก็เป็นไปได้

ส่วนในข้อ48 ที่ถามเกี่ยวกับชนิดของคำคำว่า 帰国 คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อc.する แต่พบว่าผู้เรียน 8 คนที่ตอบผิดโดยเลือกข้อb.の และข้อd.none ซึ่งในจำนวน 8 คนนี้ ก็มีถึง 5 คนที่เลือกข้อb.の สำหรับคำศัพท์คันจิในข้อนี้ เป็นคำกริยากลุ่ม3 คือ 帰国する แปลว่า “กลับประเทศ” ซึ่งหากผู้เรียนเข้าใจว่าคำศัพท์คำนี้เป็นคำกริยากลุ่ม3 ผู้เรียนก็จะสามารถเชื่อมโยงกับ する ได้ และถึงแม้คำว่า 帰国する จะสามารถทำให้เป็นคำนามได้ แต่จากโครงสร้างของรูปประโยคนี้ที่ใช้ 乃 กลางประโยค เพื่อแสดงประโยคคำถามที่มีคำแสดงคำถามอย่างคำว่า いつ ประกอบอยู่ จึงทำให้คำตอบข้อนี้ ต้องเป็นคำกริยากลุ่ม3 คือ 帰国する จึงแปลประโยคนี้ได้ว่า “ไม่ทราบว่าคุณจะกลับประเทศเมื่อไหร่” ดังนั้น เพียงแค่รู้ชนิดของคำเพียงอย่างเดียว คงไม่พอแต่จำเป็นต้องรู้เกี่ยวกับโครงสร้างรูปประโยคด้วยว่า รูปประโยคนั้นๆมีโครงสร้างอย่างไร และต้องการชนิดของคำประเภทใดที่เหมาะสมตามโครงสร้างของรูปประโยคนั้นๆ

ส่วนคำถามเกี่ยวกับการเลือกคันจิจากบริบทโดยดูโครงสร้างไวยากรณ์นั้น จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนสามารถจัดการกับทักษะนี้ได้ คิดเป็นร้อยละ66.66 ถึงกระนั้นก็ตาม ก็ยังมีผู้เรียนมากกว่าร้อยละ30 ที่ไม่สามารถจัดการกับทักษะนี้ได้ เพราะแม้ว่าผู้เรียนจะได้เรียนทั้งคันจิ คำศัพท์คันจิ และโครงสร้างไวยากรณ์มาทั้งหมดจากในตำราอากิโกะแล้ว แต่ยังพบว่า มีผู้เรียนที่ไม่สามารถนำทักษะในการเลือกคำศัพท์คันจิมาใช้ในบริบทได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์การใช้ผิดของผู้เรียนนั้น พบว่า โจทย์ที่ผู้เรียนตอบผิดส่วนใหญ่ คือ โจทย์ที่ดูทักษะการใช้คำศัพท์คันจิในคำถามข้อ 52 ข้อ 54 และข้อ 55 ดังนี้

52. エアコンはまどを [   ] から、つけてください。

- a.使って   b.閉めて   c.出して   d.開けて

54. ちはまいあさ7じにいえをでます。そして、7じはんにかいしゃに [   ] ます。

- a.来て   b.着き   c.行つて   d.帰つて

55. みみのびょうきに [   ] したほうがいいでしょう。

- a.注意   b.出発   c.説明   d.発明

จากในข้อ 52 ที่ถามเกี่ยวกับคำกริยาที่เหมาะสมกับเนื้อหาในบริบท เกี่ยวกับเนื้อหาของส่วนนี้ ผู้วิจัย ต้องการดูว่าผู้เรียนจะสามารถเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ที่แสดงเหตุการณ์ลำดับก่อนหลังได้หรือไม่ และเมื่อผู้เรียน เข้าใจความหมายของบริบทนี้แล้ว ผู้เรียนจะสามารถเดาคำศัพท์คันจิที่เหมาะสมกับบริบทโดยใช้ความรู้ด้าน ไวยากรณ์ได้หรือไม่ หากลองแปลความหมายของประโยคนี้ให้สมบูรณ์ จะได้ “กรุณาเปิดแอร์ หลังจากทีเปิดหน้าต่าง แล้ว” หรือ “หลังจากทีเปิดหน้าต่างแล้ว ค่อยเปิดแอร์” จากความหมายของประโยคนี้ ทำให้รู้ได้ว่าโครงสร้างหลัก ของประโยคนี้คือ โครงสร้างของV てから ที่ดูเรื่องเหตุการณ์ก่อนหลัง ดังนั้น คำตอบที่ถูกต้อง จึงเป็นข้อb.閉め て แปลว่า “ปิด (ประตู หน้าต่าง)” แต่พบว่าผู้เรียน 5 คนที่ตอบผิดโดยเลือกข้อc.出して หมายถึง “ส่ง เอา ออก” และข้อd.開けて หมายถึง “เปิด(ประตู หน้าต่าง)” สำหรับคันจิที่ปรากฏในข้อd นั้น เป็นคันจิที่มีโครงสร้าง คล้ายกับคำตอบของข้อนี้ เพราะมีส่วนประกอบของตัว 門 เหมือนกัน จึงอาจทำให้ผู้เรียนสับสนว่าคันจิตัวใดที่ หมายถึง “ปิด” หรือผู้เรียนอาจไม่เข้าใจโครงสร้างของรูปประโยคนี้ ทำให้แปลไม่ได้ และไม่สามารถใช้คำศัพท์คันจิ ได้อย่างเหมาะสมกับบริบท

ส่วนข้อ 54 และข้อ 55 ได้ถามเกี่ยวกับการใช้คำกริยาร่วมกับคำช่วย まで แต่ต่างกันในด้านโครงสร้าง ไวยากรณ์ เนื้อหา และคำศัพท์ที่ใช้ อย่างในข้อ 54 ที่มีบริบทเกี่ยวกับการเดินทางถึงบริษัท ซึ่งหากผู้เรียนอ่าน ประโยคของข้อนี้ให้ตีตั้งแต่ต้น ก็จะทราบว่า เนื้อหาในบริบทนี้ ได้แสดงถึงลำดับเหตุการณ์ว่าทุกเช้าจะต้องทำ อะไรบ้าง ซึ่งความหมายของประโยคนี้คือ “ทุกเช้า คุณพ่อจะออกจากบ้านตอน 7 โมง และถึงบริษัทตอน 7 โมง ครึ่ง” ดังนั้น หากผู้เรียนแปลได้ลักษณะนี้ ผู้เรียนก็จะสามารถเชื่อมโยงกับคำกริยาที่แสดงถึงการมาถึงได้ คำตอบที่ ถูกต้อง จึงเป็นข้อb.着き แปลว่า “ถึงที่หมาย” ในขณะที่ ถ้าผู้เรียนแปลประโยคนี้ไม่ได้ทั้งหมด แต่มีความรู้ เกี่ยวกับคำศัพท์ที่มีเสียงเอนไซทางด้านไวยากรณ์อย่างเพียงพอ เช่น ประโยค 朝7時に会社に着きます เมื่อผู้เรียน

ทราบว่าคำช่วย へ ที่ใช้กับสถานที่ที่แสดงการมาถึงนั้น จะต้องใช้ร่วมกับคำกริยาชนิดใด ผู้เรียนก็จะสามารถเลือกคำตอบของโจทย์นี้ได้ถูกต้อง และจากตัวเลือกในข้อ a-d นั้น หากผู้เรียนวิเคราะห์ให้ดี จะพบว่า คำกริยาในข้อ a.来て ข้อ c.行って และข้อ d.帰って ก็ล้วนเป็นคำกริยาที่ลงท้ายด้วยรูป て ทั้งหมด ทั้งที่ในประโยคนี้จบด้วยคำกริยารูป ます แต่ก็พบว่าผู้เรียนถึง 8 คนที่เลือกตอบข้อ a.来て กับข้อ c.行って ทำให้คิดได้ว่าผู้เรียนยังขาดความสามารถในการสังเกตการผันรูปคำกริยาที่เหมาะสมกับบริบทด้วย

ส่วนในข้อ 55 ก็ได้ถามเกี่ยวกับการใช้คำกริยาร่วมกับคำช่วย へ เช่นเดียวกับข้อ 54 สำหรับโจทย์ในข้อนี้จะมีบริบทเกี่ยวกับการเตือน โดยใส่ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์เรื่อง V たほうがいい และมีข้อมูลด้านคำศัพท์ต่างๆที่อยู่หน้าคำช่วย へ ด้วย โดยความหมายของประโยคนี้คือ “ควรระวังโรคเกี่ยวกับหูด” จากตัวเลือกในข้อ a-d นั้น ก็มีเพียงข้อเดียวที่มีความหมายตรงกับประโยคนี้ คือ ข้อ a.注意 แปลว่า “การตักเตือน การระมัดระวัง” แต่พบว่าผู้เรียนถึง 11 คน ที่ตอบผิดโดยเลือกข้อ b.出発 หมายถึง “การออกเดินทาง” ข้อ c.説明 หมายถึง “การอธิบาย” และข้อ d.発明 หมายถึง “การคิดค้น” ซึ่งล้วนไม่เกี่ยวข้องกับความหมายของประโยคนี้เลย ดังนั้น หากผู้เรียนมีความรู้ด้านการใช้คำศัพท์ 注意 ในบริบทที่มีความหมายเกี่ยวกับ “การระมัดระวังในเรื่องบางอย่าง” ผู้เรียนก็จะเชื่อมโยงได้ว่าคำศัพท์คำนี้ จะถูกใช้ในโครงสร้างที่ต้องมีคำช่วย へ ข้างหน้าเสมอ เพื่อแสดงให้รู้ถึงข้อมูลว่าระมัดระวังในเรื่องอะไร

จึงสรุปได้ว่า หากผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์คันจิที่มีเงื่อนไขทางด้านไวยากรณ์ หรือคำช่วยอย่างไรเพียงพอ ผู้เรียนก็จะสามารถเลือกใช้คำศัพท์คันจิที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ที่อยู่ในบริบทนั้นๆได้ อย่างเช่น คำช่วย へ ที่ไม่ได้ชี้แค่เรื่องของจุดเวลาเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้กับคำอื่นๆที่มีเงื่อนไขต้องใช้คำช่วย へ ด้วยเพื่อแสดงถึงจุดสิ้นสุดของการเคลื่อนที่ เช่น バスに乗ります、学校に入ります、いすにすわります、バスでいに止まります、会社に着きます เป็นต้น นอกจากนี้ คำช่วย へ ยังใช้ร่วมกับคำกริยาอื่นๆได้อีก เช่น 車に注意します เป็นต้น

และอีก 1 ทักษะที่ดูความสามารถด้านการใช้คันจิที่เหมาะสมกับบริบท ก็คือ ทักษะในการเลือกคันจิจากบริบทโดยดูความสัมพันธ์ทางด้านความหมาย จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถเลือกคันจิได้อย่างเหมาะสมกับบริบท โดยคิดเป็นร้อยละ 64.44 จากคำถามในส่วนก่อนหน้านี้นี้ ที่ดูทักษะการใช้คันจิจากบริบท โดยดูโครงสร้างไวยากรณ์ ก็พบว่า ผู้เรียนยังมีปัญหาด้านการใช้คำศัพท์คันจิในบริบท โดยขาดทักษะในการใช้คำศัพท์คันจิร่วมกับคำช่วย へ พอมาถึงทักษะนี้ที่ดูการใช้คันจิในบริบทเช่นเดียวกัน แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อดูความสัมพันธ์ทางด้านความหมายระหว่างคันจิกับข้อมูลในบริบทเป็นหลัก ซึ่งจากการวิเคราะห์การใช้ผิดของผู้เรียน

นั้น พบว่า โจทย์ที่ผู้เรียนตอบผิดเป็นส่วนใหญ่ คือ โจทย์ที่ดูทักษะการใช้คำศัพท์คันจิในคำถามข้อ 56 ข้อ 58 ข้อ 59 และข้อ 60 ดังนี้

56. どうぶつえんを [   ] したあとで、さくぶんをかいて、らいしゅうの
げつようびに だしてください。

- a.研究   b.見物   c.旅行   d.見学

58. [   ] がほんたいしても、かしゅになるためのべんきょうをしようと
おもいます。

- a.先生   b.医者   c.両親   d.歌手

59. [   ] で けいたいでんわを つかっではいけません。

- a.図書館   b.映画館   c.会社   d.食堂

60. よるおそくかえって、りょうしん [   ] させました。

- a.帰国   b.注意   c.心配   d.質問

จากในข้อ 56 ที่ถามเกี่ยวกับคำศัพท์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาในบริบท คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อd.見学 หมายถึง “ทัศนศึกษา” แต่พบว่าผู้เรียน 8 คนที่ตอบผิดโดยเลือกข้อb.見物 หมายถึง “เที่ยวชม” และข้อc.旅行 หมายถึง “ท่องเที่ยว” ซึ่งผลลัพธ์นี้ ก็เหมือนกับผลการวิเคราะห์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่5 ที่ผู้เรียนใช้ คำศัพท์คันจิไม่เหมาะสมกับความหมายในบริบท ถึงแม้คำศัพท์ 2 คำนี้จะสามารถใส่ในประโยคนี้ได้ เพราะไม่ผิดหลักโครงสร้างไวยากรณ์ แต่หากพิจารณาในด้านความหมายของบริบท จะพบว่า คำศัพท์ 2 คำนี้ จะมีความหมายไปในทางการเที่ยวเพื่อความสุข หรือบันเทิงใจมากกว่า แต่ในส่วนของประโยคนี้ ได้พูดถึงการสั่งงานของครูไว้ ด้วยว่า ให้ไปเขียนเรียงความแล้วนำมาส่งในวันจันทร์หน้า ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการไปทัศนศึกษาในครั้งนี้ ดังนั้น คำที่เหมาะสมที่สุดกับความหมายในบริบทนี้ คือ 見学 ซึ่งมี คำนึงตัวที่เกี่ยวกับการเรียนอยู่ในคำศัพท์ด้วย

ส่วนข้อ 58 ที่ถามเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ให้เหมาะสมกับบริบทโดยดูจากความหมายที่แสดงถึงความขัดแย้ง สำหรับบริบทนี้ มีโครงสร้างไวยากรณ์หลัก คือ เรื่อง ても นอกจากนี้ ยังมีโครงสร้างVdic. ために และ คำกริยารูปตั้งใจ V ようとおもいます อยู่ในประโยคด้วย ซึ่งความหมายของประโยคนี้ คือ “ถึงพ่อแม่จะคัดค้าน แต่(ฉัน)ก็จะตั้งใจเรียนเพื่อที่จะได้เป็นนักร้อง” ดังนั้น คำตอบที่ถูกต้องของข้อนี้ คือ ข้อc.両親 หมายถึง

“พ่อแม่” แต่พบว่า มีผู้เรียนถึง 9 คน ที่ตอบผิดโดยเลือกข้อa.先生 หมายถึง “อาจารย์” ข้อc.医者 หมายถึง “หมอ” และข้อd.歌手 หมายถึง “นักร้อง”

จากการวิเคราะห์การใช้ผิดของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนยังไม่สามารถเข้าใจถึงความหมายของบริบทได้อย่างแท้จริง อย่างในตัวเลือก ข้อa.先生 ในฐานะของอาจารย์นั้น การใช้สิทธิที่จะห้ามหรือขัดแย้งในเรื่องที่เป็นความผิดของนักเรียนนั้น คงเป็นไปได้น้อยมาก เพราะด้วยความที่เป็นอาจารย์ จึงมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนมากกว่า ส่วนข้อc.医者 ที่พูดถึงหมอนั้น ก็ไม่เกี่ยวข้องกับความหมายของบริบทนี้ และข้อd.歌手 ที่พูดถึงนักร้องนั้น สำหรับข้อนี้ ผู้เรียนอาจเห็นคำว่า 歌手 ในบริบท จึงเข้าใจว่าในประโยคนี้ ต้องพูดถึงเกี่ยวกับนักร้อง เลยไปเชื่อมโยงกับตัวเลือกในข้อd.歌手 ซึ่งเป็นคำตอบที่ผิด เพราะจากข้อมูลทางด้านคำศัพท์ต่างๆและโครงสร้างที่แสดงถึงความขัดแย้งในประโยคนี้ การใช้คำว่า 歌手 ก็ไม่สามารถตีความหมายที่สอดคล้องกับข้อมูลในบริบทได้ ดังนั้น การใช้คันจิในบริบทโดยดูแค่โครงสร้างไวยากรณ์หรือชนิดของคำอย่างเดียวคงไม่พอ แต่ผู้เรียนยังต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลด้านคำศัพท์ต่างๆในบริบทด้วยว่าคำแต่ละคำนั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างไร และวิเคราะห์ความหมายที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเนื้อหาในบริบทนั้นๆ

ส่วนข้อ 59 ที่ถามเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ให้เหมาะสมกับบริบท โดยมีโครงสร้างที่แสดงถึงกฎระเบียบที่เป็นข้อห้ามไว้ด้วย นั่นก็คือ โครงสร้างVてはいけません ความหมายที่เหมาะสมที่สุดของประโยคนี้คือ “ห้ามใช้โทรศัพท์มือถือในโรงภาพยนตร์” คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อb.映画館 หมายถึง “โรงภาพยนตร์” แต่พบว่า มีผู้เรียน 7 คน ที่ตอบผิดโดยเลือกข้อa.図書館 หมายถึง “ห้องสมุด” ซึ่งตามความจริงแล้ว หากใส่คำศัพท์คำว่า 図書館 ในประโยคนี้ ก็นับว่าไม่ผิดทั้งด้านโครงสร้างและด้านความหมาย แต่โจทย์ต้องการคำศัพท์ที่เหมาะสมกับความหมายในบริบทมากที่สุด เพราะหากลองแปลประโยคที่มีคำว่า 図書館 ก็จะได้ประโยคว่า “ห้ามใช้โทรศัพท์มือถือในห้องสมุด” ซึ่งพอได้วิเคราะห์จากความหมายในประโยคนี้ ก็ทำให้คิดได้ว่า อาจมีห้องสมุดบางที่ที่ห้ามใช้โทรศัพท์จริงๆ แต่ห้องสมุดส่วนใหญ่ๆนั้น ก็ไม่ได้มีกฎชัดเจนว่าห้ามใช้เลย แต่อาจมีมุมเฉพาะที่สามารถใช้คุยโทรศัพท์ได้ หรือหากคุยในห้องสมุด ก็ต้องคุยอย่างเงียบๆ ในขณะที่ ถ้าเป็นโรงภาพยนตร์นั้น ทุกคนก็จะเข้าใจได้ว่ามีข้อห้ามที่ระบุไว้ชัดเจนว่าห้ามใช้โทรศัพท์ในโรงภาพยนตร์ เพราะจะเป็นการรบกวนผู้อื่นในระหว่างดูโฆษณาหรือดูหนังในโรงภาพยนตร์ ดังนั้น ในบริบทนี้ คำตอบที่เหมาะสมที่สุด จึงเป็นข้อb.映画館

และในข้อ 60 ที่ถามเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ให้เหมาะสมกับบริบท โดยให้คำกริยารูปให้กระทำมาไว้ในประโยคด้วย ความหมายที่เหมาะสมของประโยคนี้คือ “ทำให้พ่อแม่เป็นห่วงที่กลับบ้านดึก” คำตอบที่ถูกต้อง จึงเป็นข้อc.心配 หมายถึง “กังวล เป็นห่วง” แต่พบว่า มีผู้เรียน 5 คน ที่เลือกตอบข้อa.帰国 หมายถึง “การกลับ

ประเทศ” และข้อb.注意 หมายถึง “การตกเดือน การระมัดระวัง” สำหรับตัวเลือกทั้ง 2 ข้อนี้ ต่างไม่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับบริบทนี้เลย

จึงสรุปได้ว่า ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั้น ไม่เพียงแต่มีปัญหาในการใช้คำศัพท์คันจิให้เหมาะสมกับบริบทเท่านั้น แต่ยังขาดทักษะในการจำคำศัพท์คำอื่น ๆ ในบริบทด้วย เพราะหากผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำแต่ละคำในบริบท และสามารถเชื่อมโยงความหมายของคำเหล่านั้นได้ ผู้เรียนก็จะทราบว่าเป็นบริบทนั้นๆ ได้พูดถึงเรื่องอะไร ดังนั้น ทักษะด้านการใช้คันจิและคำศัพท์คันจิ ก็เป็นอีก 1 ทักษะที่สำคัญมากในการเรียนคันจิเพื่อนำไปใช้ เนื่องจากทักษะนี้ จะทำให้รู้ว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้ทั้งด้านรูป เสียง และความหมายมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

หลังจากที่ได้วัดทักษะและความสามารถด้านคันจิทั้ง 4 ด้านของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่5 และผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่6 ไม่ว่าจะเป็นทักษะในการจัดการข้อมูลด้านรูป ทักษะในการจัดการข้อมูลด้านความหมาย ทักษะในการจัดการข้อมูลด้านเสียง และทักษะในการจัดการข้อมูลด้านการใช้คันจิและคำศัพท์คันจิ ก็ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงปัญหาในการเรียนคันจิของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทยในแต่ละทักษะ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีปัญหาด้านการพิจารณาโครงสร้างของคันจิและส่วนประกอบของคันจิ
2. ผู้เรียนมีปัญหาด้านการจำเสียงของคันจิ
3. ผู้เรียนมีปัญหาด้านการพิจารณารูปคันจิที่มีความหมายตรงกันข้าม
4. ผู้เรียนมีปัญหาด้านการจำเสียง และเสียงคฺงของคันจิแต่ละตัว
5. ผู้เรียนมีปัญหาด้านการเชื่อมโยงระหว่างรูปคันจิกับเสียง
6. ผู้เรียนมีปัญหาด้านการเชื่อมโยงระหว่างเสียงกับรูปคันจิ
7. ผู้เรียนมีปัญหาด้านการจัดการคำประสมคันจิที่ประกอบด้วยเสียงง
8. ผู้เรียนมีปัญหาด้านการใช้โอกุริงานะ
9. ผู้เรียนมีปัญหาด้านการใช้ชนิดของคำกับคำศัพท์คันจิในระดับประโยค
10. ผู้เรียนมีปัญหาด้านการพิจารณาคำศัพท์คันจิที่สอดคล้องกับเนื้อหาในบริบท กล่าวคือ ผู้เรียนยังขาดทักษะในการเชื่อมโยงความหมายของคำศัพท์แต่ละคำในประโยค
11. ผู้เรียนมีความรู้ไม่เพียงพอเกี่ยวกับคำศัพท์คันจิที่มีเงื่อนไขทางด้านไวยากรณ์ กล่าวคือ ผู้เรียนยังขาดทักษะในการใช้ความรู้ทางด้านไวยากรณ์และคำช่วยในประโยค

4.2 สภาพการเรียนรู้การสอนคําค้นจึของระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย : กรณีศึกษาโรงเรียน

มัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 โรงเรียน

ในงานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ Syllabus ที่แสดงหัวข้อการเรียนรู้คําค้นจึที่จำเป็นต่อผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย ดังนั้น นอกจากการศึกษาเกี่ยวกับความรู้และความสามารถด้านคําค้นจึของผู้เรียนจากการทำแบบสอบถามและแบบทดสอบวัดความสามารถด้านคําค้นจึแล้ว ผู้วิจัยยังต้องการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้การสอนคําค้นจึในปัจจุบันว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นนั้น ได้จัดวางแผนการเรียนรู้การสอนคําค้นจึในชั่วโมงเรียนอย่างไรบ้าง เกี่ยวกับการวางแผนการเรียนรู้การสอนคําค้นจึในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสรุปเป็นตารางที่แสดงข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเวลา ครูผู้สอน ตำราและสื่อการสอนที่ใช้ ดังในตาราง 4.2.1

ตาราง 4.2.1 การวางแผนการเรียนรู้การสอนคําค้นจึในชั่วโมงเรียน

	โรงเรียน A		โรงเรียน B	
	ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5	ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6	ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5	ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6
ระยะเวลาในการสอนภาษาญี่ปุ่น	จัดให้มี 6 คาบ / สัปดาห์ (รวมคําค้นจึ 1 คาบ) ใน 1 คาบ ใช้เวลา 50 นาที			
ครูที่รับผิดชอบสอนคําค้นจึ	ครูชาวไทย	ครูชาวญี่ปุ่น	ครูชาวญี่ปุ่น	
ตำราและสื่อการสอนที่ใช้	ตำราอากิโกะ และสมุดแบบฝึกหัด			

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ทั้ง 2 ท่านที่รับผิดชอบการสอนภาษาญี่ปุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น พบว่า การเรียนรู้การสอนภาษาญี่ปุ่นในขณะนี้ ได้จัดให้มี 6 คาบต่อสัปดาห์ ซึ่งใน 1 คาบ จะใช้เวลา 50 นาที เช่นเดียวกับโรงเรียนส่วนใหญ่ โดยในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน A นั้น ครูชาวไทยเป็นคนรับผิดชอบการสอนคําค้นจึ ส่วนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะเป็นครูชาวญี่ปุ่น ในขณะที่ โรงเรียน B จะเป็นครูชาวญี่ปุ่นที่รับผิดชอบการสอนคําค้นจึเป็นหลัก ส่วนครูชาวไทย จะสอนไวยากรณ์และคำศัพท์ต่างๆของแต่ละบท แต่จากการสัมภาษณ์ครูชาวไทย โรงเรียน B นั้น พบว่า หลังจากที่ได้สอนไวยากรณ์ หรือเนื้อหาของแต่ละบทเรียบร้อยแล้ว ก็จะมีการเสริมเรื่องคําค้นจึเข้าไปด้วย เพื่อเป็นการทบทวนคําค้นจึที่ครูชาวญี่ปุ่นได้สอนไปแล้ว โดยเน้นการจำตัวคําค้นจึให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ ในระหว่างที่ครูชาวญี่ปุ่นสอนคําค้นจึในชั่วโมงเรียน ก็จะมีครูชาวไทยเข้าไปร่วมสังเกตการณ์การสอนคําค้นจึของครูชาวญี่ปุ่นด้วย ซึ่งจากการสอบถามนั้น พบว่า ทั้ง 2 โรงเรียน ต่างยังไม่มีการจัดทำหลักสูตรที่เป็นชั่วโมงเรียน

คันจิแยกออกมาจากชั่วโมงเรียนภาษาญี่ปุ่น เพราะจนถึงปัจจุบันนี้ ทั้ง 2 โรงเรียน ก็ยังทำการเรียนการสอนคันจิรวมอยู่ในชั่วโมงเรียนของภาษาญี่ปุ่น จึงอาจไม่สามารถให้ความรู้เกี่ยวกับคันจิได้อย่างเต็มที่

เกี่ยวกับรูปแบบการฝึกฝนและแบบทดสอบคันจินั้น ทางโรงเรียน A ได้ใช้ตำราอากิโกะเพื่อสอนคันจิของแต่ละบทโดยเน้นไปที่ความหมาย และลำดับเส้นของคันจิว่ามีเส้นใดบ้างมาประกอบเป็นตัวคันจิ แล้วให้ผู้เรียนคัดตัวคันจิซ้ำๆ ในชั่วโมงเรียน จากนั้น จะให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดในสมุดแบบฝึกหัดเป็นการบ้าน ซึ่งการบ้านในส่วนของคันจิ จะมีเพียงให้คัดตัวอักษรเท่านั้น ไม่มีประโยคให้ จึงคิดว่า ผู้เรียนอาจคุ้นเคยกับการดูรูปคันจิ แต่อาจขาดทักษะในการเชื่อมโยงกับเสียง หรือการใช้คันจิที่เหมาะสมในระดับประโยค ส่วนแบบทดสอบคันจินั้น ทางโรงเรียนจะจัดสอบในช่วงสอบกลางภาคและปลายภาคเท่านั้น คือ เป็นข้อสอบที่รวมเรื่องคันจิอยู่ด้วย แต่จะไม่มีการจัดทดสอบย่อยคันจิในระหว่างเรียน จะมีเพียงให้ผู้เรียนฝึก เขียนตามคำบอก (dictation) เป็นบางครั้ง โดยจะเน้นให้เด็กไปฝึกฝนเองมากกว่า

ในขณะที่ โรงเรียน B นั้น ครูชาวญี่ปุ่นจะให้ผู้เรียนฝึกฝนคันจิโดยการเขียนกลางอากาศ (空書) แล้วก็สอนเกี่ยวกับวิธีการเขียนลำดับเส้นของคันจิ ซึ่งนอกจากใช้ตำราอากิโกะแล้ว ครูชาวญี่ปุ่นยังให้ความสำคัญด้านการเขียนเป็นอย่างมาก จึงได้จัดทำเอกสารเสริมเอง โดยทำเป็นกรอบสี่เหลี่ยมใหญ่ๆ หลายช่อง และให้ผู้เรียนเขียนคันจิตัวใหญ่ๆ ซึ่งสามารถใช้ปากกาสีเพื่อทำให้ตัวอักษรคันจินั้นๆ มีสีที่สวยงามได้ เพราะครูชาวญี่ปุ่นเชื่อว่า การใช้สีส้นลงบนตัวอักษรคันจินั้น จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนจำรูปคันจิได้เร็วยิ่งขึ้น และยังช่วยเสริมบรรยากาศในห้องเรียนได้อีกด้วย ซึ่งกิจกรรมนี้ จะใช้เวลาประมาณ 1 คาบเรียน นอกจากนี้ ในคาบเรียนภาษาญี่ปุ่นของครูชาวไทย หากมีบางครั้งที่สอนไวยากรณ์เสร็จก่อนเวลากำหนด ในช่วงเวลาที่เหลือนั้น ครูผู้สอนก็จะเสริมการฝึกฝนคันจิ โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มละ 4-5 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มหาวิธีการจำคันจิแต่ละตัวที่ได้รับมอบหมายว่าจะจำคันจิอย่างไรให้สนุกและจำง่าย จากนั้น ก็จะให้แต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าห้องให้เพื่อนฟัง คือ ในการรายงาน จะเริ่มจากการให้ผู้เรียนสรุปไวยากรณ์ หรือคำช่วยที่เรียนในบทล่าสุดก่อน จากนั้น ค่อยพูดเกี่ยวกับเทคนิคการจำคันจิในบทนั้นๆ ซึ่งสามารถใช้ภาษามือ หรือภาษากายได้ สำหรับกิจกรรมนี้ ในส่วนของคันจิ ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มจะได้ระดมสมองและออกไอเดียว่าจะจำคันจิอย่างไรให้จำได้ง่ายขึ้น ส่วนเพื่อนคนอื่นๆ ก็จะนั่งฟังและจดจำเทคนิคการจำของเพื่อนไปด้วย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครูชาวไทย โรงเรียน B พบว่า หลังจากที่ผู้เรียนได้ฟังเทคนิคการจำคันจิของเพื่อนแล้ว ก็สามารถทำแบบทดสอบในส่วนของคันจิในช่วงสอบกลางภาคและปลายภาคได้ดีขึ้น ส่วนแบบทดสอบย่อยคันจินั้น ทางโรงเรียน B ขณะนี้ ยังไม่มีการจัดสอบย่อยคันจิในระหว่างเรียน เนื่องจาก การเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในขณะนี้ ยังมีปัญหาเรื่องของเวลาในการสอนที่ไม่เพียงพอ ทำให้การจัดสอบย่อยคันจินั้น เป็นไปได้ยาก

จึงสรุปได้ว่า ทั้ง 2 โรงเรียน จะไม่มีการทดสอบย่อยคันจิระหว่างเรียน แต่จะไปสอบตอนช่วงกลางภาคและปลายภาคแทน ซึ่งในระหว่างเรียนนั้น นอกจากสอนลำดับเส้นและความหมายของตัวคันจิในตำราอากิโกะแล้ว ก็อาจจะมีให้เขียนคันจิตามคำบอกให้ผู้เรียนบ้าง ครั้งละ 10 ตัว และเน้นให้ผู้เรียนฝึกคัดตัวอักษรคันจิซ้ำๆ จากในสมุดแบบฝึกหัด นอกจากนี้ ก็ยังมีผู้เรียนที่ไปซื้อหนังสือคันจิมาทำแบบฝึกหัดเสริมเอง บางคนก็มีเรียนพิเศษเพิ่มเติม จึงทำให้การเรียนคันจินั้น ค่อนข้างฝึกฝนด้วยตัวเองมากกว่า

เกี่ยวกับตำราหรือสื่อการสอนอื่นที่ใช้เสริมตำราอากิโกะนั้น พบว่า ทั้ง 2 โรงเรียนจะใช้ตำราอากิโกะในการดำเนินการสอนเป็นหลัก แต่อาจมีการใช้เอกสารเพิ่มเติมขึ้นอยู่กับครูผู้สอน เช่น เอกสาร **worksheet** ที่มีส่วนที่เน้นการเขียนตัวอักษรคันจิ นอกจากนี้ ยังมีสมุดแบบฝึกหัด ที่ให้ผู้เรียนนำกลับไปทำเป็นการบ้านดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นด้วย สำหรับทางโรงเรียน B นั้น เนื่องจากผู้เรียนจะต้องจบเนื้อหาในตำราอากิโกะทั้ง 6 เล่มในช่วงเทอมต้นของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทำให้หลังจากนั้น ครูผู้สอนจึงนำแนวข้อสอบวัดระดับมาเสริมให้กับผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้เด็กได้จำคำศัพท์มากขึ้น แต่จะไม่เน้นด้านการเขียน ส่วนครูชาวญี่ปุ่นก็จะเน้นด้านการพูดมากขึ้น

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อการฝึกฝนคันจิผ่านการเขียนซ้ำๆ นั้น พบว่าครูผู้สอนทั้ง 2 โรงเรียนค่อนข้างให้ความสำคัญกับการเขียนตัวคันจิซ้ำๆ เนื่องจากยิ่งคัดก็ยิ่งจำจำนวนเส้นได้ในขณะที่ โรงเรียน B มองว่า แม้การฝึกฝนคันจิผ่านการเขียนซ้ำๆ จะช่วยให้สามารถจำคันจิได้ แต่ก็มีปัญหาอยู่ว่า หากฝึกการเขียนโดยเน้นรูปของคันจิเพียงอย่างเดียวในปริมาณมาก ก็อาจทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจเรื่องเสียงว่ามีเสียงอ่านอย่างไร เช่น คำว่า 先生 ผู้เรียนก็จะคัดคำว่า 先生 เป็นหน้าๆ โดยที่ไม่ได้ฝึกอ่านออกเสียง หรือเขียนเสียงอ่านควบคู่ไปด้วย ทำให้เมื่อผู้เรียนเจอโจทย์ที่ให้เขียนเสียงอ่านของคำว่า 生活 ผู้เรียนเลยไปเขียนเสียงอ่านผิดว่า せんわ〜 เนื่องจากผู้เรียนไม่ได้ฝึกการจำเสียงของคันจิแต่ละตัวไว้ตั้งแต่แรก จึงทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงกับเสียงของคันจิได้อย่างถูกต้อง ซึ่งนี่ ก็เป็นปัญหาที่พบในลักษณะเดียวกันกับในทักษะการจัดการข้อมูลด้านเสียงของคันจิดังที่กล่าวไปข้างต้นด้วย นอกจากนี้ ทางโรงเรียน B ยังมีปัญหาในเรื่องของระยะเวลาในการสอน เนื่องจากระยะเวลาในการสอนค่อนข้างน้อย กล่าวคือ ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะต้องเรียนจบในเดือนตุลาคม แสดงว่า เนื้อหาในตำราอากิโกะทั้ง 6 เล่ม ก็ต้องจบภายในเทอมต้นของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งที่ความจริงแล้ว ตำราอากิโกะนั้น ได้ถูกนำมาให้เรียนถึงเทอมปลายของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่เมื่อผู้เรียนต้องจบตั้งแต่เทอมต้น เลยส่งผลให้ครูผู้สอนต้องสอนให้จบตำราอากิโกะภายในเทอมต้นไปด้วย ดังนั้น ก็จะไม่มีความไปสอนคันจิ หรือเอาเวลามาทำกิจกรรมอย่างอื่นมากนัก และจากการสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ พบว่า อย่างน้อยที่สุด อยากให้เลื่อน

ช่วงสอบเข้ามหาวิทยาลัยออกไป เพราะเมื่อช่วงสอบเข้ามหาวิทยาลัยใกล้มาก ก็ไม่สามารถทำอะไรได้ หากมีเวลา
มากกว่านี้ ทางครูผู้สอนก็ต้องการจัดกิจกรรมเสริมเกี่ยวกับคันจิ โดยเริ่มจากการมีชั่วโมงเรียนของวิชาคันจิ

แต่ในขณะนี้ ยังไม่สามารถทำอะไรได้ นอกจากกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้คันจิมากขึ้น ดังนั้น สิ่งที่ครูผู้สอน
สามารถทำได้ในขณะนี้ คือ การเสริมกิจกรรมโดยการส่งเด็กไปแข่ง เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการเรียนของผู้เรียน
เพราะผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น จึงทำให้ครูได้ให้ความสำคัญกับส่วนที่เป็นความรู้ทั่วไป
(三 情報) ที่อยู่ท้ายบทของแต่ละบทในตำราอากิโกะมากเป็นพิเศษ ทำให้ตอนนี้ ยังไม่มีเวลาไปเสริมในส่วนของ
คันจิมากนัก

ในขณะที่ โรงเรียน A นั้น จากการสอบถามครูผู้สอน พบว่า ไม่มีปัญหาในระหว่างสอนคันจิ เพราะโดย
ปกติ ได้สอนแค่ลำดับเส้นและความหมาย แล้วให้ผู้เรียนจำ ส่วนตัวอย่างประโยคที่ใช้คันจิตัวนั้นๆ ผู้เรียนก็ได้เห็น
จากในตำราอากิโกะอยู่แล้ว เนื่องจากตัวอย่างประโยค ได้ปรากฏอยู่ในส่วนของบทสนทนาและแบบฝึกฝนในตำรา
ด้วย ทำให้ผู้เรียนสามารถจำคันจิที่ใช้ร่วมกับประโยคได้ ส่วนแบบฝึกหัดคันจิที่อยู่ในสมุดแบบฝึกหัดที่ให้ผู้เรียนทำ
เป็นการบ้านนั้น ครูก็มีหน้าที่เฉลยเท่านั้น จึงไม่พบปัญหาด้านการสอนคันจิในชั่วโมงเรียน

จึงสรุปได้ว่า จากการที่ทั้ง 2 โรงเรียนได้ทำการเรียนการสอนคันจิในชั่วโมงเรียนภาษาญี่ปุ่น โดยที่ไม่ได้มี
ชั่วโมงเรียนของวิชาคันจิโดยตรง จึงทำให้โรงเรียน A และโรงเรียน B ยังไม่มีการจัดทำ syllabus หรือหลักสูตร
เกี่ยวกับการเรียนการสอนคันจิระดับต้นอย่างเป็นรูปธรรม เลยส่งผลให้ในด้านการสอนคันจินั้น ครูจะเน้นสอน
เกี่ยวกับความหมายและลำดับเส้นคันจิตามในตำราอากิโกะเท่านั้น และให้ผู้เรียนไปฝึกคัดตัวคันจิในสมุดแบบฝึกหัด
เป็นการบ้าน กล่าวคือ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ไปฝึกฝนคันจิด้วยตัวเองด้วย เนื่องจากมีปัญหาเรื่องของระยะเวลาในการ
สอนที่ไม่เพียงพอ เพราะเพียงแค่อ่านไวยากรณ์ให้หมดภายในภาคการศึกษาต้นของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก็ยังทำ
ได้ยาก จึงทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนคันจิ หรือกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมการเรียนคันจิได้อย่างเต็มที่

4.3 หัวข้อการเรียนรู้คันจิและ Syllabus เพื่อการศึกษาคันจิระดับชั้นต้นชาวไทย

งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้และความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถคันจิ รวมทั้งยังได้ศึกษาสภาพการเรียนการสอนคันจิในปัจจุบันของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการสัมภาษณ์ครูชาวไทยที่รับผิดชอบสอนคันจิด้วย

ซึ่งจากการที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยได้เห็นปัญหาของการเรียนคันจิของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้คันจิที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนคันจิชั้นต้น และนำเสนอออกมาในรูปแบบของ syllabus เป็นตาราง 1 ตารางที่แสดงหัวข้อการเรียนรู้คันจิ ดังนี้

ตาราง 4.3.1 ตาราง syllabus ที่แสดงหัวข้อการเรียนรู้คันจิเพื่อการศึกษาคันจิชั้นต้น

หัวข้อการเรียนรู้คันจิ	อักษรคันจิจากตำราอาากิโกะ (ตัวอย่างบท)
1. อักษร 象形 อักษร 指事 อักษร 会意	อักษร 象形：日月火水木金土山川田目口耳手足人女子車門魚 雨牛など ----- อักษร 指事：一二三四五六七八九十上下中大小本円半など ----- อักษร 会意：男好間聞分明間森林など
2. ลำดับเส้นของคันจิ วิธีนับ จำนวนเส้น	(บทที่ 2) 日本人父母友 (บทที่ 3) 上中下男女子木
3. เสียงองและเสียงคุงของคันจิ	(บทที่ 3) 上中下男女子木
4. การใช้โอคุริงานะของคำกริยา และคำคุณศัพท์	คำกริยากลุ่ม 1-2：来行飲食作見聞切買泳使書読言入出着住帰 持待洗閉休歩知思乗教考借歌合始送集貸会 終走開売習働死建通起動急引困立晴 คำคุณศัพท์ い：赤青小大新古安高広楽暑長近多白黒寒悪早 正少短暗弱遠太重輕低強
5. การใช้ชนิดของคำของคำกริยา คำคุณศัพท์ และคำนาม	คำกริยากลุ่ม 3：説明電話勉強料理旅行見学見物入院運轉卒業 研究など

ประโยคที่อยู่ในบทสนทนาหรือ บทความการอ่าน	一年 <i>中</i> 、世界 <i>中</i> ↔ 午前 <i>中</i> 会场 ↔ 場所 先 <i>月</i> ↔ 何 <i>月</i> 学校 ↔ 学生
---	---

จากตาราง 4.3.1 ที่ได้นำเสนอ syllabus เพื่อการศึกษาคันจิขั้นต้นนั้น ได้แสดงหัวข้อการเรียนรู้คันจิที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนคันจิขั้นต้นของผู้เรียนชาวไทย โดยอ้างอิงตัวอักษรคันจิจากตำราอาากิโกะ เกี่ยวกับกระบวนการของการศึกษาหัวข้อการเรียนรู้คันจินี้ ผู้วิจัยได้ใช้ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบทดสอบวัดความสามารถคันจิของผู้เรียนขั้นต้นชาวไทย และใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูที่รับผิดชอบสอนคันจิในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายด้วย จึงทำให้ผู้วิจัยสามารถพิจารณาหัวข้อการเรียนรู้คันจิที่จะรับมือกับปัญหาของผู้เรียนด้านต่างๆของการเรียนคันจิ และสามารถชี้แนะเกี่ยวกับวิธีการสอนในแต่ละหัวข้อการเรียนรู้ได้ ดังต่อไปนี้

1. อักษร 象形 อักษร 指事 และอักษร 会意

การให้ความรู้พื้นฐานคำว่าเกี่ยวกับประเภทของอักษรคันจิ ว่ามีกี่ประเภท โดยเริ่มจากตัวคันจิที่เห็นภาพได้ง่ายก่อนนั้นก็คือ อักษร 象形 หรืออักษรภาพ อย่างตัวคันจิที่เชื่อมโยงกับภาพธรรมชาติต่างๆ เช่น 日 (พระอาทิตย์)、川 (แม่น้ำ)、山 (ภูเขา)、木 (ต้นไม้) เป็นต้น ซึ่งครูอาจเตรียมภาพที่เชื่อมโยงกับรูปคันจิของประเภทนี้ด้วย กล่าวคือ ต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกสนใจในตัวคันจิจากภาพก่อน ถัดมา อักษร 指事 หรืออักษรสัญลักษณ์อย่างคันจิที่เกี่ยวกับตัวเลข ขนาด หรือคันจิที่บอกจุดตำแหน่งต่างๆ เช่น 上 (ข้างบน)、下 (ข้างล่าง)、中 (ข้างใน) เป็นต้น ซึ่งอาจต้องหาภาพที่แสดงตัวคันจิที่เป็นอักษรสัญลักษณ์ทั่วไปของประเทศญี่ปุ่น แล้วเอามาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ว่า ถ้าพวกเขาจำอักษรเหล่านี้ได้ในฐานะอักษรที่แทนสัญลักษณ์ต่างๆ พวกเขาจะสามารถเชื่อมโยงกับความหมายของสิ่งต่างๆได้จากคันจิตัวนั้นๆ และการที่ผู้เรียนได้เห็นภาพที่มีตัวคันจิใช้อยู่สถานการณ์จริงๆ ของประเทศญี่ปุ่น ก็จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนคันจินั้น มีประโยชน์อย่างไรด้วย ส่วนอักษร 会意 หรืออักษรที่มีอักษรภาพประกอบกัน 2 ตัวขึ้นไป คันจิที่อยู่ในประเภทนี้ เป็นการรวมกันของอักษรภาพเพื่อแสดงความหมายเพิ่ม เช่น คันจิตัว 森 ซึ่งมีความหมายว่า “ป่า” จากตัวอักษร 木 ที่มีความหมายว่า “ต้นไม้” ซึ่งมีอยู่ในคันจิตัวนี้ 3 ต้น ก็สามารถตีความหมายเพิ่มได้ว่า จากการที่มีต้นไม้เยอะเลยทำให้เป็นป่าได้ ดังนั้น ในการสอนเรื่องนี้ อาจต้องเตรียมภาพที่แสดงเรื่องราวของตัวอักษร 森 เพื่อให้ผู้เรียนจะได้เชื่อมโยงความหมายได้ง่ายขึ้น

2. ลำดับเส้นของคันจิ วิธีการนับจำนวนเส้น

เกี่ยวกับเรื่องลำดับเส้นของคันจินั้น ก็มีกฎของการเขียนอยู่ด้วย ครูควรสอนเกี่ยวกับ เส้นหยุด เส้นตัวด เส้นปล่อยชาย รวมทั้งการเขียนจากบนลงล่าง และซ้ายไปขวา จากตาราง4.3.1ในหัวข้อการเรียนรู้ที่ 2 ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างคันจิที่อยู่ในบทแรกๆ คือ บทที่ 2-3 เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกลำดับเส้นจากคันจิเหล่านี้ให้คุ้นเคยก่อน เพราะเมื่อผู้เรียนได้พบกับตัวคันจิที่มีจำนวนเส้นมาก ผู้เรียนจะได้นำทักษะนี้มาเขียนได้อย่างถูกต้องและมีระบบมากขึ้น นอกจากนี้ การให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวิธีการนับจำนวนเส้น ก็จำเป็นอย่างมากสำหรับผู้เรียนขั้นต้น เพราะเมื่อผู้เรียนเรียนคันจิเพิ่มขึ้นและมีปริมาณเส้นมากขึ้น การรู้วิธีนับจำนวนเส้นนั้น ก็จะเป็นประโยชน์ในตอนที่คุณเรียนค้นหาคันจิในพจนานุกรมจากในส่วนของลำดับเส้นได้ ดังนั้น จึงควรสอนเกี่ยวกับวิธีการนับจำนวนเส้นให้กับผู้เรียนตั้งแต่ระดับต้นด้วย

3. เสียงอง และเสียงคฺงของคันจิ

การให้ความรู้เกี่ยวกับเสียงพื้นฐานของคันจิว่ามีประเภทอะไรบ้าง ก็ถือว่าสำคัญมากต่อการเรียนรู้เรื่องเสียง จากตาราง4.3.1ในหัวข้อการเรียนรู้ที่ 3 ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างคันจิที่อยู่ในบทที่ 3 เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกจำเสียงองและเสียงคฺง ซึ่งในบทนี้ ยังมีคันจิที่มีเสียงองมากกว่า 1 เสียงและมีเสียงคล้ายกันด้วย นั่นก็คือ คันจิตัว 中 มีเสียงอง คือ ちゅ っ กับ じゅ っ สำหรับคันจิตัวนี้ ค่อนข้างเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนขั้นต้น เพราะผู้เรียนไม่สามารถพิจารณาเสียงอ่านของคำศัพท์ที่ใช้คันจิตัวนี้ได้ถูกต้อง จึงตระหนักได้ว่า การที่จะสามารถจำเสียงของคันจิได้นั้น ไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะ เสียงอง เพราะมีคำศัพท์ที่ประกอบด้วยเสียงองเป็นจำนวนมาก และมีบางคำที่ประกอบด้วยเสียงองและเสียงคฺงด้วย ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาข้อมูลด้านเสียงอย่างเพียงพอไม่ว่าจะเป็นเสียงองหรือเสียงคฺง ซึ่งอาจมีผู้เรียนบางคนที่ว่าต้องจำเสียงอยู่แล้วเวลาอ่านคำศัพท์ แต่ผู้เรียนกลับไม่ได้ฝึกการจำเสียงองของคันจิเดี่ยวๆเลย คือ จะจำเป็นคำศัพท์อย่างเดียว อย่างคันจิตัว 場 ของคำว่า 会場 ผู้เรียนออกเสียงผิดว่า かいぎ เนื่องจากผู้เรียนจำเสียงคฺงของคันจิตัว 場 ของคำว่า 場所 ได้ ทำให้ผู้เรียนไปเชื่อมโยงเสียงผิดว่า 場 ของคำว่า 会場 นั้น เป็นเสียง ば จึงคิดว่าผู้เรียนยังขาดทักษะด้านการจำเสียงองของคันจิตัว นอกจากนี้ ก็ยังมีคันจิที่มีเสียงองมากกว่า 1 ตัว เช่น คันจิตัว 月 และตัว 中 ซึ่งหากผู้เรียนไม่สามารถจำเสียงองของคันจิเหล่านี้ได้อย่างเพียงพอเมื่อผู้เรียนต้องจำในฐานะคำประสมคันจินั้น ผู้เรียนก็อาจใช้เสียงอ่านไปแบบผิดพลาดได้ ดังนั้น ครูก็ควรบอกถึงความสำคัญและข้อควรระวังในการจำเสียงองของคันจิเดี่ยวๆให้กับผู้เรียนด้วย

4. การใช้ไวยากรณ์ของคำกริยาและคำคุณศัพท์

ในการสอนคำกริยาและคำคุณศัพท์นั้น สิ่งสำคัญที่เป็นพื้นฐานของการเรียนเลย ก็คือ เรื่องการใช้ไวยากรณ์ร่วมกับคำกริยาและคำคุณศัพท์ เนื่องจาก โดยทั่วไปแล้ว ไวยากรณ์จะปรากฏในคำจำพวกคำกริยาและคำคุณศัพท์ จึงจำเป็นต้องสอนเกี่ยวกับวิธีการใช้ไวยากรณ์ให้ถูกต้อง เพราะมีคตินิยมหลายตัวที่ใช้ไวยากรณ์เหมือนกัน แต่รูปคตินิยมแตกต่างกัน อย่างคำกริยาที่ลงท้ายด้วย [ ]ります เช่น 作ります、切ります、入ります、帰ります、知ります、乗ります、借ります、送ります、走ります、売ります และ 困ります เป็นต้น

ส่วนไวยากรณ์ที่ใช้กับคำคุณศัพท์ い นั้น ส่วนใหญ่ จะพบไวยากรณ์ที่ลงท้ายด้วย [ ] い ค่อนข้างมาก แต่ส่วนที่ยากของคำคุณศัพท์ い คือ มีคตินิยมที่ใช้กับไวยากรณ์ที่ต่างกัน เช่น 正しい、小さい、少ない、大きい เป็นต้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องหาแบบฝึกฝนที่ช่วยเสริมทักษะด้านการพิจารณารูปคตินิยมและไวยากรณ์ให้กับผู้เรียนชั้นต้น เนื่องจากคตินิยมในชั้นต้นนั้น มีคตินิยมเป็นคำคุณศัพท์ い ค่อนข้างมาก หากผู้เรียนไม่สามารถแยกแยะไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับคตินิยมนั้นๆ ได้ตั้งแต่ระดับต้น พอเมื่อผู้เรียนได้เรียนคตินิยมเพิ่มขึ้น ผู้เรียนอาจสับสนในการใช้ไวยากรณ์ที่ถูกต้อง กล่าวคือ ไม่ใช่แค่การใช้ไวยากรณ์ของคตินิยมที่เพิ่งเรียนเท่านั้น แต่การใช้ไวยากรณ์ของคตินิยมที่เรียนมาแล้ว ผู้เรียนก็จะจำไม่ได้ด้วย

5. การใช้ชนิดของคำของคำกริยา คำคุณศัพท์ และคำนาม

หลังจากที่ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์แล้วจากในหัวข้อการเรียนรู้อย่างที่ 4 ก็ควรนำมาฝึกในระดับประโยคโดยนำคำศัพท์มาใส่ในรูปประโยคที่มีโครงสร้างไวยากรณ์ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้เข้าใจว่าคำคุณศัพท์ い คำคุณศัพท์ な คำนาม และคำกริยากลุ่ม 3 ที่ปรากฏในประโยคนั้นๆ ได้ใช้ชนิดของคำประเภทใด ซึ่งในส่วนนี้ได้เพิ่มคำนาม และคำกริยากลุ่ม 3 เข้ามาด้วย ซึ่งครูอาจต้องหาประโยคที่ใช้ชนิดของคำที่หลากหลายมาให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน เพราะหากผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการใช้คำคุณศัพท์อย่างเพียงพอ ผู้เรียนก็จะสามารถใช้ชนิดของคำของคำประเภทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับโครงสร้างรูปประโยค

6. การจัดกลุ่มส่วนประกอบจากของคตินิยม

หลังจากที่ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับอักษร 象形 อักษร 指事 และอักษร 会意 แล้ว การเสริมทักษะด้านการพิจารณาสวนประกอบของคตินิยมให้กับผู้เรียน ก็มีความจำเป็นเช่นกัน เพราะถ้าผู้เรียนอาศัยจำเป็นรูปคตินิยมแบบรวมๆ

หรือจำเป็นคำศัพท์เท่านั้นโดยที่ไม่ได้ฝึกดูส่วนประกอบของคันจิเลย ผู้เรียนก็จะขาดทักษะในการพิจารณาคันจิที่มีส่วนประกอบที่แสดงทั้งเสียงและความหมาย หรือที่เรียกว่า อักษร 形声

อีกทั้ง การที่ผู้เรียนได้ฝึกแยกส่วนประกอบนี้ ก็จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับส่วนประกอบที่เป็นรากของคันจิ (部首) ด้วย ซึ่งจะเป็นทักษะที่ผู้เรียนขั้นต้นควรเรียนรู้ก่อนเข้าสู่การเรียนคันจิขั้นกลาง เนื่องจากทักษะที่เกี่ยวกับการดูส่วนประกอบรากของคันจิ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถค้นหาตัวคันจิที่ซับซ้อนจากในส่วนของประกอบของตัวอักษรคันจิที่อยู่ในพจนานุกรมคันจิได้ด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงลองจัดกลุ่มคันจิที่มีส่วนประกอบรากเดียวกันไว้ในหัวข้อการเรียนรู้ เพื่อจะได้อธิบายว่า ในบรรดาคันจิที่เรียนอยู่ในขั้นต้นนั้น มีส่วนประกอบรากประเภทใดบ้าง ซึ่งควรจำเป็นต้องอธิบายความหมายของแต่ละส่วนประกอบด้วย

7. คันจิที่มีความหมายตรงกันข้าม

ในการเรียนคันจินั้น หากจำแค่เสียงและความหมายของคันจิตัวนั้นๆเพียงอย่างเดียวโดยที่ไม่ได้เชื่อมโยงกับคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามเลย ทั้งที่ได้เคยเรียนคันจิเหล่านั้นไปแล้ว ผู้เรียนก็จะขาดทักษะในการจำรูปคันจิที่สามารถแสดงความหมายตรงกันข้าม แต่ในความคิดเรื่องความหมายตรงกันข้ามของผู้เรียนบางคนนั้น อาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละคนว่าจะมองสิ่งตรงกันข้ามนั้น ออกมาอย่างไร ดังนั้น ตัวคันจิต่างๆที่ผู้วิจัยยกมาในหัวข้อการเรียนรู้ที่ 7 นี้ ผู้วิจัยก็ได้เลือกคันจิที่คิดว่าเหมาะสมที่จะเป็นความหมายตรงกันข้ามได้ โดยอ้างอิงตัวอักษรคันจิจากในตำราอาากิโกะ จึงเป็นไปได้ที่ผู้เรียนก็อาจเชื่อมโยงความหมายตรงกันข้ามต่างจากผู้วิจัย เช่น ผู้วิจัยมองว่าคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามกับตัว 父 หมายถึง “พ่อ” ก็คือ ตัว 母 หมายถึง “แม่” แต่ผู้เรียนก็อาจคิดต่างโดยไปเชื่อมโยงว่าเป็นคันจิตัว 子 หมายถึง “ลูก” ก็เป็นไปได้ เพราะหากลองพิจารณาจากวัย เพศ หรือสถานะของคนในครอบครัว ผู้เรียนก็จะเห็นถึงความแตกต่าง และสามารถเชื่อมโยงความหมายตรงกันข้ามได้ ซึ่งอาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความคิดหรือมุมมองของแต่ละคน เช่น 父 กับ 母、父母 กับ 子、姉 กับ 妹、兄 กับ 弟、兄 กับ 姉、หรือ 弟 กับ 妹 เป็นต้น

จึงสรุปได้ว่า การให้ผู้เรียนได้ฝึกจำเป็นคู่หรือกลุ่มของตัวคันจิที่แสดงความหมายตรงกันข้ามนั้น นอกจากจะช่วยเสริมทักษะให้ผู้เรียนรู้จักการสังเกตตัวคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามแล้ว เมื่อผู้เรียนได้พบคำประสมคันจิที่ประกอบด้วยตัวคันจิที่มีความหมายตรงกันข้าม ผู้เรียนก็อาจสามารถเดาความหมายของคำนั้นได้คร่าวๆจากตัวคันจิตั้งกล่าวด้วย

8. คำศัพท์คันจิที่มีเงื่อนไขทางไวยากรณ์

การจำแค่ความหมายของคำศัพท์คันจินั้น คงไม่เพียงพอ แต่ต้องฝึกใช้คำศัพท์คันจิในประโยคที่มีเงื่อนไขทางด้านไวยากรณ์หรือคำช่วยเข้ามาด้วย ดังนั้น ควรหาแบบฝึกฝนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ทางด้านไวยากรณ์และคำช่วย เพื่อที่จะสามารถพิจารณาคำศัพท์คันจิที่เหมาะสมกับโครงสร้างรูปประโยคนั้นๆ เช่น คำศัพท์คันจิที่ใช้กับคำช่วย へ หรือคำช่วย に เพราะหากผู้เรียนไม่มีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์คันจิที่มีเงื่อนไขทางไวยากรณ์อย่างเพียงพอ ผู้เรียนก็จะไม่สามารถเลือกคำศัพท์คันจิได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ที่อยู่ในบริบทนั้นๆได้

9. คันจิที่เป็นคำอุปสรรคและคำปัจจัย

ในระหว่างที่สอนคันจินั้น หากกำลังสอนคันจิที่สามารถทำหน้าที่เป็นคำอุปสรรค (คำเติมหน้า) เช่น คันจิตัว 毎、今、先、来、全、両 เป็นต้น และคำปัจจัย (คำเติมท้าย) เช่น คันจิตัว 時、週、百、千、万、度、台 เป็นต้น ก็ควรเสริมความรู้เกี่ยวกับคำประเภทนี้เพิ่มไปด้วย ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะอยู่ในขั้นต้น แต่การรู้เรื่องคำเติมหน้าและคำเติมท้ายไปด้วยนั้น จะทำให้ผู้เรียนสามารถขยายวงคำศัพท์ได้มากขึ้นและเป็นระบบ เพราะถึงอย่างไร ผู้เรียนก็ต้องเรียนคันจิต่างกล่าวอยู่แล้ว ดังนั้น การเสริมทักษะด้านการใช้คำเติมหน้าและคำเติมท้ายนั้น ก็จะเป็นประโยชน์ในการเพิ่มปริมาณคำศัพท์ให้กับผู้เรียนขั้นต้นได้

10. การจัดกลุ่มคันจิที่มีเสียงองเหมือนกัน

การฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะด้านการพิจารณาเสียงองของคันจิเดี่ยวๆโดยการจับกลุ่มตัวคันจิที่มีเสียงเหมือนกันนั้น ก็เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการจำเสียงอ่านของคำประสมคันจิด้วย เพราะเมื่อผู้เรียนจำเสียงองของคันจิตัวหนึ่งได้แล้ว พอนำไปประกอบกับคันจิตัวอื่น ผู้เรียนก็จะสามารถจำเสียงอ่านของคำประสมคันจิได้เร็วยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเสียงองของคันจิที่ได้ฝึกฝนไปก่อนหน้านี้แล้ว นอกจากนี้ ยังฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักสังเกตส่วนประกอบด้วยว่า คันจิที่มีเสียงองอยู่ในกลุ่มเดียวกันนั้น อาจมีคันจิบางตัวที่มีส่วนประกอบเหมือนกัน เช่น คันจิตัว 九 กับตัว 兂 ที่มีส่วนประกอบเหมือนกัน คือ ตัว 九 ทำให้สามารถเดาเสียงองของคันจิตัว 兂 ได้ ดังนั้น การฝึกให้ผู้เรียนได้พิจารณาส่วนประกอบของคันจิที่มีเสียงเหมือนกันนั้น ก็เป็นอีก 1 ทักษะที่สำคัญต่อการจัดการข้อมูลด้านเสียงด้วย

11. การใช้คำประสมคันทุที่ประกอบด้วยเสียงองในระดับประโยคที่อยู่ในบทสนทนาหรือบทความการอ่าน

การรู้แค่เสียงและความหมายของคำประสมคันทุ อาจไม่สามารถวัดได้ว่าผู้เรียนมีทักษะด้านการใช้ในระดับประโยคได้หรือไม่ ดังนั้น ควรเตรียมแบบฝึกฝนที่เสริมให้ผู้เรียนดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียง และดูความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับรูปโดยอาศัยข้อมูลในประโยคด้วย ซึ่งจากคำถามในแบบทดสอบวัดความสามารถคันทุ ที่ให้มาแค่ประโยคเดียวนั้น ก็เป็นไปได้ที่ผู้เรียนอาจใส่แค่รูปคันทุหรือเสียงอ่านที่ตรงกับคำศัพท์ที่ให้ไว้โดยไม่ได้อาศัยข้อมูลจากคำอื่นๆในประโยคเลยทั้งๆที่มีประโยคมาให้ และผลจากการเชื่อมโยงรูปและเสียงอ่านของผู้เรียนนั้นก็พบว่า ยังมีผู้เรียนที่ใช้ผิดอยู่เป็นจำนวนมาก กล่าวคือ ผู้เรียนไม่สามารถเลือกเสียงอ่านที่เหมาะสมกับรูปคันทุ และไม่สามารถเลือกรูปคันทุที่เหมาะสมกับเสียงอ่านของคำศัพท์ที่อยู่ในประโยคได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงอยากเสนอให้เตรียมเนื้อหาที่อยู่ในรูปของบทสนทนา หรือเป็นบทความการอ่านที่มีโครงสร้างรูปประโยคและคำประสมคันทุต่างๆที่ผู้เรียนได้เคยศึกษามาแล้ว ส่วนข้อมูลด้านคำศัพท์คำอื่นๆนั้น หากจำเป็นต้องใส่คำศัพท์บางคำที่ผู้เรียนยังไม่เคยเรียนลงไป ก็ควรใส่ไปด้วย เพราะแม้ว่าคำๆนั้นจะมีระดับที่สูงกว่าความสามารถของผู้เรียนขั้นต้น แต่สิ่งเหล่านี้ จะช่วยฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะในการเดาความหมายของคำที่ไม่รู้ไปพร้อมๆกันด้วย อย่างการฝึกในประโยคของบทสนทนานั้น ก็จะเริ่มจากให้ผู้เรียนลองอ่านบทสนทนาเองก่อน จากนั้น ให้ผู้เรียนขีดเส้นใต้ตรงคำประสมคันทุ และหาเสียงอ่านของคำๆนั้น แล้วให้เขียนเสียงอ่านนั้น ลงบนตัวคันทุ ซึ่งจะเรียกว่า ฟุริงานะ (振り仮名) และให้ผู้เรียนจับคู่อ่านบทสนทนานั้นอีกครั้ง แต่ให้เพิ่มความรู้สึก เสียง และสีหน้าท่าทางตามตัวละครที่อยู่ในบทสนทนานั้น หลังจากฝึกการสนทนาอย่างเพียงพอแล้ว ตอนท้ายก็ให้ผู้เรียนเขียนคำศัพท์คันทุกับฟุริงานะและความหมายตามที่เราเข้าใจจากเนื้อเรื่องของบทสนทนานั้นๆลงในกระดาษแผ่นใหม่อีกครั้ง

ซึ่งจากการที่ผู้เรียนได้ฝึกฝนลักษณะนี้อยู่บ่อยๆ ก็อาจช่วยให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับเสียงและรูปคันทุ รวมถึงสามารถเข้าใจความหมายของเรื่องราวที่อยู่ในบริบทนั้นๆด้วย อีกทั้ง จากการที่ผู้เรียนแสดงความรู้สึก เสียง และสีหน้าท่าทางตามรูปประโยคและความหมายของคำศัพท์ที่อยู่รอบๆคำประสมคันทุ นั้น ก็อาจช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจถึงความหมายของคำประสมคันทุที่ผู้เรียนขีดเส้นใต้ไว้ในตอนแรกด้วย ดังนั้น ทักษะด้านการใช้คำประสมคันทุที่ประกอบด้วยเสียงองในระดับประโยคของบทสนทนาหรือบทความการอ่านนั้น ก็เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่จำเป็นอย่างมากต่อการฝึกฝนคำประสมคันทุที่อาศัยข้อมูลจากในบริบท และกิจกรรมนี้ ก็ยังเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะในการดูความหมายของคำประสมคันทุแต่ละคำที่สอดคล้องกับความหมายในประโยคด้วย

ส่วนตรงข้อควรระวังที่ผู้วิจัยได้ระบุไว้ในหัวข้อการเรียนรู้ที่ 11 นั้น ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบคำประสมคั่นจิจที่มีคั่นจิจตัวหนึ่งที่มีรูปเหมือนกัน แต่อ่านเสียงต่างกัน เพราะจากการที่ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถคั่นจิจนั้น ก็ทำให้พบปัญหาด้านเสียงของผู้เรียน เริ่มจากคำว่า 会場 อ่านว่า かいじょう เป็นคั่นจิจที่ประกอบด้วยเสียงของทั้ง 2 ตัว ในขณะที่ คำว่า 場所 อ่านว่า ばしょ ประกอบด้วยเสียงคุงและเสียงอง ปัญหาของผู้เรียนคือ การจำเสียงของคั่นจิจตัว 場 เพราะเมื่ออยู่ในรูปของคำประสมคั่นจิจ ผู้เรียนกลับไม่สามารถเลือกเสียงอ่านได้อย่างเหมาะสมกับรูปของคำศัพท์คำนั้น ถัดมา คำว่า 一年中 กับคำว่า 世界中 สำหรับคั่นจิจตัว 中 ของ 2 คำนี้ จะออกเสียงว่า ちゅう หมายถึง “ตลอด...ทั่ว...” ในขณะที่ คั่นจิจตัว 中 ที่ปรากฏในคำว่า 午前中 นั้น จะออกเสียงว่า ちゅう หมายถึง “ช่วง...” จากการที่คั่นจิจตัว 中 มีเสียงอง 2 เสียง คือ ちゅう กับ ちゅう และเป็นเสียงที่คล้ายกันด้วย จึงทำให้ผู้เรียนค่อนข้างสับสนในการเลือกเสียงที่ถูกต้องของคำๆนั้น ดังนั้น ควรให้ผู้เรียนได้ฝึกการพิจารณาเสียงอ่านที่มีความพิเศษตรงนี้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้เพิ่มคำศัพท์ที่มีคั่นจิจตัวเดียวกันแต่มีเสียงองต่างกันเข้ามาด้วย เช่น คั่นจิจตัว 月 ของ คำว่า 先月 อ่านว่า せんげつ ในขณะที่ คำว่า 何月 อ่านว่า なんがつ ซึ่งคั่นจิจตัว 月 ของ 2 คำนี้ หมายถึง “เดือน” เหมือนกัน แต่มีเสียงองไม่เหมือนกัน และคั่นจิจตัว 学 ของคำว่า 学校 อ่านว่า がっこう ในขณะที่ คำว่า 学生 อ่านว่า がくせい นั้น ก็มีคั่นจิจที่เกี่ยวกับการเรียนเหมือนกัน และยังอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน แต่ออกเสียงต่างกัน จึงสรุปได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับด้านเสียงนั้น มันอาจไม่ได้หยุดอยู่ที่การจำเสียงองและเสียงคุงได้เท่านั้นแล้วถือว่าเพียงพอกับการเรียนด้านเสียง แต่ควรฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการสังเกตในรายละเอียดเกี่ยวกับเสียงด้วยว่า คำศัพท์คำใดที่ใช้คั่นจิจที่มีรูปเหมือนกันแต่ออกเสียงต่างกัน แล้วหาแบบฝึกฝนมาเสริมทักษะด้านนี้ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้ฝึกการสังเกตตัวคั่นจิจที่มีเงื่อนไขดังกล่าว และสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้องด้วย

จากหัวข้อการเรียนรู้คั่นจิจทั้ง 11 หัวข้อนี้ ผู้วิจัยมีความหวังที่จะให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามหัวข้อการเรียนรู้คั่นจิจนี้ไปพร้อมกับเรียนคั่นจิจที่อยู่ท้ายบทของแต่ละบทในตำราอากิโกะด้วย คั่นจิจที่อยู่ในตำราอากิโกะนั้น เป็นคั่นจิจขั้นต้นที่ใช้ในสถานการณ์ต่างๆตามเนื้อหาของแต่ละบท ดังนั้น ผู้เรียนก็จะได้เรียนรู้ตัวคั่นจิจต่างๆที่สามารถใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้ แต่หากเสริมการเรียนรู้คั่นจิจอย่างเป็นระบบโดยนำหัวข้อการเรียนรู้คั่นจิจนี้มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายด้วย ก็จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนตัวอักษรคั่นจิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า การฝึกฝนคั่นจิจผ่านการเขียนซ้ำๆในปริมาณมากนั้น แม้ว่าจะช่วยให้ผู้เรียนได้จำตัวอักษรคั่นจิจได้ในระดับหนึ่ง แต่ด้วยข้อมูลของคั่นจิจที่มีปริมาณมากนั้น ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านรูป ด้านความหมาย ด้านเสียง และด้านการใช้ การจำผ่านการเขียนเพียงอย่างเดียว นั้น คง

ไม่เพียงพอ ดังนั้น การฟื้นฟูการเรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างเป็นระบบโดยเริ่มจากการให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทของคณิตวิธีการเขียนลำดับเส้น เสียงองและเสียงคฺง และ ส่วนประกอบของคฺงคฺนคฺนคฺน ก็เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากต่อการศึกษาคณิตศาสตร์ของผู้เรียนชั้นต้น เพราะสิ่งเหล่านี้ จะเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการเรียนคณิตศาสตร์ที่มีความซับซ้อนขึ้น และผู้เรียนก็จะสามารถนำทักษะต่างๆที่ได้จากหัวข้อการเรียนรู้คณิตศาสตร์นี้ มาประยุกต์ใช้ในการเรียนคณิตศาสตร์ในชั้นกลางต่อไปได้ด้วย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

เนื้อหาในบทนี้ จะเป็นการสรุป และอภิปรายผล ตลอดจนนำเสนอข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้จากการประเมินความรู้ความสามารถด้านจิตของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย มาศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้ด้านจิตที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาด้านจิตขั้นต้น และเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการเรียนการสอนด้านจิตขั้นต้นต่อไปด้วย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ดังที่กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 1.2 หน้า 3 ได้แก่

1. เพื่อศึกษาทักษะในการจัดการข้อมูลด้านจิตทั้งด้านรูป เสียง ความหมาย และการใช้ของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทยว่า มีทักษะด้านใดที่ยังบกพร่องสำหรับผู้เรียน
2. เพื่อศึกษาหัวข้อการเรียนรู้ด้านจิตที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนด้านจิตขั้นต้น และนำเสนอหัวข้อการเรียนรู้ด้านจิตนี้ ออกมาในรูปแบบ Syllabus

งานวิจัยนี้ได้กำหนดสมมติฐานไว้ 4 ข้อ ดังที่กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 3.2 หน้า 11 ได้แก่

1. ผู้เรียนส่วนใหญ่มีทักษะที่ยังไม่เพียงพอต่อการจัดการข้อมูลด้านจิต โดยเฉพาะด้านความหมาย และก็นำไปใช้
2. ผู้เรียนค่อนข้างมีทักษะต่อการจำตัวคำจิตในระดับคำศัพท์มากกว่าคำจิตเดี่ยวๆ จึงทำให้พบปัญหาด้านการจัดการความรู้ที่เกี่ยวกับการพิจารณาส่วนประกอบคำจิต
3. ผู้เรียนส่วนใหญ่มีทักษะที่ยังไม่เพียงพอต่อการจัดการข้อมูลด้านเสียงของตัวคำจิตที่เป็นเสียงเอง จึงส่งผลให้เมื่อเจอกับคำศัพท์คำจิตที่ประกอบด้วยเสียงเอง ผู้เรียนจึงไม่สามารถจัดการกับข้อมูลด้านเสียงของคำศัพท์คำจิตนั้นได้อย่างถูกต้อง
4. ผู้วิจัยสามารถพิจารณาหัวข้อการเรียนรู้ด้านจิตที่รับมือกับปัญหาของผู้เรียน และสามารถชี้แนะเกี่ยวกับวิธีการสอนในแต่ละหัวข้อการเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เรียนชาวไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 5 และปีที่ 6 จำนวน 2 โรงเรียน โดยทั้ง 2 โรงเรียน มีจำนวนผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แห่งละ 15 คน และมีจำนวนผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แห่งละ 9 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 48 คน และยังสามารถ

สัมภาษณ์ครูชาวไทยจำนวน 2 คน เพื่อศึกษาเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันนี้ ครูได้จัดการเรียนการสอนคณิศรชั้นต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไรบ้าง ซึ่งจากผลการศึกษา ก็สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการฝึกฝนคณิศรของผู้เรียน

จากการที่ให้ผู้เรียนทำแบบสอบถามในตอนที่ 1 ที่ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของการศึกษาคณิศรของผู้เรียนนั้น พบว่า นอกจากศึกษาคณิศรจากตำราอากิโกะในชั้นเรียนแล้ว ผู้เรียนส่วนใหญ่ ก็ยังศึกษาเพิ่มเติมจากนอกรั้วโรงเรียน เช่น เรียนพิเศษที่สถาบันสอนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มเติม เรียนคณิศรผ่านสื่อออนไลน์ หรือซื้อหนังสือที่เกี่ยวกับแบบฝึกฝนคณิศรมาฝึกเองทำด้วยตัวเอง เป็นต้น แม้ว่าครูผู้สอนจะให้สมุดแบบฝึกหัดเป็นการบ้าน เพื่อเสริมการฝึกฝนคณิศรให้กับผู้เรียน แต่ในรูปแบบของแบบฝึกหัดดังกล่าวนั้นก็เกินไปในลักษณะที่ให้กระดาษที่เป็นช่องตารางมา และให้ผู้เรียนเขียนคณิศรซ้ำๆ ต่อ 1 ตัวอักษรเท่านั้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครูชาวไทยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ก็ทำให้เข้าใจได้ว่า ใน การฝึกฝนคณิศรเพื่อให้จำตัวคณิศรได้นั้น ต้องอาศัยการคิดในปริมาณมาก หากยังคิด ก็จะต้องจำจำนวนเส้นได้ นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังต้องการให้ผู้เรียนไปฝึกฝนคณิศรด้วยตัวเองด้วย

ส่วนคำถามที่ถามว่า ผู้เรียนได้ใช้ทักษะด้านใดในการฝึกฝนคณิศรนั้น พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ จะฝึกฝนคณิศรโดยใช้ทักษะด้านการอ่านและการเขียนซ้ำๆ เพื่อให้จำได้ นอกจากนี้ ผู้เรียนยังฝึกจำคณิศรผ่านการมองคณิศรบ่อยๆ จากสื่อต่างๆ เช่น บ้าย หนังสือการ์ตูน เกมส์ ภาพยนตร์ และเนื้อเพลงญี่ปุ่น เป็นต้น แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ทักษะที่ผู้เรียนใช้เป็นหลัก ก็คือ การเขียนคณิศรซ้ำๆ ในปริมาณมาก เนื่องจาก ในชั้นต้น ครูผู้สอนจะให้ความสำคัญกับจำนวนเส้นและรูปคณิศรที่ถูกต้อง ทำให้ผู้เรียนฝึกฝนคณิศรโดยใช้ทักษะด้านการเขียนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในส่วนของแบบทดสอบคณิศรที่จัดขึ้นในช่วงสอบกลางภาค และปลายภาคนั้น ก็ยังเน้นให้ผู้เรียนใช้ความสามารถด้านการเขียน ทั้งรูปคณิศรและเสียงอ่านของคำศัพท์คณิศรที่ถูกต้องอีกด้วย

5.1.2 ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถคณิศรของผู้เรียน

จากผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้และความสามารถคณิศรของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถคณิศรนั้น พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ ยังขาดทักษะในการใช้ความรู้ด้านการพิจารณาโครงสร้างกับ

ส่วนประกอบของคณฺจ และด้านการจำเสียงของคณฺจ รวมถึงยังขาดทักษะในการใช้คำศัพท์คณฺจที่เหมาะสมกับบริบทด้วย

ในส่วนของทักษะที่เกี่ยวกับการพิจารณาโครงสร้างกับส่วนประกอบของคณฺจ จากผลการสำรวจ ทำให้คิดได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ยังมีทักษะด้านการจำคำศัพท์คณฺจและการแยกส่วนประกอบคณฺจไม่เพียงพอ จึงสันนิษฐานได้ว่า ในระหว่างที่ผู้เรียนศึกษาคณฺจอยู่นั้น ผู้เรียนอาจไม่ได้ฝึกฝนเรื่องการฝึกแยกส่วนคณฺจ เนื่องจากผู้เรียนอาจไม่ทราบถึงความสำคัญของการดูส่วนประกอบ เลยทำให้ผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้ทักษะในการฝึกแบ่งส่วนคณฺจมากนัก พอเมื่อพบโจทย์ที่ถามถึงส่วนประกอบของคณฺจ ผู้เรียนจึงไม่สามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างคณฺจที่ถูกแบ่งออกมาเป็นส่วนๆ เลยส่งผลให้เลือกโครงสร้างหรือส่วนประกอบผิดพลาด ทั้งๆที่ตัวคณฺจบางตัว ก็เป็นคณฺจที่ผู้เรียนได้เคยศึกษามาแล้ว สำหรับผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั้น ก็พบว่า มีปัญหาในส่วนของทักษะที่เกี่ยวกับการพิจารณาโครงสร้างของรูปคณฺจด้วยเช่นกัน

จึงสรุปได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ ยังไม่คุ้นเคยกับการใช้ทักษะในการพิจารณารูปคณฺจโดยการแยกส่วน เพราะผู้เรียนไม่ได้รับความรู้หรือการฝึกฝนที่เกี่ยวกับวิธีดูโครงสร้างของคณฺจอย่างเพียงพอ จึงทำให้ผู้เรียนไม่สามารถจัดการกับทักษะนี้ได้เท่าที่ควร

ส่วนทักษะที่เกี่ยวกับการพิจารณาเสียงของคณฺจนั้น จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนไม่สามารถจัดการกับข้อมูลด้านเสียงที่เป็นเสียงองได้เท่าที่ควร โดยเฉพาะ การพิจารณาคณฺจที่มีเสียงองเหมือนกัน ผู้เรียนส่วนใหญ่ มีปัญหาในการพิจารณาคณฺจเดี่ยวๆที่เป็นเสียงอง อีกทั้ง เกี่ยวกับคำประสมคณฺจนั้น ผู้เรียนก็ยังมีปัญหาด้านการพิจารณาเสียงกับรูปที่คล้ายกันอีกด้วย จึงสันนิษฐานได้ว่า ผู้เรียนยังขาดทักษะในการพิจารณาคำประสมคณฺจที่ดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียง และความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับรูปที่อยู่ในคำประสมคณฺจ ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะผ่านการศึกษา และการฝึกฝนคณฺจและคำศัพท์คณฺจจากในตำราอากิโกะมาแล้ว แต่เมื่อผู้เรียนพบโจทย์ที่ต้องการดูทักษะในการจัดการข้อมูลด้านเสียงของตัวคณฺจเดี่ยวๆหรือคำประสมคณฺจ ผู้เรียนก็ยังไม่สามารถนำความรู้ด้านเสียงมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาด้านการใช้คณฺจและคำศัพท์คณฺจ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ไวยากรณ์ของคำคุณศัพท์ การพิจารณาชนิดของคำ และการเลือกคำศัพท์คณฺจที่เหมาะสมกับบริบท อย่างทักษะที่เกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ของคำคุณศัพท์ ๖ นั้น จากผลการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนไม่สามารถเลือกคณฺจที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ของคำคุณศัพท์ ๖ ได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากผู้เรียนยังมีความรู้และทักษะในการใช้ไวยากรณ์ไม่เพียงพอ จึงทำให้ไม่สามารถ

เชื่อมโยงกับรูปคันจิที่เหมาะสมกับโศครุงานะนั้นๆได้ ส่วนทักษะที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชนิดของคำของคำศัพท์คันจิในประโยค โดยในโจทย์ได้ให้ทั้งคำศัพท์ที่เป็นคำนาม คำกริยากลุ่ม 3 คำคุณศัพท์ ๖ และคำคุณศัพท์ ๗ ซึ่งผู้เรียนจะต้องพิจารณาว่า คำศัพท์เหล่านั้น ต้องใช้ชนิดของคำประเภทใดเมื่อถูกวางอยู่ในประโยค จากผลการสำรวจพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ ยังขาดทักษะในการจัดการข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ชนิดของคำที่เหมาะสมกับโครงสร้างรูปประโยค

และอีก 1 ทักษะที่เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชั้นต้น ก็คือ ทักษะด้านการใช้คำศัพท์คันจิที่เหมาะสมกับบริบท โดยทักษะนี้ ผู้เรียนจะต้องใช้ความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์ หรือคำช่วยเข้ามาด้วย กล่าวคือ เป็นการประเมินว่า ผู้เรียนจะสามารถใช้คำศัพท์คันจิที่มีเงื่อนไขทางด้านไวยากรณ์หรือคำช่วยได้หรือไม่ จากผลการสำรวจพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ ยังขาดความรู้ด้านการพิจารณาคำศัพท์คันจิที่ใช้ร่วมกับคำช่วย ๒ เพราะคำกริยาบางคำของภาษาญี่ปุ่น ก็ไม่ใช่จะใช้กับคำช่วย ๕ เท่านั้น แต่ยังสามารถใช้กับคำช่วยอื่นๆที่มีเงื่อนไขทางไวยากรณ์ได้ด้วย เช่น คำช่วย へ และคำช่วย へ เป็นต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับคำกริยาและโครงสร้างที่ใช้ในประโยคนั้นๆ ส่วนเกี่ยวกับทักษะด้านการใช้คำศัพท์คันจิที่เหมาะสมกับบริบท โดยพิจารณาจากความหมายของบริบท ก็พบว่า ผู้เรียนไม่เพียงแต่มีปัญหาในการใช้คำศัพท์คันจิ โดยดูโครงสร้างไวยากรณ์เท่านั้น แต่ยังขาดทักษะในการจำข้อมูลด้านคำศัพท์ที่อยู่ในประโยคด้วย และเมื่อผู้เรียนไม่รู้ความหมายของคำต่างๆที่ปรากฏอยู่ในประโยค ผู้เรียนก็จะไม่สามารถเชื่อมโยงความหมายของคำเหล่านั้นให้สอดคล้องกับคำศัพท์คันจิที่เหมาะสมได้ และอาจทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจถึงความหมายของบริบทนั้นๆได้อย่างแท้จริงอีกด้วย

จากผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้และความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนผ่านแบบทดสอบวัดความสามารถคันจินั้น ก็ทำให้สามารถเห็นถึงปัญหาต่างๆของการเรียนคันจิของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย สำหรับปัญหาหลักๆของผู้เรียนนั้น ผู้วิจัยก็ได้ทำการสรุปออกมาดังที่กล่าวไปข้างต้นว่า ผู้เรียนยังมีทักษะด้านใดที่ไม่เพียงพอต่อการเรียนคันจิบ้าง เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการศึกษาหัวข้อการเรียนรู้คันจิที่จะรับมือกับปัญหาของผู้เรียนได้ ซึ่งผู้วิจัยก็จะทำการสรุปหัวข้อการเรียนรู้คันจินี้ ในหัวข้อถัดไป

5.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้คันจิและการนำเสนอ syllabus เพื่อการศึกษาคันจิขั้นต้น

จากการที่ได้วิเคราะห์ปัญหาของการเรียนคันจิของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย โดยอ้างอิงผลของแบบทดสอบวัดความสามารถคันจินั้น ก็ทำให้ผู้วิจัยได้เข้าใจถึงสาเหตุของปัญหานั้นๆ และทำการศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้คันจิที่จะสามารถรับมือกับปัญหาของผู้เรียนได้ ดังต่อไปนี้

1. อักษร 象形 อักษร 指事 อักษร 会意
2. ลำดับเส้นของคันจิ และวิธีนับจำนวนเส้น
3. เสียงองและเสียงคองของคันจิ
4. การใช้โครงสร้างของคำกริยาและคำคุณศัพท์
5. การใช้ชนิดของคำของคำกริยา คำคุณศัพท์ และคำนาม
6. การจัดกลุ่มส่วนประกอบของคันจิ
7. คันจิที่มีความหมายตรงกันข้าม
8. คำศัพท์คันจิที่มีเงื่อนไขทางไวยากรณ์
9. คันจิที่เป็นคำอุปสรรคและคำปัจจัย
10. การจัดกลุ่มคันจิที่มีเสียงองเหมือนกัน
11. การใช้คำประสมคันจิที่ประกอบด้วยเสียงองในระดับประโยคที่อยู่ในบทสนทนาหรือบทความการอ่าน

จากหัวข้อการเรียนรู้คันจิดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยอ้างอิงจากปัญหาของผู้เรียนที่พบจากในแบบทดสอบวัดความสามารถคันจิ ซึ่งนอกจากหัวข้อการเรียนรู้ที่อ้างอิงจากปัญหาหลักๆของผู้เรียนอย่างในหัวข้อการเรียนรู้ที่ 3,4,5,6,8,10,11 แล้ว ผู้วิจัยยังได้เพิ่มหัวข้อเกี่ยวกับคันจิที่มีความหมายตรงกันข้าม กับหัวข้อเกี่ยวกับคันจิที่เป็นคำอุปสรรคและคำปัจจัยเข้ามาด้วย สำหรับหัวข้อที่เกี่ยวกับคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามนั้น ผู้วิจัยต้องการเสริมทักษะให้ผู้เรียนได้ฝึกพิจารณาคันจิที่มีความหมายตรงกันข้าม คือ นอกจากการจำความหมายของคันจิหรือคำศัพท์คันจิแล้ว การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการเชื่อมโยงกับคันจิหรือคำศัพท์คันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามไปด้วยนั้น ก็จะช่วยให้ผู้เรียนไม่ลืมตัวคันจิที่ได้เคยเรียนไปแล้ว และยังช่วยเพิ่มทักษะด้านการจำความหมายให้กับผู้เรียนมากขึ้นด้วย

ส่วนหัวข้อที่เกี่ยวกับคันจิที่เป็นคำอุปสรรคและคำปัจจัยนั้น เหตุผลที่ผู้วิจัยเพิ่มทักษะนี้เข้ามาทั้งหมดในแบบทดสอบ ไม่มีโจทย์ที่ถามผู้เรียนเกี่ยวกับทักษะนี้เลย ก็เพราะว่านอกจากการจำคันจิ และคำศัพท์คันจิทั่วไปที่ปรากฏในตำราอากิโกะแล้ว ผู้วิจัยก็อยากให้ผู้เรียนขั้นต้น ได้ฝึกการพิจารณาคันจิที่กำลังเรียนอยู่ว่า มีคันจิตัวใดบ้างที่สามารถเป็นคำเติมหน้า หรือคำเติมท้ายได้ เนื่องจากการเสริมทักษะนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถขยายวงคำศัพท์ได้มากขึ้น และเป็นระบบยิ่งขึ้น เพราะจากที่ได้สำรวจตัวคันจิในตำราอากิโกะ ก็ทำให้เข้าใจได้ว่า มีคันจิที่เป็นคำเติมหน้าและคำเติมท้ายค่อนข้างมาก อย่างคันจิที่เป็นคำเติมหน้า เช่น 每、今、先、来、全、兩 เป็นต้น และคันจิที่เป็นคำเติมท้าย เช่น 時、週、百、千、万、度、台 เป็นต้น ดังนั้น หากผู้เรียนมี

ความรู้เกี่ยวกับคำอุปสรรค และคำปัจจัยอย่างเพียงพอตั้งแต่ขั้นต้น ก็จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียนในการเพิ่มปริมาณคำศัพท์ได้อีกทางด้วย

สำหรับการนำเสนอ syllabus เพื่อการศึกษาขั้นต้น ผู้วิจัยก็นำหัวข้อการเรียนรู้คำทั้ง 11 หัวข้อนี้ มาใส่ในตาราง syllabus และได้ระบุอักษรคันจิจากตำราอากิโกะเข้ามาด้วย เพื่อต้องการชี้ให้เห็นว่าเป็นตัวอย่างอักษรคันจิที่สอดคล้องกับหัวข้อการเรียนรู้ดังกล่าว

5.1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนคันจิของระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย :

กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 โรงเรียน

ในงานวิจัยนี้ นอกจากศึกษาเกี่ยวกับความรู้และความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนจากการทำแบบสอบถามและแบบทดสอบวัดความสามารถคันจิแล้ว ผู้วิจัยยังต้องการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนคันจิในปัจจุบันของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายด้วย จึงได้ทำการสัมภาษณ์ครูชาวไทย จำนวน 2 คน ซึ่งผลจากการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยขอสรุปเป็นหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. ในปัจจุบัน การเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น มี 6 คาบต่อสัปดาห์ ใน 1 คาบ จะใช้เวลา 50 นาที
2. ในการเรียนการสอนคันจินั้น ทางโรงเรียนได้จัดให้มาสอนรวมอยู่ในชั่วโมงเรียนภาษาญี่ปุ่น ไม่มีการแยกเป็นชั่วโมงเรียนคันจิโดยตรง
3. ครูที่รับผิดชอบสอนคันจินั้น มีทั้งครูชาวไทยและครูชาวญี่ปุ่น
4. การเรียนการสอนคันจิในชั่วโมงเรียนนั้น จะเน้นไปที่ด้านการอ่านและการเขียนอักษรคันจิตามในตำราอากิโกะ และเน้นเรื่องลำดับเส้นให้กับผู้เรียนด้วย ส่วนการบ้านที่ให้ฝึกฝนเพิ่มเติมนั้น ครูผู้สอนจะแจกสมุดแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนนำกลับไปฝึกคัดอักษรคันจิที่บ้าน และจะตรวจการเขียนของผู้เรียนในชั่วโมงเรียนถัดไป
5. ทางโรงเรียน ไม่มีการจัดทดสอบย่อยคันจิระหว่างเรียน แต่จะจัดสอบคันจิรวมกับภาษาญี่ปุ่นในช่วงสอบกลางภาคและปลายภาคแทน
6. ครูผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนไปฝึกฝนคันจิด้วยตัวเองว่าจะทำอย่างไรให้จำคันจิได้ ดังนั้น การเรียนในชั่วโมงนั้น ครูจะสอนคันจิตามในตำรา ดูเรื่องลำดับเส้นและคำศัพท์ที่ใช้ให้กับผู้เรียนเป็นหลัก และมีให้ไปฝึกคัด

คณิศรในสมุดแบบฝึกหัดเพิ่มเติมด้วย แต่หากมีเวลาเหลือจากการเรียนไวยากรณ์ ครูก็อาจเสริมกิจกรรมการเรียนคณิศรเข้าไปบ้าง เพื่อกระตุ้นการเรียนของผู้เรียน

7. ปัญหาหลักๆที่พบในการเรียนการสอนคณิศรนั้น คือ ปัญหาเรื่องของระยะเวลาในการสอนที่ไม่เพียงพอ เนื่องจากระยะเวลาในการสอนค่อนข้างน้อย เพราะเพียงแคสอนไวยากรณ์ให้จบภายในภาคการศึกษาต้นของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก็ยังทำได้ยาก จึงทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนคณิศร หรือกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมการเรียนคณิศรได้อย่างเต็มที่ จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนถึงแนวทางการแก้ปัญหา พบว่าหากเป็นไปได้ อยากให้เลื่อนช่วงสอบเข้ามหาวิทยาลัยออกไป เพราะเมื่อช่วงสอบมันใกล้มาก ก็ไม่สามารถทำอะไรได้ แต่ถ้ามีเวลามากกว่านี้ ทางครูผู้สอนก็ต้องการจัดกิจกรรมเสริมเกี่ยวกับคณิศร โดยเริ่มจากการมีชั่วโมงเรียนของวิชาคณิศรแยกออกมา เพื่อที่จะได้มีเวลาสอนและให้ความรู้เกี่ยวกับคณิศรได้อย่างเพียงพอ
8. เนื่องจากทั้ง 2 โรงเรียนที่ผู้วิจัยไปทำสำรวจ ยังไม่มีชั่วโมงเรียนคณิศรโดยตรง เลยทำให้สอนไปตามตัวคณิศร และคำศัพท์คณิศรที่ปรากฏในตำราอากิโกะเท่านั้น จึงเข้าใจได้ว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ยังไม่มีการจัดทำ syllabus หรือหลักสูตรที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนคณิศรขั้นต้นอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมออกมา เพราะยังเป็นการเรียนการสอนที่ถูกจัดให้รวมอยู่ในชั่วโมงเรียนภาษาญี่ปุ่นอยู่

จึงสรุปได้ว่า จากปัญหาเรื่องของระยะเวลาที่ได้ระบุในข้อที่ 7 จึงส่งผลให้ทางโรงเรียน ยังไม่มี syllabus ที่แสดงเกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้คณิศรที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนคณิศรขั้นต้น ดังนั้น จากที่มาและปัญหาเบื้องต้นเหล่านี้ ผู้วิจัยจึงมีความหวังที่จะนำเสนอ syllabus เพื่อการศึกษาคณิศรขั้นต้น แม้ว่าจะยังไม่มีชั่วโมงเรียนคณิศรแยกออกมาโดยตรงก็ตาม แต่หากดำเนินการสอนโดยสอดแทรกความรู้หรือทักษะที่ได้จากหัวข้อการเรียนรู้คณิศรทั้ง 11 หัวข้อนี้ไปด้วย ผู้เรียนก็อาจจะรู้ถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนคณิศรมากขึ้น เพราะปริมาณคณิศรที่ผู้เรียนเรียนนั้น ก็มีถึง 305 ตัว ซึ่งถือว่าไม่น้อยเลยสำหรับคณิศรในระดับต้น ดังนั้น หากไม่เสริมความรู้และทักษะต่างๆทั้งด้านรูป ความหมาย เสียง และการใช้คณิศรตั้งแต่ขั้นต้น เมื่อผู้เรียนพบคณิศรที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นในชั้นกลาง ผู้เรียนก็จะยังสับสนกับข้อมูลที่เพิ่มขึ้นทั้งด้านรูป ความหมาย เสียง และการใช้ ทำให้ไม่สามารถเข้าใจและใช้ตัวคณิศรนั้นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ จากข้อมูลในแบบสอบถาม พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ ค่อนข้างคาดหวังในบทบาทของครูผู้สอน คือ ถ้าครูผู้สอนบ่นอะไรมา เด็กก็จะทำตามนั้น เช่น หากบอกให้เด็กไปฝึกคัดคณิศรให้ได้ปริมาณมากๆ เพื่อจะได้จำได้ เด็กก็จะไปฝึกคัดมาเป็นหน้าๆ พอเมื่อเด็กพบคณิศรตัวใหม่ เด็กก็จะใช้ทักษะด้านการเขียนเพียงอย่างเดียว

ทั้งที่ยังมีทักษะด้านอื่นที่ช่วยเสริมการเรียนรู้กับนักเรียนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหากครูไม่เสริมทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รูปคั่นจิ ความหมาย เสียง และการใช้คั่นจิอย่างเป็นระบบในชั้นเรียนเลย เมื่อผู้เรียนไปพบตัวคั่นจิที่มีข้อมูลมากขึ้นทั้งด้านรูป ความหมาย เสียง และการใช้คั่นจิ และคำศัพท์คั่นจิ ผู้เรียนก็จะต้องรู้สึกยาก และไม่สามารถจดจำข้อมูลในแต่ละอันที่อยู่ในตัวคั่นจิได้ จนทำให้เกิดความรู้สึกในแง่ลบต่อการเรียนคั่นจิดังกล่าว

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับความรู้และความสามารถด้านคั่นจิของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถคั่นจินั้น ทำให้เข้าใจได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ทั้งในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 ยังขาดทักษะด้านการรับรู้รูปคั่นจิ โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับการดูโครงสร้างและส่วนประกอบ ถึงแม้ว่าในส่วนหัวข้อแบบทดสอบแรกที่ทำให้เลือกรูปคั่นจิที่เหมือนกับตัวอย่าง ผู้เรียนจะสามารถทำได้มากกว่าร้อยละ 90 แต่เมื่อพบโจทย์ที่ถามเรื่องโครงสร้างหรือส่วนประกอบในตัวคั่นจิ ผู้เรียนกลับไม่สามารถจัดการกับทักษะนี้ได้เท่าที่ควร จึงสันนิษฐานได้ว่า ผู้เรียนอาจมีประสบการณ์ด้านการฝึกฝนคั่นจิผ่านการเขียนซ้ำๆ ในปริมาณมากจนเคยชิน โดยจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนนั้น ก็พบว่า ในการฝึกฝนคั่นจิ จะเน้นให้ผู้เรียนฝึกการเขียนซ้ำๆ ต่อคั่นจิ 1 ตัวอักษร เพื่อจะได้จำได้ เพราะเชื่อว่ายิ่งคิดในปริมาณมาก ก็จะได้จำจำนวนเส้นได้ ซึ่งนี่อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนมักใช้ทักษะด้านการเขียนเพื่อจำตัวอักษร เลยส่งผลให้ผู้เรียนขาดการฝึกทักษะด้านการดูส่วนประกอบของคั่นจิแต่ละตัว ทำให้เมื่อพบคำถามที่ถามเกี่ยวกับส่วนประกอบของคั่นจิ ผู้เรียนจึงไม่เข้าใจ และไม่สามารถเชื่อมโยงกับส่วนประกอบของคั่นจิได้อย่างถูกต้อง จึงคิดได้ว่า ก่อนที่จะให้ผู้เรียนฝึกฝนนั้น ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการแยกส่วนก่อนว่าทำไมถึงจำเป็นต้องฝึกแยกส่วน และการฝึกแยกส่วนคั่นจินั้น มีประโยชน์ต่อการเรียนคั่นจิอย่างไร เช่น การรับรู้ส่วนประกอบของคั่นจิ ผู้เรียนจะไม่ใช่แค่เข้าใจส่วนประกอบที่เป็นรากของคั่นจิเท่านั้น แต่จากบางส่วนของคั่นจิ ก็ยังทำให้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเสียงและความหมายของคั่นจิตัวนั้นๆ ได้ด้วย ดังนั้น หากผู้เรียนมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประโยชน์ของการฝึกแยกส่วนคั่นจิ พอถึงเวลาที่ผู้เรียนต้องฝึกฝนจริงๆ ผู้เรียนก็จะสามารถเชื่อมโยงเสียงและความหมายของคั่นจิตัวนั้นๆ จากส่วนประกอบของตัวคั่นจิได้

นอกจากนี้ ผู้เรียนยังขาดทักษะด้านการรับรู้เสียงของคั่นจิ โดยเฉพาะคั่นจิและคำประสมคั่นจิที่ประกอบด้วยเสียงอง จากผลการสำรวจเกี่ยวกับทักษะด้านการเชื่อมโยงระหว่างรูปกับเสียง และการเชื่อมโยงระหว่างเสียงกับรูปนั้น ก็ทำให้เข้าใจได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการจำเสียงอง และดูรูปคั่นจิไปพร้อมๆ กัน จากผลการสำรวจของผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผู้เรียนยังไม่สามารถจัดการกับข้อมูลด้านรูปและเสียงของคำประสมคั่นจิได้เท่าที่ควร แม้ว่าในส่วนนี้ จะมีบริบทที่มีโครงสร้างไวยากรณ์ของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6

อยู่ด้วย แต่คำศัพท์คันจิที่ใช้วัดทักษะของผู้เรียนนั้น ก็ล้วนเป็นคำศัพท์ที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และคำถามที่อยู่ใน 2 ทักษะนี้ ก็ไม่ได้เน้นให้ผู้เรียนต้องเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในประโยค แต่เน้นการพิจารณาเสียงที่ตรงกับรูป และเน้นการพิจารณารูปที่ตรงกับเสียงอ่านของคำศัพท์คันจิ แต่ผู้เรียนก็ยังไม่สามารถเลือกเสียงหรือรูปของคำศัพท์คันจิได้อย่างถูกต้อง ซึ่งผลลัพธ์นี้ ก็พบในผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยเช่นกัน ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานได้ว่า ผู้เรียนยังขาดทักษะในการจำคำศัพท์คันจิที่ดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียง และความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับรูป ดังนั้น ในด้านการฝึกฝนนั้น ก็ควรให้ผู้เรียนฝึกจำคำศัพท์คันจิ โดยพิจารณาจากรูปที่คล้ายๆกัน และเขียนเสียงอ่านของคำๆ นั้นให้ถูกต้อง ซึ่งสามารถฝึกได้ตั้งแต่ที่ผู้เรียนเริ่มเรียนคำศัพท์คันจิที่ประกอบด้วยตัวคันจิ 2 ตัวขึ้นไป และประกอบด้วยเสียงอง แล้วให้ผู้เรียนฝึกใช้ทักษะด้านการสังเกตรูปของคันจิที่มีโครงสร้างคล้ายๆกัน เนื่องจาก รูปคันจิส่วนใหญ่ที่ผู้เรียนสับสนนั้น คือ รูปคันจิที่มีเสียงเหมือนกัน และมีโครงสร้างคล้ายกัน แต่ความหมายต่างกัน เลยส่งผลให้ผู้เรียนอาจเข้าใจผิดได้ง่ายเมื่อพบโจทย์ที่ถามเกี่ยวกับรูปหรือเสียงของคันจิ และอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถจัดการกับทักษะนี้ได้ ก็คือ ผู้เรียนอาจเคยชินกับการท่องศัพท์หรือการฝึกฝนคำศัพท์ผ่านการเขียนเป็นอักษรโรมานะ จึงทำให้ผู้เรียนไม่สามารถจัดการกับทักษะที่เกี่ยวกับการดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียง และความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับรูปได้อย่างเหมาะสม

ส่วนทักษะที่เกี่ยวกับการพิจารณาคันจิที่มีเสียงองเหมือนกันนั้น พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ทั้ง 2 ชั้นปี ก่อนข้างมีปัญหาเรื่องการใช้ทักษะด้านการพิจารณาคันจิเดี่ยวๆที่เป็นเสียงอง จึงคิดได้ว่า ผู้เรียนอาจไม่ได้รับการฝึกฝนให้จำรูปคันจิที่มีเสียงเหมือนกัน เพราะจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน ก็พบว่า ในการฝึกฝนด้านเสียงนั้น ครูจะให้ผู้เรียนจำเสียงองและเสียงคอง โดยต้องจำร่วมกับคำศัพท์ที่เรียนในบทนั้นๆด้วย ดังนั้น อาจไม่มีเวลาเพียงพอที่จะฝึกให้ผู้เรียนพิจารณารูปคันจิต่างๆที่มีเสียงองเหมือนกัน ทั้งๆที่ผู้เรียนก็ได้เรียนคันจิมามากกว่า 200 ตัว แต่กลับไม่ได้ใช้ทักษะด้านการพิจารณาคันจิที่มีเสียงองเหมือนกันเลย ซึ่งหากผู้เรียนได้ฝึกฝนลักษณะนี้อย่างสม่ำเสมอ จะทำให้ผู้เรียนนอกจากสามารถจำกลุ่มคันจิที่มีเสียงองเหมือนกันได้มากขึ้นแล้ว ยังสามารถจดจำตัวคันจิที่เคยเรียนไปแล้วได้ด้วย ซึ่งก็จะช่วยส่งเสริมด้านการจำคันจิได้อีกทาง

ดังนั้น การให้ผู้เรียนได้ฝึกพิจารณารูปคันจิเดี่ยวๆโดยการจับกลุ่มตัวคันจิที่มีเสียงเหมือนกัน ก็เป็นเรื่องที่ขาดไม่ได้เลยสำหรับการจัดการข้อมูลด้านเสียง เพราะเมื่อผู้เรียนจำเสียงของคันจิตัวหนึ่งได้แล้ว พอนำไปประกอบกับคันจิตัวอื่นๆ ผู้เรียนก็จะสามารถจำเสียงของคำศัพท์ได้เร็วยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเสียงของคันจิที่ได้ฝึกฝนไปก่อนหน้านั้นแล้ว จึงอาจช่วยลดภาระด้านการจำข้อมูลด้านเสียงไปได้บ้าง จึงสรุปได้ว่า แม้ในโจทย์จะ

มีตัวคันจิที่ผู้เรียนได้เคยศึกษามาแล้วจากในชั้นเรียน แต่ผู้เรียนก็ยังไม่สามารถนำ ความรู้เกี่ยวกับตัวคันจินั้นๆ มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่สามารถจัดการกับเสียงของคันจิและคำศัพท์คันจิที่ประกอบด้วยเสียงองได้

และอีก 1 ปัญหาของผู้เรียนขั้นต้นที่พบจากแบบทดสอบวัดความสามารถคันจิ คือ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการใช้ คำศัพท์คันจิ จากผลการสำรวจ ทำให้เข้าใจได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ ยังขาดทักษะด้านการใช้คันจิและคำศัพท์คันจิ ไม่ ว่าจะเป็นการใช้ไวยากรณ์ของคำคุณศัพท์ ㄨ การพิจารณาชนิดของคำ และการเลือกคำศัพท์คันจิที่เหมาะสมกับ บริบท โดยเฉพาะ ทักษะด้านการใช้คำศัพท์คันจิจากบริบทโดยดูโครงสร้างไวยากรณ์ สำหรับทักษะนี้ ผู้เรียนมัก บกพร่องด้านการใช้คำกริยาร่วมกับคำช่วย ㄨ เนื่องจากผู้เรียนมีความรู้ไม่เพียงพอเกี่ยวกับการใช้คันจิที่เป็นคำกริยา ร่วมกับคำช่วย ㄨ ในประโยค เช่น 教室に入ります、学校に着きます、バスに乗ります เป็นต้น ดังนั้น ผู้เรียนควรมีทักษะที่เพียงพอต่อการใช้คำศัพท์คันจิที่มีเงื่อนไขทางโครงสร้างไวยากรณ์ด้วย อย่างคำช่วย ㄨ เพราะคำช่วย ㄨ ไม่ได้แสดงแค่เรื่องจุดเวลาเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีข้อจำกัดในการใช้ร่วมกับคำกริยาบางคำของ ภาษาญี่ปุ่น และในขณะเดียวกัน จะดูแค่คำกริยาที่ใช้กับคำช่วย ㄨ อย่างเดียวไม่ได้ แต่จำเป็นต้องดูเกี่ยวกับ เนื้อหาในประโยคด้วยว่ากำลังพูดถึงเรื่องอะไร และคำแต่ละคำที่อยู่ในประโยคนั้นๆ มีความหมายเกี่ยวข้องกัน อย่างไร

ส่วนทักษะด้านการใช้คำศัพท์คันจิจากบริบทโดยดูความสัมพันธ์ทางด้านความหมาย สำหรับคำถามใน ส่วนนี้ที่ถามเกี่ยวกับคำศัพท์ที่มีความหมายสอดคล้องกับเนื้อหาในบริบท อย่างในคำถามข้อ 56 กับข้อ58

56. どうぶつえんを [   ] したあとで、さくぶんをかいて、らいしゅうの げつようびに だしてください。

- a.研究   b.見物   c.旅行   d.見学

58. [   ] がはんたいしても、かしゅになるためのべんきょうをしようと おもいます。

- a.先生   b.医者   c.両親   d.歌手

จากในข้อ 56 ที่ถามเกี่ยวกับคำศัพท์ที่แสดงถึงการไปทัศนศึกษาที่สวนสัตว์ โดยในประโยคส่วนหลัง ได้ พูดถึงการส่งงานของครูไว้ด้วยว่า ให้ไปเขียนเรียงความแล้วนำมาส่งในวันจันทร์หน้า ดังนั้น ในประโยคนี้ จะมี เงื่อนไขของการไปทัศนศึกษา กล่าวคือ ไปเที่ยวชมสถานที่ก่อนแล้วให้นำข้อมูลกลับมาเขียนเรียงความส่งอาจารย์ คำตอบที่เหมาะสมที่สุด จึงให้เป็นข้อ d.見学 หมายถึง “ทัศนศึกษา” แต่จากผลการสำรวจ พบว่า มีผู้เรียนจำนวน

มากที่เลือกตอบข้อ b. 見物 หมายถึง “เที่ยวชม” และข้อ c. 旅行 หมายถึง “ท่องเที่ยว” ผู้วิจัยจึงได้ลองวิเคราะห์เกี่ยวกับโจทย์และตัวเลือกในข้อนี้อีกครั้ง ทำให้เข้าใจได้ว่า คำศัพท์ที่สามารถสอดคล้องกับเนื้อหาในประโยคนี้ได้จะต้องมีความหมายที่แสดงถึงการไปเที่ยว ดังนั้น จากข้อมูลด้านคำศัพท์ที่อยู่ในประโยคนี้ นอกจากคำว่า 見学 แล้ว คำว่า 見物 ที่แสดงถึงการเที่ยวชม กับคำว่า 旅行 ที่แสดงถึงการไปเที่ยวนั้น ก็สามารถใช้เป็นคำที่เหมาะสมกับบริบทในโจทย์ของข้อนี้ได้

ส่วนในข้อ 58 ที่ถามเกี่ยวกับคำศัพท์ที่แสดงถึงบุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่เราอยากเป็น โดยโครงสร้างของประโยคนี้ จะเป็นเรื่อง ても ที่แสดงถึงความขัดแย้ง ประโยคนี้จะแปลได้ว่า “ถึงพ่อแม่จะคัดค้าน แต่ (ฉัน) ก็ตั้งใจเรียนเพื่อที่จะเป็นนักร้อง” คำตอบที่เหมาะสมที่สุด จึงให้เป็นคำตอบข้อ c. 両親 หมายถึง “พ่อแม่” แต่เนื่องจากโครงสร้างไวยากรณ์เรื่อง ても เป็นโครงสร้างที่สอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมีคำศัพท์ของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ด้วย นั่นก็คือ คำว่า ほんたいする หมายถึง “คัดค้าน ไม่เห็นด้วย” จึงส่งผลให้ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 อาจไม่สามารถเชื่อมโยงกับความหมายของบริบทนี้ได้เหมาะสม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งไปที่ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากผลการสำรวจผู้เรียนกลุ่มนี้ พบว่า นอกจากมีผู้เรียนที่เลือกตอบข้อ c. 両親 แล้ว ยังมีผู้เรียนถึงครึ่งหนึ่งที่เลือกตอบข้อ a. 先生 หมายถึง “อาจารย์” ด้วย ซึ่งพอได้ลองวิเคราะห์เกี่ยวกับใจความของโจทย์และตัวเลือกของข้อนี้อีกครั้ง ทำให้เข้าใจได้ว่า บุคคลที่ถูกคิดว่าจะสามารถคัดค้านหรือไม่เห็นด้วยกับตัวเราได้นั้น อาจไม่ใช่มีแค่คนที่พ่อแม่ แต่คนที่เป็นอาจารย์ก็สามารถไม่เห็นด้วยกับความคิดของเราได้ คือ มันขึ้นอยู่กับตัวเราว่าจะยึดมั่นในความคิดของตัวเองมากแค่ไหน และจะปฏิบัติตามคำแนะนำของอาจารย์หรือเปล่า ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง ดังนั้น คำว่า 先生 ที่หมายถึง “อาจารย์” ก็สามารถใช้เป็นคำที่เหมาะสมกับบริบทในโจทย์ของข้อนี้ได้

จึงสรุปได้ว่า จากการที่ผู้วิจัยได้ใช้ตัวเลือกที่มีความหมายที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จึงส่งผลให้คำตอบที่ถูกต้องและเหมาะสมนั้น ไม่ได้มีเพียงข้อเดียว ทำให้คิดได้ว่า หากเป็นคำศัพท์ที่มีความหมายไปในทางเดียวกัน หรือเป็นคำศัพท์ที่สามารถแสดงความหมายที่เหมาะสมกับบริบทได้มากกว่า 1 คำ ก็ไม่ควรนำมาใช้เป็นตัวเลือกในโจทย์ลักษณะนี้

จากการอภิปรายผลการวิจัยที่ได้กล่าวไปข้างต้น ทำให้เข้าใจได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ ยังขาดทักษะทั้งด้านการรับรู้โครงสร้างกับส่วนประกอบของคันจิ ทักษะด้านการพิจารณาเสียง และทักษะด้านการใช้คันจิและคำศัพท์คันจิ ซึ่งผลลัพธ์นี้ ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของบุษบาและคณะ (บุษบา 2010) เพียงอย่างเดียว คือ ผู้เรียนส่วนใหญ่ ขาดทักษะด้านการใช้คันจิและคำศัพท์คันจิ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ไวยากรณ์นะ ชนิดของคำ

รวมถึงการใช้คำศัพท์คันจิจากปริบท โดยเฉพาะ ทักษะด้านการใช้คำศัพท์คันจิที่เหมาะสมกับปริบท เพราะผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์ และคำศัพท์ต่างๆที่อยู่ในประโยค ซึ่งหากผู้เรียนเข้าใจแค่รูปเสียง และ ความหมายของคันจิหรือคำศัพท์คันจิเท่านั้น แต่ไม่รู้การใช้ว่าจะใช้คันจิและคำศัพท์เหล่านั้นออกมาอย่างไรให้เหมาะสมกับปริบท ผู้เรียนก็จะไม่สามารถจัดการกับข้อมูลด้านการการใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในขณะที่ ผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ได้พบกับปัญหาของผู้เรียนหลักๆ ถึง 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการรับรู้โครงสร้างส่วนประกอบของคันจิ
- 2) ด้านการรับรู้คันจิและคำศัพท์คันจิที่ประกอบด้วยเสียงของ
- 3) ด้านการเข้าใจเกี่ยวกับการใช้คันจิและคำศัพท์คันจิในระดับประโยค

จากปัญหาเหล่านี้ ผู้วิจัยก็ได้นำมาศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้คันจิ และนำเสนอออกมาในรูปแบบของ syllabus เพื่อการศึกษาคันจิขั้นต้น สำหรับ 1 ในหัวข้อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยค่อนข้างให้ความสำคัญ คือ “การจัดกลุ่มส่วนประกอบของคันจิ” ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการดูคันจิตั้งแต่ระดับต้น โดยจะมุ่งเน้นไปที่ทักษะด้านการรับรู้ส่วนประกอบรากของคันจิ และทักษะด้านการพิจารณาส่วนประกอบที่แสดงเสียงกับความหมายของคันจิ เพราะทักษะเหล่านี้จะเป็นประโยชน์กับผู้เรียน เมื่อพบกับคันจิที่ซับซ้อน หรือพบกับสถานการณ์ที่ต้องค้นหาตัวคันจิจากในส่วนของประกอบของอักษรคันจิที่อยู่ในพจนานุกรม ซึ่งแนวคิดนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของโทลินี (Tolani, 1992) ที่ได้ให้ความสำคัญต่อการฝึกดูโครงสร้างของคันจิตั้งแต่ระดับต้นด้วยเช่นกัน

สำหรับ syllabus ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอนั้น ได้ระบุเกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้คันจิที่ถูกต้องเหมาะสมสำหรับการศึกษาคันจิขั้นต้น โดยอ้างอิงจากปัญหาของผู้เรียนที่พบในแบบทดสอบวัดความสามารถคันจิ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอ syllabus เพื่อการศึกษาคันจิขั้นต้นเช่นเดียวกับงานวิจัยของคะโน (加納 1994) แต่ในงานวิจัยของคะโน (加納 1994) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้โดยดูจากลักษณะของคันจิที่อยู่ในตำรา “基本漢字 500” เท่านั้น และไม่ได้อ้างอิงจากข้อบกพร่องด้านคันจิของผู้เรียน จึงไม่สามารถสรุปได้ว่า หัวข้อการเรียนรู้ดังกล่าว จะสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนด้านการศึกษาคันจิทั้งด้านรูป ความหมาย เสียง และการใช้ได้ อย่างเพียงพอหรือไม่ ส่วนงานวิจัยที่นำเสนอ syllabus โดยระบุหัวข้อการเรียนรู้ที่อ้างอิงจากข้อบกพร่องของผู้เรียนนั้น ก็พบว่า มีเพียงแค่งานวิจัยที่นำเสนอ syllabus เพื่อการศึกษาคันจิขั้นกลางที่คะโน (加納 1994) ได้นำเสนอไว้ด้วยเช่นกัน

ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอ syllabus เพื่อการศึกษาค้นคว้าขั้นต้น โดยใช้ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถค้นคว้า เนื่องจากจะให้เห็นถึงภาพรวมของความรู้และความสามารถด้านค้นคว้าของผู้เรียนทั้งด้านรูป ความหมาย เสียง และการใช้ อีกทั้ง ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบนี้ ก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีข้อบกพร่อง หรือปัญหาด้านการรับรู้ค้นคว้าอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะได้เป็นข้อมูลสำหรับการศึกษากับหัวข้อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนค้นคว้าขั้นต้น

ผลการศึกษาทั้งหมด สามารถนำมาประมวลผลเพื่อตอบสนองมติฐานการวิจัย ทั้ง 4 ข้อได้ตามลำดับ ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1. ผู้เรียนส่วนใหญ่มีทักษะที่ยังไม่เพียงพอต่อการจัดการข้อมูลค้นคว้า โดยเฉพาะด้านความหมายและการนำไปใช้

สมมติฐานข้อนี้เป็นจริง ผลการศึกษา พบว่า ผู้เรียนมีปัญหาในการจัดการข้อมูลด้านความหมายและการนำไปใช้ แต่ในด้านความหมายนั้น แม้ว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ จะสามารถเชื่อมโยงตัวค้นคว้าที่มีความหมายตรงกับความหมายในภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง แต่สำหรับทักษะที่ให้พิจารณารูปค้นคว้าที่มีความหมายตรงกันข้ามกับค้นคว้าตัวอย่างนั้น พบว่า ผู้เรียนยังขาดทักษะด้านการพิจารณาตัวค้นคว้าที่มีความหมายตรงกันข้าม และอีก 1 ทักษะที่เป็นปัญหาของผู้เรียน คือ ทักษะด้านการใช้ค้นคว้าและคำศัพท์ค้นคว้า จากการสำรวจ พบว่า ผู้เรียนยังมีความรู้เกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ และชนิดของคำไม่เพียงพอ และยังขาดทักษะด้านการใช้คำศัพท์ค้นคว้าที่เหมาะสมในระดับประโยคด้วย เพราะในการใช้คำศัพท์ค้นคว้าเหล่านี้ ผู้เรียนจะรู้แค่รูป ความหมาย และเสียงเพียงอย่างเดียวไม่ได้ แต่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากบริบทเข้ามาด้วย เช่น ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์ และการเข้าใจความหมายของคำศัพท์ในประโยคว่าแต่ละคำนั้น มีความหมายสอดคล้องกับรูปประโยคอย่างไร

สมมติฐานข้อที่ 2. ผู้เรียนค่อนข้างมีทักษะต่อการจำตัวค้นคว้าในระดับคำศัพท์มากกว่าค้นคว้าเดี่ยวๆ จึงทำให้พบปัญหาด้านการจัดการความรู้เกี่ยวกับการพิจารณาส่วนประกอบค้นคว้า

สมมติฐานข้อนี้เป็นจริง ผลการศึกษา พบว่า เวลาที่ผู้เรียนเรียนตัวค้นคว้าในแต่ละบท นอกจากผู้เรียนจะจำค้นคว้าผ่านการเขียนซ้ำๆ แล้ว ผู้เรียนยังได้ฝึกจำตัวค้นคว้าที่เรียนในระดับคำศัพท์ด้วย เพราะจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนก็ทำให้คิดได้ว่า ผู้เรียนจะเห็นคำศัพท์ค้นคว้าเหล่านั้น จากในรูปประโยคที่ปรากฏอยู่ในบทสนทนา และแบบฝึกฝนของบทนั้นๆ จึงทำให้ผู้เรียนจะจำตัวค้นคว้าในรูปแบบของคำศัพท์ไปด้วย ซึ่งอาจใช้ร่วมกับไวยากรณ์ หรือไม่ก็จำเป็นคำประสมค้นคว้ามากกว่าที่จะจำเป็นรูปค้นคว้าเดี่ยวๆ หรือจำเป็นส่วนประกอบของค้นคว้า

**สมมติฐานข้อที่ 3. ผู้เรียนส่วนใหญ่มีทักษะที่ยังไม่เพียงพอต่อการจัดการข้อมูลด้านเสียงของตัว
คันจิที่เป็นเสียงอง จึงส่งผลให้เมื่อพบกับคำศัพท์คันจิที่ประกอบด้วยเสียงอง ผู้เรียนจึงไม่
สามารถจัดการกับข้อมูลด้านเสียงของคำศัพท์คันจินั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง**

สมมติฐานข้อนี้เป็นจริง ผลการศึกษา พบว่า ผู้เรียนยังขาดทักษะด้านการจัดการกับข้อมูลด้านเสียง แม้ว่าผู้เรียนจะจำคันจิในรูปแบบของคำศัพท์ ดังที่ได้ระบุไว้ในสมมติฐานข้อที่ 2 แต่เมื่อพบโจทย์ที่ถามเกี่ยวกับเสียงอ่านของคำศัพท์คันจิเหล่านั้น ผู้เรียนส่วนใหญ่ก็ยังไม่สามารถรับรู้เกี่ยวกับเสียงของคำศัพท์นั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะ ตัวคันจิและคำประสมคันจิที่ประกอบด้วยเสียงอง จึงสันนิษฐานได้ว่า ผู้เรียนยังมีปัญหาด้านการทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียงของคันจิและคำประสมคันจิ อีกทั้ง ยังขาดทักษะด้านการพิจารณาตัวคันจิที่เป็นเสียงองเหมือนกัน เพราะผู้เรียนอาจเคยชินกับการจำเป็นคำศัพท์มากกว่า ดังนั้น พอมาพบโจทย์ที่ถามเกี่ยวกับเสียงของคันจิเดี่ยวๆ ผู้เรียนจึงไม่สามารถจัดการกับข้อมูลด้านเสียงองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานข้อที่ 4. ผู้วิจัยสามารถพิจารณาหัวข้อการเรียนรู้คันจิน่าจะรับมือกับปัญหาของ

ผู้เรียนได้ และสามารถชี้แนะเกี่ยวกับวิธีการสอนในแต่ละหัวข้อการเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

สมมติฐานข้อนี้เป็นจริง ผลการศึกษา พบว่า หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความรู้และความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทยผ่านแบบทดสอบวัดความสามารถคันจิ และทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอนนั้น ก็ทำให้เห็นถึงปัญหาและข้อบกพร่องต่อการรับรู้คันจิและคำศัพท์คันจิทั้งด้านรูป ความหมาย เสียง และการใช้ของผู้เรียน อีกทั้ง ยังเข้าใจถึงสภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนคันจิในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายด้วย จากข้อมูลเหล่านี้ ผู้วิจัยก็นำมาศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้คันจิที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนคันจิขั้นต้น และสามารถชี้แนะเกี่ยวกับวิธีการสอนในแต่ละหัวข้อการเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น หัวข้อ “คันจิที่มีความหมายตรงกันข้าม” ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอว่า ควรให้ผู้เรียนลองจับคู่หรือกลุ่มตัวคันจิที่คิดว่ามีความหมายตรงกันข้ามกันอยู่ การฝึกฝนแบบนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนค่อยๆ รับรู้ตัวคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามได้ อย่างคันจิที่อยู่ในกลุ่มครอบครัว ผู้เรียนก็สามารถพิจารณาได้จาก เพศ วัย หรือสถานะของบุคคลในครอบครัว และให้เชื่อมโยงคู่ของคันจิที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น 父 กับ 母、姉 กับ 妹、姉 กับ 兄、兄 กับ 弟、妹 กับ 弟 เป็นต้น เกี่ยวกับทักษะนี้ นอกจากจะช่วยเสริมทักษะให้ผู้เรียนได้รู้จักการสังเกตคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถเดาความหมายคร่าวๆ ของคำประสมคันจิที่ประกอบด้วยตัวคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามได้อีกด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากงานวิจัยนี้ ได้ศึกษาความรู้และความสามารถด้านคันจิกับกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร จากจำนวนโรงเรียนที่ค่อนข้างน้อย ทำให้ผลลัพธ์ที่ได้ อาจส่งผลต่อความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงต้องการเพิ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนให้มากขึ้น โดยจะมุ่งเน้นศึกษากับกลุ่มผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 เช่นเดิม แต่จะเพิ่มจำนวนโรงเรียนในกรุงเทพมหานครที่ใช้ดำราอาากิโกะในการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น

อีกทั้ง เนื่องจากงานวิจัยนี้ ได้ทำการสัมภาษณ์เฉพาะครูชาวไทย จำนวน 2 คน ทั้งๆที่ครูที่รับผิดชอบสอนคันจินั้น พบว่า มีทั้งครูชาวไทย และครูชาวญี่ปุ่นด้วย ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ทั้งครูชาวไทยและครูชาวญี่ปุ่น เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่เป็ประโยชน์และชัดเจนมากขึ้นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนคันจิในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กนกวรรณ เลานบูรณะกิจ คະตะกิริ. ไม่ระบุปีที่พิมพ์. “เอกสารคำสอน วิชา 2223640 JP LING

TCHG ภาษาศาสตร์ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาต่างประเทศ”

เอกสารคำสอน.หลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นเป็น

ภาษาต่างประเทศ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557

วรวิมล จิราสมบัติ. 2557. “คันจิศึกษา 漢字学.” กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาญี่ปุ่น

アルド・トリーニ (1992) 「非漢字系学習者のための入門期における漢字学習指導の一考察」

『世界の日本語教育』2号, pp.65-76, 国際交流基金 日本語国際センター

カイザー・シュテファン (2000) 「非漢字圏日本語学習者のための漢字・語彙教育のシ

ラバスに関する考察」『筑波大学留学生センター日本語教育論集』7号, pp.25-

34, 筑波大学留学センター

加納千恵子(1994) 「漢字教育のためのシラバス案」『筑波大学留学生センター日本語

教育論集』9号, pp.41-60, 筑波大学留学生センター

加納千恵子 (2001) 「外国人学習者による漢字の情報処理について—漢字処理技能の測

定・評価に向けて—」『文藝言語研究言語編』39号, pp.45-60, 筑波大学大学院

人文社会科学部研究科

- 加納千恵子・清水百合（1992）「漢字力の測定・評価に関する一試案」『筑波大学留学生センター日本語教育論集』7号，pp.177-191
- 加納千恵子・酒井たか子（2003）「漢字処理能力測定テストの開発」『筑波大学留学生センター日本語教育論集大』18号，pp.59-80，筑波大学留学生センター
- 国際交流基金バンコク日本文化センター日本語部（2011）「『あきこと友だち Can-do ハンドブック』のご紹介」『タワシ 国際交流基金バンコク日本文化センター日本語部ニュース第55号』
- 香山恆毅（2012）「タイ大学統一入学問題日本語科目と高校生向け日本語教科書の比較」『国際交流基金バンコク日本文化センター日本語教育紀要』第9号，国際交流基金バンコク日本文化センター，pp.79-88
- 酒井順子（1990）「漢字教育のシラバス（初級）一定着度をめぐる一考察」『日本語学校論集』17号，pp.95-119，東京外国語大学
- 酒井順子（1993）「漢字教育のシラバス（中級）一定着度をめぐる一考察」『留学生日本語教育センター論集』19号，pp.109-139，東京外国語大学
- チャーラッター・ウィモンウィタヤー（2011）「タイ人の初級日本語学習者の漢字学習ストラテジー」『日本語教育方法研究会誌』1号，pp.60-61，日本語教育方法研究会
- ブッサバー・バンチョンマニー，カノックワン・L.片桐，パッチャラポーン・ケーオキッサダン，ソムキアット・チャウエンギジワニット，スニーラット・ニャンジャロンスック，松田佳子（2010）「診断テストから見たタイ人学習者の漢字処理能力—初級終了程度の高校生を対象に—」『タイ国日本研究国際シンポジウム2010論文報告書』pp.255-273，チュラーロンコーン大学文学部東洋言語学科日本語講座

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามด้านการเรียนคัมภีร์ของผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท จึงขอความร่วมมือจากนักเรียนกรุณากรอกข้อมูลตามความเป็นจริง ขอขอบคุณที่สละเวลาในการให้ข้อมูล

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลลงในช่องว่าง.....และกรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน [ ] ให้ตรงกับความเป็นจริง

*ในส่วนของแบบทดสอบ หากข้อใดที่ท่านไม่รู้ กรุณาเว้นไว้

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
  2. ระดับความสามารถภาษาญี่ปุ่น (JLPT) ที่สูงที่สุดที่ท่านสอบได้ในปัจจุบัน (กรุณาเลือกเพียงระดับเดียว)
[ ] ผ่าน ระดับ [ ] N1 [ ] N2 [ ] N3 [ ] N4 [ ] N5
[ ] เคยสอบแต่ไม่ผ่าน ระดับ [ ] N1 [ ] N2 [ ] N3 [ ] N4 [ ] N5
[ ] ไม่เคยสอบ
  3. นอกจากศึกษาคัมภีร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว ท่านได้ศึกษาคัมภีร์จากที่อื่นหรือไม่ ถ้าเคย ท่านศึกษาจากที่ไหน
 เคย ..... ไม่เคย
- กรณีที่ตอบ “เคย” ท่านได้ศึกษาคัมภีร์มาอย่างไร และใช้ทักษะด้านใดในการฝึกฝนคัมภีร์ (จงอธิบาย)

.....
.....

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดความสามารถคําน้จขงผู้เรียนชั้นต้นชาวไทย

ส่วนที่ 2. แบบทดสอบความสามารถด้านคําน้จ

I. กรุณาเลือกคําน้จที่มีรูปร่าง / มีลักษณะเหมือนกับคําน้จที่ให้ไว้ดังตัวอย่าง

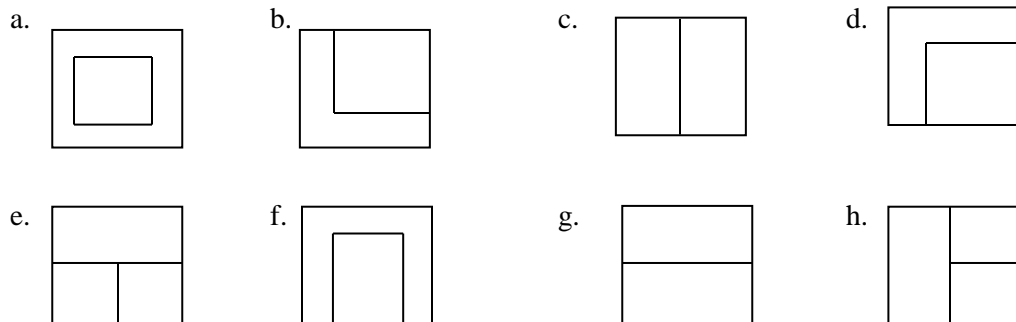
特 : a.持参 ②.特別 c.時間 d.着物

3. 題 :	a.頭痛	b.願書	c.問題	d.項目
4. 菜 :	a.彩色	b.採点	c.采配	d.野菜
5. 親 :	a.觀客	b.親切	c.新聞	d.見学
6. 館 :	a.飲酒	b.食事	c.旅館	d.御飯
7. 紙 :	a.高低	b.折り紙	c.終了	d.經驗

II. กรุณาเลือกโครงสร้างของคําน้จในแต่ละข้อว่าตรงกับโครงสร้างของคําน้จชนิดใด

妹 : c

8. 語 : _____
9. 安 : _____
10. 国 : _____
11. 送 : _____
12. 閉 : _____

III. กรุณาเลือกตัวคันจิที่เหมาะสมที่จะประกอบกันออกมาเป็นที่กำหนดตามตัวอย่าง

[シ] + [   ] = いけ

a.羊   ②也   c.由   d.酉

11. [木] + [   ] = むら
a.斤   b.寸   c.交   d.木
12. [イ] + [   ] = はたら (く)
a.昔   b.動   c.本   d.主
13. [女] + [   ] = いもうと
a.台   b.市   c.未   d.子
14. [言] + [   ] = よ (む)
a.売   b.舌   c.吾   d.式
15. [糸] + [   ] = お (わる)
a.氏   b.泉   c.冬   d.売

IV. กรุณาเลือกคันจิที่มีความหมายดังที่กำหนดไว้ตามตัวอย่าง

ทะเล : a.毋   b.母   c.每   ④.海

16. ฟัง : a.開   b.聞   c.間   d.閉
17. รอ : a.時   b.特   c.持   d.待
18. หนัก : a.転   b.運   c.重   d.連
19. ขม : a.茶   b.藥   c.苦   d.花
20. ไข้ : a.使   b.作   c.休   d.低

V. กรุณาเลือกคันจิที่มีความหมายตรงกันข้ามดังตัวอย่าง

止 ⇔ : a.重 (b.)動 c.働 d.仕

21. 白 : a.青 b.赤 c.黒 d.着
22. 借 : a.使 b.貸 c.作 d.仕
23. 閉 : a.開 b.間 c.聞 d.門
24. 弱 : a.急 b.勉 c.強 d.起
25. 軽 : a.働 b.運 c.転 d.重

VI. กรุณาเลือกเสียงอ่านที่ตรงกับคันจิที่ให้ไว้ดังต่อไปนี้

よくわからないので、もういちど [説明] してください。

- a. はつげん b. はつめい (c.) せつめい d. はつおん

26. いもうとは えをかくのが [上手] です。

- a. じょうつ b. じょうず c. ちょうず d. じゅうず

27. おてらを [見物] したあとで、チャトウチャクへいきました。

- a. けんぶつ b. みぶつ c. けんぶつ d. みもの

28. おしょうがつに にほんじんは おせちりょうりという [特別] なりょうりをたべます。

- a. とくべつ b. とぐべつ c. とくべす d. どくべつ

29. インターネットができてから、 [世界中] のことがしらべられるようになりました。

- a. せいかいじゅう b. せがいじゅう c. せかいちゅう d. せかいじゅう

30. このきょうしつをパーティーの [会場] にしましょう。

- a. かいば b. かいちょう c. かいじょう d. がいば

VII. กรุณาเลือกคันจิที่เหมาะสมตามเสียงอ่านที่กำหนดใน [   ]

らいげつ [きこく] します。

- a. 来国   ②. 帰国   c. 来黒   d. 帰黒

31. きょうかしょをみないで、せんせいの [しつもん] にこたえてください。

- a. 質問   b. 資門   c. 質門   d. 資問

32. わたしはしょうらい [すいえい] のせんしゅになりたいとおもっています。

- a. 氷永   b. 水泳   c. 氷泳   d. 泳氷

せんしゅ = นักกีฬา

33. [りょうしん] がタイに きています。

- a. 両新   b. 丙親   c. 両親   d. 丙観

34. これは [ぶんかさい] で きるふくです。

- a. 分化祭   b. 文化際   c. 文化祭   d. 文花祭

35. これは [たいしかん] のひとに おくってもらったパンフレットです。

- a. 大使館   b. 大史館   c. 体使官   d. 体史官

VIII. กรุณาเลือกคันจิที่มีเสียงอ่านเดียวกันกับคันจิดังตัวอย่าง

西 : a. 説   b. 千   c. 先   ④. 生

36. 強 : a. 界   b. 教   c. 習   d. 験

37. 研 : a. 県   b. 頭   c. 京   d. 軽

38. 意 : a. 院   b. 引   c. 以   d. 員

39. 利 : a. 着   b. 理   c. 黒   d. 都

40. 急 : a. 究   b. 苦   c. 思   d. 空

IX. กรุณาเลือกคันจิที่เหมาะสมดังต่อไปนี้

[   ] しい : a.古 b.重 c.短 ④.新

[   ] しくない

41. [   ] ない : a.近 b.少 c.正 d.遠

[   ] なくない

42. [   ] い : a.正 b.楽 c.小 d.短

[   ] くない

43. [   ] るい : a.軽 b.長 c.明 d.暗

[   ] るくない

44. [   ] しい : a.低 b.正 c.悪 d.早

[   ] しくない

45. [   ] さい : a.少 b.小 c.遠 d.弱

[   ] さくない

X. กรุณาเลือกคำที่เหมาะสมดังตัวอย่าง *หากไม่จำเป็นต้องใส่คำใด ให้เลือกข้อ d. none*

ここは 有名[   ] ばしょです。

④.な b.の c.する d. none

46. ならの古い [   ] おてらをけんぶつしたり、まちのなかをさんぽしたりしました。

a.な b.の c.する d. none

47. 病気[   ] とき、くすりをのんで たくさんやすまなければなりません。

a.な b.の c.する d. none

48. あゆみさんは いつ帰国 [ ] か、わかりません。

- a.な   b.の   c.する   d. none

49. ナッターさんは きれいでとても元気 [ ] ひとです。

- a.な   b.の   c.する   d. none

50. あ、これは すてきで便利 [ ] くるまですね。

- a.な   b.の   c.する   d. none

XI. กรุณาเลือกคำที่ีเหมาะสมตามตัวอย่าง

じゅぎょうに[ ]ました。

- Ⓐ.間に合い   b.着き   c.説明し   d.研究し

51. いま、きょうしつに [ ] ください。

- a.出て   b.着いて   c.入って   d.帰って

52. エアコンはまどを [ ] から、つけてください。

- a.使って   b.閉めて   c.出して   d.開けて

53. まいにち、このバスでいで 28 ばんのバスに [ ], タマサートびょういんでおります。

- a.行って   b.着いて   c.入って   d.乗って

54. ちはまいあさ 7 じにいえをでます。そして、7 じはんにかいしゃに [ ] ます。

- a.来て   b.着き   c.行って   d.帰って

55. みみのびょうきに [ ] したほうがいいでしょう。

- a.注意   b.出発   c.説明   d.発明

XII. กรุณาเลือกคันจิที่เหมาะสมที่สุดตามตัวอย่าง

[   ] をとってください。

Ⓐ 写真   b.勉強   c.説明   d.歌

56. どうぶつえんを [   ] したあとで、さくぶんをかいて らいしゅうの
げつようびに だしてください。

a.研究   b.見物   c.旅行   d.見学

57. じかんがないから、 [   ] たべましょう。

a.話して   b.聞いて   c.急いで   d.持って

58. [   ] がはんたいしても、かしゆになるためのべんきょうをしようと
おもいます。

a.先生   b.医者   c.両親   d.歌手

59. [   ] で けいたいでんわを つかっではいけません。

a.図書館   b.映画館   c.会社   d.食堂

60. よるおそくかえって、りょうしんを [   ] させました。

a.帰国   b.注意   c.心配   d.質問

ขอขอบคุณนักเรียนทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม